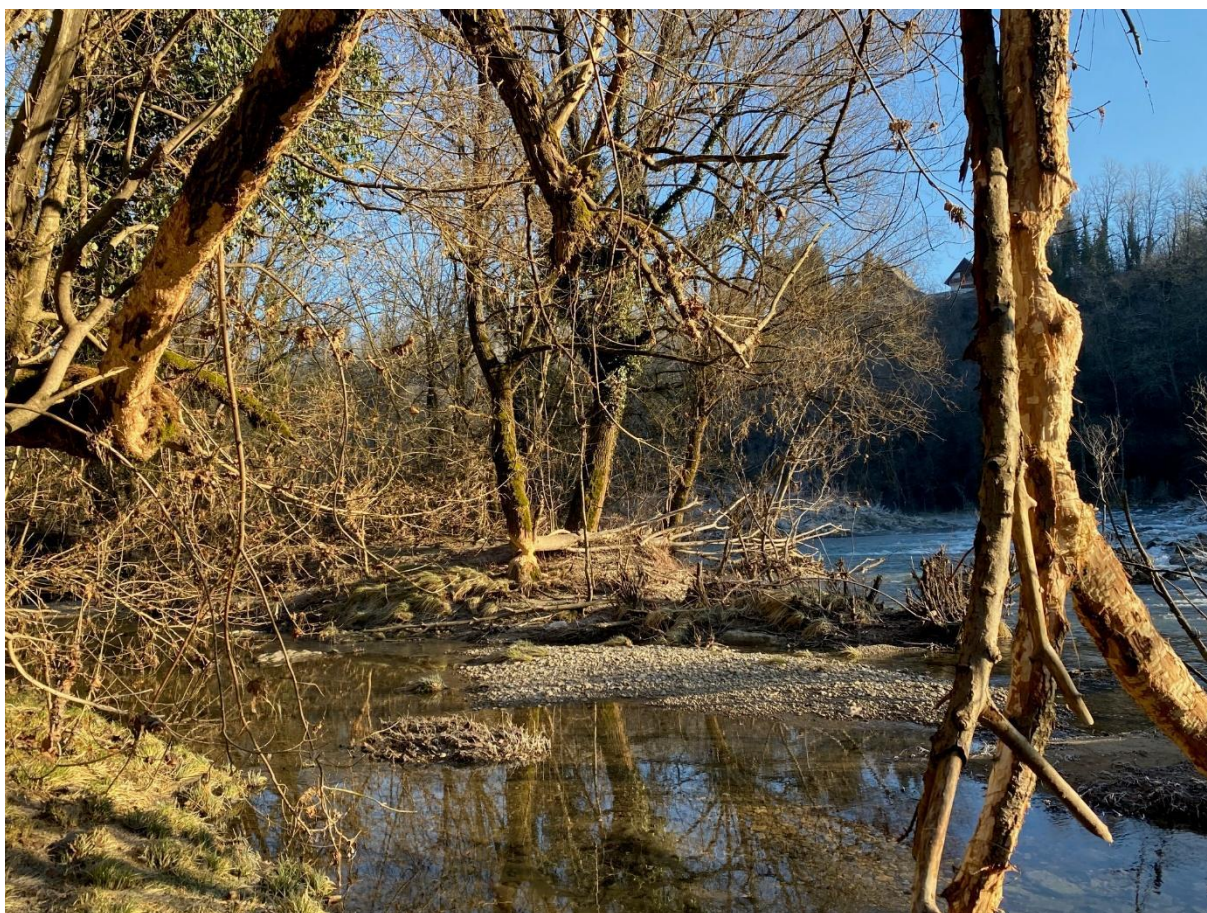

PROGRAM DELA IN FINANČNI NAČRT za leto 2024

NV Kolpa, Žuniči – bober (Castor) se hrani z nežnim lubjem topolov, januar 2024

Adlešiči, januar 2024

Predlagatelj gradiva: Boris Grabrijan, direktor

Program dela in finančni načrt so pripravili zaposleni v Javnem zavodu Krajinski park Kolpa

Boris Grabrijan,
Tončka Jankovič,
Anita Golobič-Prosenjak

ter Renata Ješelnik, Računovodstvo Goles d.o.o.

Svet JZ KP Kolpa je Program dela in finančni načrt 2024 obravnaval in sprejel na drugi seji v 5. mandatu, dne: 25. julija 2024

predsednik
namestnica predsednika
člani

Stane Vidmar, predstavnik Ministrstva za naravne vire in prostor
Vesna Fabjan, predstavnica lokalne skupnosti - Občina Črnomelj
Niko Novak, predstavnik lokalne skupnosti – Občina Črnomelj
Gregor Šmalcelj, lokalne skupnosti – Občina Črnomelj
Dušan Štepec, predstavnik Ministrstva za kulturo
Franc Trček, predstavnik Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj
Aleksander Arsekič, predstavnik Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport
Niko Šuštarich, predstavnik Ministrstva za finance
Uroš Vranešič, predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Petra Madronič, predstavnica Ministrstva za vzgojo in izobraževanje
Tončka Jankovič, JZ KP Kolpa

KAZALO VSEBINE

Seznam kratic in okrajšav	5
1 PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA	6
1.1 Krajinski park Kolpa v Slovenskem prostoru	6
1.2 Osebna izkaznica zavarovanega območja Krajinski park Kolpa	7
1.3 Osebna izkaznica upravljalca zavarovanega območja Krajinski park Kolpa.....	7
2 OCENA IZVAJANJA PREDHODNEGA LETNEGA PROGRAMA DELA IN FINANČNEGA NAČRTA.....	8
3 OCENA STANJA NV IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI.....	9
4 GLAVNE PRIORITETE IN CILJI UPRAVLJANJA 2024	12
5 LETNI PROGRAM AKTIVNOSTI – PROGRAM DELA.....	13
5.1 Prioriteta 1: Varstvene, strokovne, upravljalvske in nadzorne naloge	15
5.2 Prioriteta 2: Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti	28
5.3 Prioriteta 3: Razvojne naloge	33
5.4 Druge naloge upravljalca zavarovanega območja Krajinski park Kolpa	37
5.4.1 Splošne naloge	37
5.4.2 Pregled priprave in izvajanja projektov	37
6 KADROVSKI NAČRT.....	40
6.1 Zaposlovanje kadrov	40
6.2 Ostale oblike dela.....	42
6.2.1 Študentje in dijaki na praksi ter prostovoljstvo.....	42
6.2.2 Izvajanje del v korist skupnosti.....	42
6.2.3 Usposabljanje na delovnem mestu.....	43
6.2.4 Izobraževanje	43
7 FINANČNI NAČRT	44
7.1 Izhodišča za pripravo finančnega načrta	44
7.2 Predračunski izkazi k FN 2024	45
7.3 Načrt investicij	52
7.4 Izdatki po virih financiranja.....	53
9 PRILOGE.....	54

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Naloge upravljanja zavarovanih območij - 133. člen ZON.....	54
Priloga 2: Kulturni in naravni spomeniki ter naravni rezervat v KP Kolpa.....	54
Priloga 3: Uredba o Krajinskem parku Kolpa – izvleček	55
Priloga 4: Pravne podlage za delovanje zavoda	57
Priloga 5: Načrt spremljanja dogodkov v letu 2024.....	58
Priloga 6: PUN tabela – grmišča in travišča	60
Priloga 7: PUN tabela – dvoživke, mehkužci, sesalci.....	60

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Načrtovani letni varstveni cilji zavarovanega območja	12
Preglednica 2: Pregled načrtovanih aktivnosti po krajevnih skupnostih na ZO KP Kolpa.....	13
Preglednica 3: Časovnica priprave načrta upravljanja	15
Preglednica 4: Stroškovnik aktivnosti na proračunski postavki Podnebni sklad	19
Preglednica 5: Aktivnosti na partnerskem sodelovanju z LAS DBK	21
Preglednica 6: Prioriteta 1 - Varstvene, strokovne, upravljaljske in nadzorne naloge	23
Preglednica 7: Prioriteta 2 - Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti.....	30
Preglednica 8: Stavbe v upravljanju javnega zavoda Krajinski park Kolpa	34
Preglednica 9: Prioriteta 3 - Razvojne naloge.....	35
Preglednica 10: Potencialni projekti	37
Preglednica 11: Druge naloge upravljalca – cilj ter podcilji z nalogami in aktivnostmi	38
Preglednica 12: Organigram – organizacijska struktura zaposlenih v JZ KP Kolpa na dan 1. 1. 2024.....	40
Preglednica 13: Finančna izhodišča opravljanja nalog javne službe ohranjanja narave za JZ KP Kolpa.....	44

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kadrovski načrt.....	40
Tabela 2: Načrt stroškov dela.....	41
Tabela 3: Sistemiziranost delovnih mest (DM)	41
Tabela 4: Število zaposlenih po virih financiranja.....	42
Tabela 5: Predračunska bilanca stanja	45
Tabela 6: Predračunski izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov	47
Tabela 7: Predračunski izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	48
Tabela 8: Predračunski izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu den. toka	49
Tabela 9: Predračunski izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov	50
Tabela 10: Predračunski izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.....	51
Tabela 11: Načrt investicij	52
Tabela 12: Izdatki po virih financiranja	53

KAZALO KART

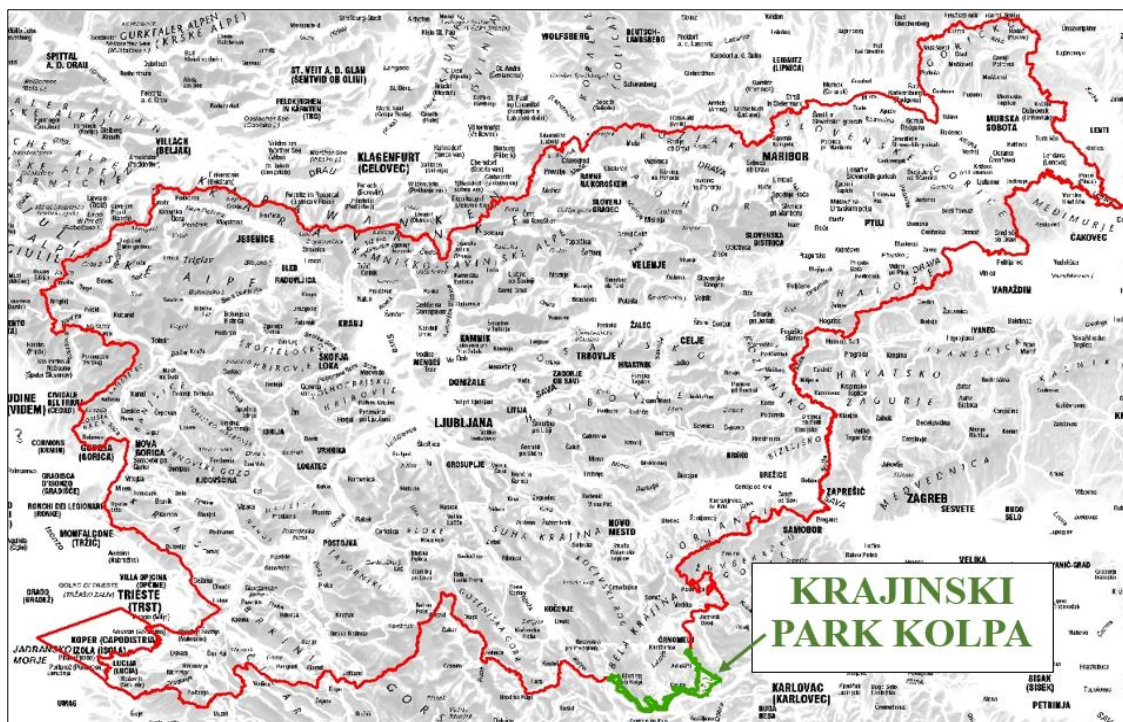
Karta 1: Lokacije invazivnih tujerodnih vrst na zavarovanem območju Krajinski park Kolpa.....	18
Karta 2: Območja Natura 2000, ki segajo na območje parka. Pripravila: Anita G. Prosenjak, Vira: GURS in Uredba o posebnih varstvenih območjih (Območjih Natura 2000), (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 39/13, 3/14, 21/16, 47/18).....	23
Karta 3: Ekološko pomembna območja, ki segajo v park. Pripravila: Anita G. Prosenjak, Vira: Zavod (april 2015), GURS, Uredba o ekološko pomembnih območjih Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18).....	23

SEZNAM KRATIC IN OKRAJŠAV

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CLLD	Community Lead Local Development (Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost – pristop/novost ki jo je v programskem obdobju 2014-2020 Evropska komisija ponudila državam članicam v izvajanje, z namenom, da bi se dosegli multiplikativni učinki pri povezovanju ukrepov in sredstev z več strukturnih skladov hkrati)
CDB	Center za doživljanje biodiverzitete (Grduni)
EKSRL	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
DPJS	Drugi prihodki opravljanja javne službe
HT	Habitatni tip
ITV	Invazivne tujerodne vrste
JZ KP Kolpa	Javni zavod Krajinski park Kolpa
KGZS	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KOPOP	Kmetijsko okoljski in podnebni program
KP Kolpa	Zavarovano območje Krajinski park Kolpa
KS	Kulturni spomenik
KD	Kulturna dediščina
LD	Lovska družina
MIR	Medobčinska inšpekcija in redarstvo (Črnomelj)
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
NV	Naravna vrednota
NU	Načrt upravljanja Krajinski park Kolpa
PRP	Program razvoja podeželja
PUN	Program upravljanja območij Natura 2000
RS	Republika Slovenija
SKP	Skupna kmetijska politika
SNP	Skupnost naravnih parkov
ŠD	Šokčev dvor Žuniči - kulturni spomenik, info točka parka in muzej na prostem
TD	Tržna dejavnost
UJP	Uprava RS za javna plačila
ZJF	Zakon o javnih financah
ZO	Zavarovano območje
ZON	Zakon o ohranjanju narave
ZRSVN	Zavod RS za varstvo narave
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

1 PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA

1.1 Krajinski park Kolpa v Slovenskem prostoru

Legenda: Zavarovano območje Krajinski park Kolpa
 Meja krajevne skupnosti

1.2 Osebna izkaznica zavarovanega območja Krajinski park Kolpa

Lega zavarovanega območja	Jugovzhodna Slovenija - Bela krajina, na meji z Republiko Hrvaško, med vasema Prelesje in Dragoši, v občini Črnomelj
Pravna podlaga za ustanovitev	Zakon o ohranjanju narave - ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP); Uredba o Krajinskem parku Kolpa (Uradni list RS, št. 85/06, 46/14 – ZON-C, 54/18)
Datum ustanovitve	- na lokalni ravni: 4. 12. 1998; Odlok o razglasitvi Krajinskega parka Kolpa, Uradni list RS, št. 82/98), - ustanovitev državnega zavarovanega območja: 10. 8. 2006; Uredba o Krajinskem parku Kolpa (Uradni list RS, št. 85/06, 46/14 – ZON-C, 54/18)
Mednarodni varstveni status	IUCN kategorija: V – zavarovana krajina
Nacionalna kategorija zavarovanja	6 ekološko pomembnih območij-in 6 območij Nature 2000
Upravni status	Krajinski park (širše zavarovano območje narave)
Število prebivalcev v ZO	Krajinski park Kolpa se nahaja v celoti znotraj občine Črnomelj. V njem so štiri krajevne skupnosti: Stari trg, Sinji Vrh, Vinica in Adlešiči. Nekaj površin sega tudi v KS Griblje. Obsega 26 naselij v zavarovanem območju in 12 naselij na obrobju parka
Površina	V KP Kolpa živi 1.086 prebivalcev; skupaj z obrobjem parka pa 2.025
Osnovne značilnosti	4.331,1 ha oz. 43,31 km ²
Nadmorska višina	Najpomembnejša naravna vrednota v parku je reka Kolpa, ena najbolj čistih tekočih voda v Sloveniji, z veliko pestrostjo ribjih vrst, naravno ohranjeno strugo, brzicami in prodišči, Južni obronki Poljanske gore in Velikega Bukovja ter stelniki, suhi travniki in obdelan kraški vrtačast svet, ki predstavljajo značilno podobo kulturne krajine območja parka.
Varstvena območja	min. 140 m, max. 413 m
Raba	Prvo varstveno območje (18,47 % površin), drugo varstveno območje (78,06 %) in tretje varstveno območje (3,47 %)
Lastništvo	Gozdne površine 50 %, kmetijske površine 47 %, vode 3%
Število ožjih zavarovanih območij	Zasebna last 75 %, Občina Črnomelj 16 %, Republika Slovenija 9 % (od tega 0,06 % v neposrednem upravljanju JZ Krajinski park Kolpa)
Število naravnih spomenikov	17
Strogi naravni rezervat	16
Število naravnih vrednot	1
Število kulturnih spomenikov	60
	24

Priloga 1: Naloge upravljanja zavarovanih območij - 133. člen ZON

Priloga 2: Kulturni in naravni spomeniki ter naravni rezervat v KP Kolpa

1.3 Osebna izkaznica upravljavca zavarovanega območja Krajinski park Kolpa

Naziv upravljavca	JAVNI ZAVOD KRAJINSKI PARK KOLPA
Sedež	(kratki naziv firme: KRAJINSKI PARK KOLPA, v besedilu: JZ KP Kolpa)
Matična številka	Adlešiči 3a, 8341 ADLEŠIČI
Davčna številka	2244560
Pravna podlaga za ustanovitev	49697218 (zavod ni davčni zavezanec)
Pričetek delovanja	Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Krajinski park Kolpa (Uradni list RS, št. 98/06)
Šifra dejavnosti	oktober, 2007
Pristojno ministrstvo	91.040; dejavnost botaničnih vrtov, varstvo naravnih vrednot
	MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR, Dunajska cesta 48, LJUBLJANA

Priloga 3: Uredba o Krajinskem parku Kolpa – izvleček

Priloga 4: Pravne podlage za delovanje zavoda

2 OCENA IZVAJANJA PREDHODNEGA LETNEGA PROGRAMA DELA IN FINANČNEGA NAČRTA

Izvedba prioritet in drugih pomembnejših aktivnosti

V tekočem letu med najpomembnejše prioritete spada dokončanje načrta upravljanja –usklajevanje z resornim ministrstvom, medresorsko usklajevanje in priprava gradiva za obravnavo na Vladi RS. S tem bo omogočeno tudi siceršnje nadaljevanje vseh potrebnih aktivnosti za nemoteno delovanje zavoda in potrebnih aktivnosti za zagotavljanje poslanstva ohranjanja narave in biotske raznovrstnosti. Zavod je načrtoval te aktivnosti v večji meri zaključiti v letu 2023 a se te žal prenašajo v tekoče leto.

Opravljanje nadzora v zavarovanem območju je prav tako zelo pomembna naloga, ki pa se opravlja predvsem na način spremljanja stanja in opozarjanja na nepravilnosti ter svetovanja dobrih praks. Pritisk na ZO, še posebej na reko Kolpo je velik in potrebno je pozorno spremljati dogajanje, da bi se zagotavljalo ugodno stanje in čim manj oviralo aktivnosti prebivalcev, obiskovalcev in drugih deležnikov v prostoru. Ob zaključku leta je nadzornica dobila uniformo in v tekočem letu pričakujemo tudi izkaznico, ostala oprema pa je bila nabavljena že predhodno, tako, da bo tudi to delo v bodoče učinkovitejše.

Načrtovane prioritete so bile v večji meri izvršene, nekatere tudi presežene. Predvsem na področju odstranjevanja ITV so urejene površine znatno presegle zastavljeni plan.

Pojasnitev glavnih odstopanj od planiranega

Javni zavod Krajinski park Kolpa si vsako leto zadaja različne naloge, da bi uspešno upravljal zavarovano območje narave in zaradi različnih vzrokov prihaja tudi do manjših ali večjih odstopanj pri realizaciji teh načrtov. Ocenjujemo, da je zavod večino načrtovanih nalog tudi uspešno opravil. Manj uspešno je bilo delo na novem predlogu petletnega načrta upravljanja, ki pa je konec minulega leta steklo precej dobro in se dokončanje osnutka pričakuje v prvi polovici tekočega leta. Priprava NU je v preteklem letu stekla a zastala zaradi zasedenosti zunanjega izvajalca, ki je bil angažiran za pomoč. V letu 2024 se bo ta zaostanek nadoknadil in osnutek NU oddal na MNVP do 30. junija. Obravnava na svetu zavoda bo izvedena v mesecu juniju. To bi potem olajšalo tudi druge postopke – pridobivanje sredstev in kadrovska okrepitev majhnega, a uspešnega kolektiva. Zaradi pomanjkanja namenskih sredstev so se nekatere naloge – na primer revitalizacija nekaterih problematičnih drevesnih naravnih vrednot zamaknile v zimsko obdobje, a opazne škode za te NV zaradi tega ni bilo. Na drugi strani pa je bil obseg odstranjenih invazivnih vrst na pomembnih suhih travnikih zaradi velikega števila prostovoljcev opravljen v bistveno večjem obsegu od načrtovanega, saj smo z drugim ročnim odstranjevanjem enoletne suholetnice že drugo leto nadaljevali na območju 20 ha in ga v lanskem letu razširili še na celotno območje Vrhovskih vrtač. Več aktivnosti je bilo načrtovanih tudi pri delu na projektih – a zaradi pomanjkanja razpisov – menjava projektnega obdobja so se te aktivnosti zreducirali predvsem na priprave in prijave, projektno delo pa bo steklo kvečjemu konec leta 2024 ali bo to celo zamaknjeno v leto 2025.

Ocena izvedbe finančnega načrta

Prihodkovni del finančnega načrta za leto 2023, po denarnem toku, je realiziran v 97,53 %. Glavno odstopanje (3,5 %) je pri porabi sredstev za plače zaposlenih, ob nerealiziranem napredovanju javne uslužbenke na predvideno novo delovno mesto. Zanj je potrebna nova sistemizacija, a bo svet zavoda predlog spremembe obravnaval šele po sprejetju načrta upravljanja parka. Sredstva Sklada za podnebne spremembe so ostala neporabljena v višini 872 € (manj kot 2 %) zaradi napake v izstavljenem zahtevku, razliko pa je pokrtil zavod iz lastnih prihodkov. Drugi prihodki za opravljanje javne službe in tržna dejavnost odstopajo za 965 € od načrta prihodkov.

Stroškovni del bilance presega zastavljen plan za 2,8 %, kar je v pretežni meri posledica povišanja stroškov električne energije, goriva za delovne stroje in nepričakovanih strojelomov. Zavod je poslovno leto zaključil s presežkom odhodkov nad prihodki, ki jih je pokrtil s presežkom prihodkov iz preteklega leta.

Glavna spoznanja iz izvajanja, ki so pomembna za pripravo programa dela in finančnega načrta za leto 2024

V preteklih letih je imel zavod največjo težavo pri kadrovskem načrtovanju, zardi česar je prišlo tudi do manjše porabe sredstev od finančnega načrta. Pri uresničevanju načrtovanih aktivnosti pa so v preteklosti povzročale težave tudi pri (pre)pozno oblikovanih programskih ukrepih skupne kmetijske politike in zaradi tega negotovosti pri sprejemanju obvez deležnikov v prostoru. Največji problem preteklih letih je bilo tako pri vzdrževanju pohodnih poti kot pri odstranjevanju ITV v nekaterih občutljivih območjih zaradi ovir za preprečevanje ilegalnih migracij, a so sedaj težave v večji meri odpravljene in pričakujemo lažji potek del in uresničevanja zadanih ciljev.

3 OCENA STANJA NV IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Izstopajoči in v prihodnjem letu pričakovani dejavniki ogrožanja narave

Značilnost Krajinskega parka Kolpa je naseljenost večjega predela ZO narave in s tem so povezane številne dejavnosti njenih prebivalcev. Večji del negozdnih površin v parku predstavljajo kmetijska zemljišča na katerih se večinoma kmetuje konvencionalno in neagresivno. Večje tveganje kot intenziviranje kmetovanja predstavlja samo opuščanje dejavnosti, ki sicer hipno povzroča ugodne pogoje za prostoživeče organizme, dejansko pa že kratkoročno vodi v zaraščanje in s tem večjo izgubo biotske raznovrstnosti in drastično spremembo krajine. Zaradi kraških razmer ti procesi tečejo še hitreje. Ob omenjeni izgubi pa se s pomikanjem gozdne meje širi tudi življenjski prostor večjih prostoživečih živali, z njimi tudi velikih zverí. Pogostost konfliktov se povečuje in s tem tudi neugodna klima v družbi, posebno pri ljudeh, ki na marginalnih področjih še vedno vztrajajo pri okoljsko pomembni dejavnosti živinoreje. Podobne težave so tudi na področju opuščanja vinogradništva ter sadjarstva na tradicionalen način - z visokodebelnimi travniškimi sadovnjaki. Ti imajo poleg gospodarskega pomembno vlogo tudi pri krajinski pestrosti in biotski raznovrstnosti, saj so habitat pomembnih vrst prostoživečih organizmov, ki so se prilagodili na prav takšno okolje. Ogroženih je tudi več posameznih impozantnih dreves, ki imajo status naravnih vrednot (predvsem lipe in skorši), saj jih najeda zob časa in z posegi v njihove krošnje in debla jim življenjsko dobo podaljšujemo, a del življenjskega ciklusa je tudi umiranje. Zaradi opuščanja nekoč gospodarske dejavnosti – ekstenzivnega kmetovanja je potrebno za vzdrževanje teh površin vlagati veliko truda za vsaj minimalno obdelavo tal.

Na drugi strani pa je pomemben dejavnik ogrožanja vse večja raba prostora v namen rekreacije in turizma, ko človek posega v mirne dele narave in moti ustaljen ritem prostoživečih živali in tudi rastlin. Poleg tega pa ogrožajoč faktor predstavlja tudi velika potreba po rabi prostora za razvijajočo se dejavnost turizma in ob njej tudi druge dejavnosti s katerimi se ukvarjajo prebivalci ZO. Tudi lastniška struktura v ZO, ki se hitro spreminja – večino nakupov kmetij in kmetijskih površin v parku opravijo ljudje, ki prihajajo iz drugega okolja in so njihovi nameni rabe drugačni od dosedanjih – včasih za nove gospodarske dejavnosti, največkrat pa za kraj namenjen njihovem oddihu. Pogledi teh uporabnikov in raba nepremičnin so velikokrat drugačni od tradicionalnih malih kmetov tega okolja.

Tako kot v celotni državi pa nas skrbi tudi zaskrbljujoči upad nekaterih vrst tipičnih za kulturno krajino, med njimi izstopajo ptiči.

Opis trenda za posamezna (izbrane) rastlinske in živalske vrste, habitatne tipe in/ali naravne vrednote

Z zaustavitvijo vse bolj pretečega zaraščanja na nekaterih najpomembnejših suhih travnikih, košenicah, vrtačah se je trend nekaterih vrst precej izboljšal, a tudi tukaj je potrebno nenehno bdeti nad načinom rabe – da bo ta tudi v bodoče trajnosten, oziroma da bo raba sploh obstajala. Zaradi velikih težav pri zagotavljanju administrativnih in tehničnih zahtev okoljskih programov so se v tem programskem obdobju površine vključene v te programe kljub zagotavljenim subvencijam zmanjšale in je sedaj potrebno, te površine vseeno nekako vključiti v čimbolj prijazen način rabe. Največjo težavo v tem pogledu predstavljajo časovne omejitve pri rabi površin za rejne živali in popolna prepoved površin, ki so bile opredeljene kot trajno travinje, pa so to dejansko le zadnjih pet let. Za kmetije, ki imajo večji del travniških površin v ZO prepoved zgodnje paše in premajhen ali celo nikakršen delež njivskih površin predstavlja resno težavo zagotavljanja osnovne krmne baze za rejne živali. Najbolj so na udaru kmetije vključene v ekološko kmetovanje.

Trend opuščanja teh zahtevnih površin se bo v bodoče še povečeval in biotska pestrost s tem tudi ne bo boljša.

V času obstoja parka smo skupaj z zunanjim izvajalcem opravili dva monitoringa rib in en monitoring mehkužcev v reki Kolpi in bili z vrstno pestrostjo relativno zadovoljni (manj s številčnim stanjem populacije), a za ugotavljanje trenda bi bilo ponovno potrebno izvesti monitoring, saj je vplivov na te vrste zelo veliko. Kljub spremljanju stanja zanesljivih podatkov o stanju populacije vidre na Kolpi nismo pridobili, nasprotno pa se je bober zelo uspešno razširil na celotno območje reke Kolpe. V nekaterih primerih predstavlja tudi težavo, saj s povzročanjem škode na drevesnih vrstah v zimskem obdobju precej vznemirja dobršen del prebivalcev parka. Stanje na suhih travnikih (tudi zaradi mozaične pestrosti, bližin gozdnega roba in mejic) ocenjujemo kot dobro, saj tudi skozi popise dnevnih in nočnih vrst metuljev opažamo veliko pestrost. V tem delu bi bilo potrebno sistematično nadaljevati monitoring, saj je po mnenju strokovnjakov doslej popisanih 927 vrst metuljev precej manj kot jih je glede na ohranjenost prostora in rastlinsko pestrost mogoče pričakovati (tudi več kot 1.200). V preteklih popisih smo se ukvarjali tudi s preučevanjem dveh vrst ptičev – vodomca in vijeglavke. Vodomca smo popisovali v letu velikih poplav skozi gnezdilno sezono in takrat smo število uspešnih gnezditov ocenjevali kot zelo problematično, skupno število opaženih osebkov pa prav tako ni bilo veliko. Popis vijeglavke je bil prav tako izveden na celotni površini KP Kolpa in potrdil njeno prisotnost tako v sadovnjakih v bližini ljudi kot v naravi, a bi za ugotavljanje trenda bilo ta opažanja ponoviti. Z vsemi potrebnimi ukrepi (vzdrževanje in obnova sadovnjakov, postavljanje valilnic za male duplarje...) sicer JZ KP Kolpa poskuša zagotavljati ustrezne pogoje. Pomembna ptičja vrsta v KP Kolpa so sive čaple in največja kolonija v Hrastovi lozi se je v zadnjih dveh desetletjih zmanjšala, saj se zmanjšuje tudi ribji fond, ki je v tem delu njihova najpomembnejša hrana a splošno o upadanju števila na širšem območju ni mogoče trditi, saj populacija razseljena na širše območje (v času hudih neurij so bila izgubljena nekatera gnezdilna drevesa, poseg s posekom v gozdnem rezervatu Hrastova loza pa prav tako ni ugodno

vplival nanjo). Glede na podatke DOPPS pa je stanje večine vrst ptičev kulturne krajine v celotni državi zaskrbljujoče. Opazen je trend širjenja območja velikih zveri, kakor tudi trend večanja populacij, kar pa je značilnost večjega dela države Slovenije. Glede na občasno opuščanje aktivnega upravljanja teh populacij so opazne težave na terenu in tovrstno nezadovoljstvo je v nadaljnjih korakih zelo težko odpravljati in pridobivati zaupanje uporabnikov prostora.

Naravne vrednote pokrivajo 22,3 % površine parka. Njihovo stanje, z izjemo ene, ocenjujemo kot dobro, nekatere (drevesne) potrebujejo posege, ki bodo izvedeni v letošnjem letu. NV Fortunova brajda (trte samorodnice z posebno postavitvijo nosilne konstrukcije) je bila v prvi polovici lanskega leta uničena. O tem so bili obveščeni inšpekcijski organi in rezultate postopkov še čakamo. 16 naravnih vrednot ima v skladu z uredbo o razglasitvi parka tudi status naravnega spomenika, ena status strogega naravnega rezervata. Večina geomorfoloških ter geomorfoloških podzemeljskih naravnih vrednot, med katere sodijo predvsem kraške vrtače ter strma pobočja, ki se dvigajo nad Kolpo je delno prepuščena naravnim procesom, delno pa so predmet uporabe lastnikov, ki pa se spreminja. Vrtače se le izjemoma obdelujejo kot orne površine, v večjem delu jih uporabniki kosijo ali uporabljajo za pašo drobnice, manj za pašo govedi in kopitarjev, kar preprečuje njihovo zaraščanje in ohranjanje obdelano okolje, a kulturna krajina ne daje takšnega videza kot smo ga bili vajeni pred več desetletji.

Večina NV zaradi načina rabe ni ogrožena, med njimi sta mogoče največji izjemi Suha dolina pod Sinjim Vrhom in Marindolski stelniki. Suha dolina poleg tega, da se z zaraščanjem izgublja tipičen izgled kulturne krajine – kar je bil temeljni vzrok njenega zavarovanja, z zaraščanjem izgublja biotsko pestrost. V KS Sinji Vrh je gozdnatost že tako med največjimi in se še hitro povečuje, saj se v tem delu Bele krajine kmetovanje najbolj opušča. Za suhe kraške travnike tipična biodiverziteta je tako ogrožena. Pri Marindolskih stelniki vzdrževalna dela na najvidnejšem delu kljub velikim lastniškim težavam tečejo zadovoljivo, dejansko pa je precejšen del pred desetletji zavarovanega območja že izgubljen v pionirskem gozdu. Podoben proces – zaraščanje – je bil v primeru izjemnih Vrhovskih vrtač zaustavljen, saj je s pravočasnim posegom upravljavca in dogovorom z lastniki o nadaljnji rabi vzpostavljen primeren način trajnostne rabe. Suho dolino še vedno ogroža pomanjkanje tradicionalne rabe – zaraščanje zaradi opuščanja kmetijske rabe prostora. Vsi dosedanja poskusi so se izjalovili, saj tudi že izvedene ureditve zaraščanja niso trajne, ker lastniki prostora ponovno ne uporabljajo. V soglasju z Krajevno skupnostjo Sinji Vrh izvajamo nujna vzdrževalna dela vsaj na delu površin, ki so pomembne in je dosežen konsenz ureditve. Lastniška struktura ne omogoča željenega preboja v ohranjanju večjega prostora. Ključen problem je praznjenje podeželja in tudi hitro opuščanje živinoreje. Starostna struktura prebivalstva prav tako na obeta preobrata v načinu rabe prostora, kjer že sedaj večina lastnikov ne živi v tem okolju, velikokrat niti v državi ne. Ogroženost NS reka Kolpa je tudi opazna – zaradi obremenitev iz širše okolice, v nekaj večjih vaseh (Stari trg, Vinica) pa se stanje izboljšuje zaradi vzpostavitve kanalizacijskega sistema in čistilnih naprav. Podobna ureditev bi bila v najkrajšem možnem času nujna tudi za Adlešiče in druge vasi, a trenutno ni tovrstnih načrtov.

Med dendrološkimi naravnimi vrednotami so najbolj ogrožene 4 Ziljske vrbe, saj so zaradi nerabe – nepravočasnega obrezovanja šibja netipično razvejane in s tem statično nestabilne. Snegolom pred leti je nekatere precej prizadel in kljub sanaciji niso v zavidljivem stanju. Ostale vrbe so bile redno vzdrževane (drugi lastniki) in so nazadnje temeljiteje urejane v zgodnji pomladi 2019, dodatne ureditve so načrtovane v letu 2024. Zaradi starosti in izjemnih dimenzij pa je tudi pri teh pričakovati postopno odmiranje – dve sta v slabem stanju. Vrbe s statusom in druge pomembne vrbe v okolici so zavarovane z jekleno mrežo pred objedanjem bobra, saj je bobrišče v neposredni bližini.

Pri zooloških naravnih vrednotah je potrebno izpostaviti predvsem gozdni rezervat ob reki Kolpi Hrastova loza pod vasjo Miliči, ki je habitat sive čaplje (*Ardea cinerea*) z največjo gnezdilno kolonijo sivih čapelj na Dolenjskem in v Beli krajini. Poleg navedenega je med zoološke naravne vrednote uvrščena tudi reka Kolpa in še nekatera manjša vodna telesa znotraj območja parka. Ocenjujemo, da je njihovo stanje dokaj ugodno: konec leta 2019 je bil na robu rezervata izveden hud golosek strme brežine varovalnega gozda, o čemer so inšpekcijske službe vodile postopek. Sanacija ni bila izvedena. V zimi 2020/21 je potekal načrtovan posek na območju Hrastovega brda, ki vključuje tudi strogi rezervat Hrastova loza, katerega lastnik je Občina Črnomelj. Trenutno stanje po preobsežnem poseku se le počasi izboljšuje, saj gozdni red ni bil v celoti vzpostavljen – zadnji ogled terena januar 2024. Kljub intervenciji inšpekcijskih služb z rezultatom ne moremo biti zadovoljni.

Med hidrološkimi naravnimi vrednotami je najpomembnejša reka Kolpa, ki je najpomembnejša predstavnica parka in hkrati tudi najpomembnejši belokranjski odvodnik. Poleg Kolpe predstavljajo pomembne hidrološke naravne vrednote tudi številni izviri ter manjši potoki in bruhalniki ob njej. Ocenjujemo, da je stanje kljub njeni precejšnji obremenjenosti še vedno relativno ugodno a številčnost obiska v poletni sezoni narekuje previdnost. Olajševalna okoliščina doslej je bila manjša raba v namen rekreacije in drugih aktivnosti ljudi na desnem bregu reke Kolpe (R Hrvaška); a se je to v zadnje letu in pol radikalno spremenilo, saj se je v tem delu pričelo s številnimi gradnjami in tudi grobimi posegi v naravo. Prav tako so se pojavila nova šotorišča. Očitno lahko v naslednjih letih pričakujemo intenziviranje rabe tudi pri sosedih s katerimi si reko delimo.

Geoloških, botaničnih in krajinskih naravnih vrednot v KP Kolpa ni, oblikovana naravna vrednota pa je ena: hruškov drevored ob Kolpi v Srednjih Radencih, katere stanje ocenjujemo kot zadovoljivo.

Biotsko raznovrstnost ogrožata predvsem dva ključna dejavnika – nevarnost opuščanja obdelave kmetijskih površin in širjenje tujerodnih, predvsem invazivnih vrst. Preteč dejavnik ogrožanja je potencialno tudi želja po pozidavah zunaj poselitvenih območij in različnih posegih na priobalnem območju reke Kolpe, kakor tudi njena (sezonska) prekomerna raba.

Ukrepi varstva naravnih vrednot, ki jih izvaja Javni zavod Krajinski park Kolpa, zaradi varstva ali ohranitve naravnih procesov, so obnova in redna vzdrževalna dela, revitalizacija pomembnejših vrednot narave na zavarovanem območju. Aktivnosti bodo prednostno potekale na dostopnejših predelih zavarovanega območja, gozdnih robovih, pretežno v neposredni bližini naselij v zavarovanem območju, s čimer se prebivalcem pomaga pri ustreznem sobivanju z naravo. Nekatera dela, ki jih je bilo **do** sedaj nemogoče ali zelo težko opravljati se bodo **po** odstranitvi začasnih ovir (ograje) konec leta 2023, lažje izvedla.

Eden izmed ukrepov varstva naravnih vrednot v skladu z ZON je tudi **zakonita predkupna pravica države**, saj je država predkupni upravičenec pri nakupu zemljišč na zavarovanih območjih, za katere je sprejela akt o zavarovanju, ne glede na določbe drugih zakonov, ki urejajo predkupno pravico na kmetijskih, gozdnih in vodnih zemljiščih. V skladu z navedenim Javni zavod Krajinski park Kolpa redno sodeluje s pristojnim ministrstvom - in bo tudi v bodoče - v vseh pravnih poslih, ki so vezani na predkupno pravico države znotraj območja KP Kolpa. V letu 2021 je bilo obravnavanih v celotnem obdobju delovanja upravljavca parka največ vlog, povezanih s predkupno pravico, kar 61, v letu 2022 pa je bilo vlog 50, v letu 2023 pa 23. V nobenem primeru ni prišlo do realizacije uveljavitve predkupne pravice. JZ KP Kolpa spremlja promet zemljišč – pred objavo na oglasni deski Upravne enote Črnomelj in ima možnost uveljavljanja predkupne pravice. To je tudi edina realna možnost nakupa, če pa se pojavi možnost sistematičnega pristopa – aktivnega odkupa parcel na ciljanih območjih (okolica naravnih vrednot, suhi travniki, steljniki...), pa bi to bilo veliko boljše.

4 GLAVNE PRIORITETE IN CILJI UPRAVLJANJA 2024

Območje ob reki Kolpi, od Starega trga do Fučkovcev, je bilo določeno z namenom, da se zavarujejo naravne vrednote, ohrani biotska raznovrstnost in krajinska pestrost, da se povezuje gospodarski in socialni razvoj na območju parka ter čezmejno sodeluje. V letu 2024 se glavne prioritete in letni varstveni cilji upravljanja nanašajo na:

1. Varstvene, strokovne, upravljaljske in nadzorne naloge:

- izvajanje ukrepov varstva na zavarovanem območju;
- izvajanje ukrepov varstva na zavarovanem območju, še posebej izvajanje in načrtovanje iz programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028 in poročanje ter vodenje evidence o izvajanju tega programa
- dokončanje novega predloga načrta upravljanja za pregled in usklajevanje na ministrstvu;
- izvajanje neposrednega nadzora, spremljanje stanja narave, biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti v parku in naravnih vrednot na zavarovanem območju;
- sodelovanje pri izvajanju in izvajanje ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih (EPO) in območjih Natura 2000 v zavarovanem območju in na območno povezanih območjih;
- izvajanje ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti, s prilagajanjem na podnebne spremembe – ukrepi preprečevanja in obvladovanja vnosa in širjenja ITV ter ukrepi za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na mokrišča;
- Sodelovanje z ministrstvom in ZRSVN pri pripravi morebitnih sprememb Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19) – vpis novih NV, ki so bile predlagane v zadnjih petnajstih letih;
- sodelovanje z ZRSVN in drugimi zavarovanimi območji, sodelovanje z upravljavci kmetijskih, gozdnih in vodnih zemljišč, za doseganje ciljev na naravovarstveno pomembnih površinah.

2. Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti

- zagotavljanje poteka obiska in vodenje obiskovalcev po ZO;
- uravnavanje obiskovanja zavarovanega območja z njegovo nosilno zmogljivostjo;
- priprava in vzdrževanje poti in obnova označb po parku ter ostale parkovne infrastrukture;
- zagotavljanje dostopa do informacij o ZO;
- upravljanje nepremičnin v lasti ustanovitelja, za potrebe upravljanja ZO.

3. Razvojne naloge

- sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, pomoč lokalnemu prebivalstvu pri pridobivanju in izvajanju projektov;
- spodbujanje naravi prijaznega turizma, vključevanje ZO v turistično ponudbo.

Aktivnosti za doseganje načrtovanih letnih varstvenih ciljev bodo vodili in izvajali štirje javni uslužbenci. Dela se bodo izvajala tudi s pomočjo oseb na opravljanju del v javno dobro, dijakov in študentov na opravljanju prakse ter prostovoljcev (sodelovanje s skavti iz Francije in Belgije). Ostali izvajalci aktivnosti bodo predvidoma opravili kar 17 % od skupno načrtovanih 10.064 ur na programu dela. Pri izvedbi načrtovanih del pa načrtujemo tudi angažiranje podizvajalcev – podjetij in obrtnikov iz bližnje in širše okolice, odvisno od zahtevnosti del.

Načrtovani varstveni ukrepi na ZO KP Kolpa se prednostno nanašajo na ohranjanje biotske pestrosti in ugodno stanje naravnih vrednot, vrst ter habitatov, predvsem z ukrepi vzpodbujanja okolju prijaznega kmetovanja (prednostno, a ne obvezno ekološko kmetijstvo), tudi s promocijo uvedenih novih kmetijskih okoljskih ukrepov Skupne kmetijske politike, vzpodbujanjem za okolje manj obremenjujočih gospodarskih dejavnosti (tradicionalne obrti in storitve), ukrepi preprečevanja in obvladovanja vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst.

Preglednica 1: Načrtovani letni varstveni cilji zavarovanega območja

Naloga	1. Varstvene, strokovne, upravljaljske in nadzorne naloge	2. Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti	3. Razvojne naloge	SKUPAJ
Število ur	7.138	1.903	1.023	10.064
<i>Delež ur v %</i>	70,92%	18,91%	10,16%	100,00%
Višina programskih stroškov, in storitev	266.173 €	58.582 €	27.295 €	352.150 €
<i>Delež programskih stroškov in storitev v %</i>	75,15%	16,74%	8,10%	100,00%
Višina investicij	22.195 €	725 €	9.000 €	31.920 €
<i>Delež investicij v %</i>	69,53 %	2,27 %	28,20%	100%

5 LETNI PROGRAM AKTIVNOSTI – PROGRAM DELA

Program dela in finančni načrt Javnega zavoda Krajinski park Kolpa (v nadaljevanju: JZ KP Kolpa) za leto 2024 je pripravljen v skladu s pravnimi podlagami, ki določajo delovanje in status zavoda: Zakon o ohranjanju narave, v nadaljevanju: ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNSPP in 18/23 – ZDU-10); Uredba o Krajinskem parku (Uradni list RS, št. 85/06, 46/14 – ZON-C in 54/18); Statut JZ KP Kolpa (Uradni list RS 50/07, 72/10); Uredba o posebnih varstvenih območjih – Območjih Natura 2000 (Uradni list RS 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12 33/13, 35/13, 39/13-odl. US, 3/14, 21/16, 47/18).

Program je usklajen z izhodišči za pripravo programa dela in finančnega načrta za leto 2024, št. 35601-1/2023-2550-42 s prilogami, z dne 21. 12. 2023, ki jih je posredovalo Ministrstvo za naravne vire in prostor in so v skladu z 2. odstavkom 58. člena Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2024 in 2025 (ZIPRS2425, Uradni list RS št. 123/2023). Pri pripravi programa dela so poleg določil ZON-a upoštevana tudi določila Zakona o varstvu podzemnih jam, in drugih pravnih aktov, ki so podlaga za izvajanje nalog javne službe. Jedro programa, njegovi cilji, naloge in aktivnosti so v skladu z relevantnimi cilji Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja 2020 – 2030 (ReNPVO 20-30), s poudarkom na poglavju 5.1 – Biotska raznovrstnost in naravne vrednote – Nacionalni program varstva narave, Preglednica 1: Program varstva rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in ekosistemov in Program ustanavljanja zavarovanih območij in obnovitve naravnih vrednot ter Poglavje 10: Strateški načrt ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V okviru izvajanja javne službe ohranjanja narave, javni zavod Krajinski park Kolpa upravlja zavarovano območje, ki ob reki Kolpi obsega teritorij dobrih 50 km levega brega reke in se na posameznih območjih različno globoko razteza v notranjost. Načrt aktivnosti ohranjanja sestavin biotske raznovrstnosti ter varstva naravnih vrednot v prihajajočem letu je pripravljen na podlagi začasnih upravljavskih smernic in nastajajočega novega osnutka petletnega Načrta upravljanja Krajinskega parka Kolpa, z upoštevanjem dosedanje realizacije aktivnosti in ciljev. Vključuje merljive kazalnike, opredeljene naloge in aktivnosti za doseganje operativnih letnih ciljev. Po vsebinskih sklopih je navedena predvidena poraba ur zaposlenih s sredstvi za plačo, poraba ur zunanjih sodelavcev in izvajalcev, stroški (programski, fiksni, investicijske), nosilci nalog ter časovno izvajanje.

Vsebine, ki jih kot upravljavec zavarovanega območja upoštevamo pri pripravi programa dela, izhajajo iz 133. člena ZON, pri čemer je po navodilu pristojnega ministrstva upoštevan prednostni vrstni red nalog in aktivnosti:

1. Izvajanje varstvenih, upravljavskih in nadzornih nalog (navodilo: min. 70 %).
2. Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti (priporočilo: 20-25%).
3. Razvojne naloge (priporočilo: 5-10 %).

Preglednica 2: Pregled načrtovanih aktivnosti po krajevnih skupnostih na ZO KP Kolpa

Krajevna skupnost	Pomembnejše načrtovane aktivnosti za doseganje operativnih ciljev
Stari trg	- morebitne izboljšave regulacije dotoka vode na Sodevskem kalu, če bo doseženo soglasje z upravljavcem Agrarno skupnostjo Sodevci - izboljšava vodnega režima na manjšem kalu ob ribniku Močile, ki bi deloval kot habitat dvoživk - monitoring dvoživk v kalih Močile, Sodevski kal, - redna vzdrževalna dela na NV Peč in vaški znamenitosti Korita, dodatne zasaditve dreves in odstranjevanje trdovratne robinije - spremljanje populacije bobra in vidre in njihovega vpliva v mikro okolju, zaščitni ukrepi - vzdrževanje okolice info točke in NV, predvsem: kala Močile, lipe v Močilah - košnja na pohodnih poteh (Najjužnejša in Čredniška pot) v sodelovanju z društvi, - revitalizacija zaraščajočih kmetijskih površin v skladu z interesom lastnikov, ob posebnem interesu ohranjanja pomembnih habitatov tudi izven meja parka (steljniki...) - izvajanje rezultatov projektov Kolpa E-bike, Čredniške poti in drugih - sodelovanje z OŠ Stari trg na projektih: Kviz mladi parkoslovci, Vračanje selivk, izdelava in postavitve ptičjih valilnic - skupno izobraževanje in pripravljane novih projektov (z občino in krajevno skupnostjo, društvi).

Sinji Vrh	- vzdrževanje NV, nove ureditve - morebitni posegi, ki bi uredili območje uničene NV Fortunova brajda, aktivnosti obnove suhozida pod brajdo (izsledki in naloženi ukrepi inšpekcije) - spremljanje populacije bobra in vidre in njihovega vpliva v mikro okolju, zaščitni ukrepi - ureditve opuščanih vaških kalov in izvirov - monitoring dvoživk na Sinjevrškem kalu, izvajanje monitoringa metuljev - vzdrževanje Mlinarske, Najjužnejše, poti Laz in Žagarjeve poti, postavitve usmerjevalnih in razlagalnih tabel - vzdrževanje in nove ureditve suhih travnikov na NV Suha dolina - vzdrževanje dostopov do reke Kolpe - izvedba delavnic - izvajanje rezultatov projektov Novi izzivi drobnice in Volna, lan, konoplja - skupno izobraževanje in pripravljane novih projektov (z občino in krajevno skupnostjo)
Vinica	- spremljanje populacije bobra in vidre in njihovega vpliva v mikro okolju, zaščitni ukrepi, sanacija poplavljenega območja zaradi previsokega jezua bobrov, ki že ogroža kmetijske površine in tudi državno cesto v Podklancu - vzdrževanje poti (Mlinarska, Sejemska pešpot, Gozdna učna pot Žeželj) - postavitve tabel za naravne vrednote in kulturne spomenike - vzdrževanje belokranjskih steljnikov in košenic - predvsem Raven, Čindžarke, Kozja reber - postavitve stoga - vzdrževanje dostopov do reke Kolpe, dopolnitev info točk z vsebinami - sodelovanje pri izvedbi programa Cicibanove dežele - vzdrževanje Ziljskih vrb - vaje dijakov in študentov naravovarstvenih smeri - vzdrževanje nepremičnine, dodatne ureditve CDB Grduni, pridobitev dokumentacije za nadaljevanje investicije, po možnosti prijava ustreznega projekta - vzpostavitev entomološke razstave - izvedba delavnic - sodelovanje z OŠ Vinica – mladi parkoslovci, - izvajanje monitoringa metuljev - skupno izobraževanje in pripravljane novih projektov (z občino in krajevno skupnostjo)
Adlešiči	- spremljanje populacije bobra in vidre in njihovega vpliva v mikro okolju, zaščitni ukrepi - vzdrževanje in dodatne ureditve info centra in muzeja na prostem Šokčev dvor Žuniči, manjša popravila strehe, ureditve odvodnjavanja in kleti - vzdrževanje pohodnih in učnih poti Sejemska, Grajska pešpot, Šašljeva učna pot - vzdrževanje belokranjskih steljnikov in košenic – predvsem Marindolski steljniki, Žuniški steljniki, Vrhovske vrtače, košenice Miliči, suhi travniki Fučkovci, Miličke luke, Marindolske luke, Pobrežje, Priložnik... - postavitve stoga - vzdrževanje kolekcijskega nasada Kalce - vzdrževanje dostopov do reke Kolpe, dopolnitev info točk z vsebinami - vaje dijakov in študentov naravovarstvenih smeri - izvajanje monitoringa metuljev in vzpostavitev entomološke razstave - sodelovanje z OŠ Loka in podružnica Adlešiči: Kviz mladi parkoslovci, vračanje selivk, izdelava in postavitve ptičjih valilnic - izvajanje monitoringa metuljev - skupno izobraževanje in pripravljane novih projektov (z občino, krajevno skupnostjo, društvi, posamezniki in RC NM)
Griblje	- čiščenje kmetijskih površin v kolikor se izkaže interes lastnikov - vzdrževalna dela na poti (nasutje gramoza) - skupno izobraževanje in pripravljane novih projektov (z občino, krajevno skupnostjo in društvi posamezniki in RC NM i)

5.1 Prioriteta 1: Varstvene, strokovne, upravljaljske in nadzorne naloge

Cilj izvajanja varstvenih, strokovnih, upravljaljskih in nadzornih nalog v parku je ohranjanje naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, stanj ter procesov v naravi, zaradi katerih je bilo območje ob reki Kolpi zavarovano. Za prioritete aktivnosti izvajanja javne službe varovanja narave ter opravljanje strokovnih, upravljaljskih in nadzornih nalog v javnem zavodu Krajinski park Kolpa, je načrtovanih 71 % delovnih ur.

Izvajanje varstvenih, strokovnih, upravljaljskih in nadzornih nalog, s ciljem varstva naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti; vsebin, zaradi katerih je bilo območje ob reki Kolpi zavarovano, so prioritete aktivnosti izvajanja javne službe varstva narave v JZ KP Kolpa

Izvajanje neposrednih aktivnosti in ukrepov za varstvo vrst, habitatnih tipov, območij Natura 2000, ekološko pomembnih območij, naravnih vrednot in krajine, kot so spremljanje in vzdrževanje ustreznih stanj, odstranjevanje in zmanjševanje dejavnikov ogrožanja bo zavod zagotavljal z izvajanjem neposrednih ukrepov varstva na zavarovanem območju. Naloga vključuje aktivnosti spremljanja obiska in rekreacije na ZO, za morebitno določitev nosilne kapacitete za naravne vrednote, ki bi zaradi rabe lahko postale preobremenjene.

Načrtovani ukrepi varstva naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti vključujejo posredno ali neposredno izvajanje aktivnosti za doseganje ciljev varstva in ugodnega stanja. Nanašajo se zlasti na vzdrževanje ustreznih stanj, označevanje še neoznačenih NV in drugih vrednih predelov narave ter zamenjavo uničenih ali dotrajanih označb.

V primeru nujnosti posebnega varstva vrednejših predelov narave, bo zavod uveljavljal tudi zakonito predkupno pravico države v skladu z ZON-om, vendar le v primerih, bodo zagotovljena namenska finančna sredstva s strani ministrstva.

Aktivno izvajanje ukrepov Programa upravljanja območij natura 2000 za obdobje 2023-2028

Mreža posebnih varstvenih območij v Evropski uniji – območij Natura 2000 je oblikovana z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti oz. doseganja ugodnega stanja vrst ptic (posebna območja varstva) ter drugih živalskih in rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov (posebna ohranitvena območja), katerih ohranjanje je v interesu EU; Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 39/13, 3/14, 21/16, 47/18). Območja Natura 2000 skupaj tvorijo evropsko ekološko omrežje.

Pravno podlago (Direktivo o habitatih in direktivo o pticah) dopolnjuje program upravljanja območij Natura 2000 (PUN), ki se v KP Kolpa nanaša predvsem na polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco-Brometalia*) (*pomembna rastišča kukavičevk) ter na nižinske ekstenzivno gojene travnike (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*), ki se razprostirajo na širšem območju območja Natura 2000 Marindol (SI3000296). Poleg navedenega se ukrepi v PUN nanašajo tudi na odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst znotraj habitatnega tipa Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez *Ranunculus fluitantis* in *Callitriche-Batrachion* znotraj območja Natura 2000 Kočevsko (SI3000263) in Kolpa (SI3000175) ter na usmerjanje obiska, turizma in čolnarjenja po reki Kolpi, z namenom ohranitve habitatov vidre ter navadnega škrčka, ki je prisoten v posameznih odsekih muljastih predelov struge reke Kolpe.

Pri izvajanju novega Programa Natura 2000 za obdobje 2023-2028 bo sodelovanje teklo v skladu z naloženimi nalogami v PUN; predvsem so to aktivnosti na terenu ter posredovanje informacij o stanju vrst in habitatnih tipov, ki smo jih pridobili v dozdajšnjem času upravljanja parka ter pri izvedbi morebitnih novih monitoringov spremljanja stanja populacij in habitatnih tipov.

Priloga 6: PUN tabela – grmišča in travišča

Priloga 7: PUN tabela – dvoživke, mehkužci, sesalci

Priprava načrta upravljanja in njegovo izvajanje zahteva posebno pozornost. Zavod ob pomoči zunanjega sodelavca in v sodelovanju z ZRSVN ter ministrstvom vodi aktivnosti za sprejem načrta upravljanja za obdobje petih let:

Preglednica 3: Časovnica priprave načrta upravljanja

Potrebne aktivnosti	Termin izvedbe	Koordinator
Sestanek – uskladišveni sestanek za nov predlog NU	maj 2024	direktor, zunanji sodelavec, MNVP
Oddaja osnutka NU na MNVP	30. junij 2024	direktor, zunanji sodelavec
Uskladitev s pripombami ministrstva	julij 2024	direktor, zunanji sodelavec, MNVP
Uskladitev finančnih izhodišč	avgust 2024	direktor, zaposleni, MNVP
Predstavitev in usklajevanje dokumenta na terenu	september 2024	direktor, zaposleni, zunanji sodelavec, MNVP
Medresorsko usklajevanje	oktober - november 2024	MNVP
Oddaja dokumenta v vladno proceduro	december 2024	MNVP

Izvajanje neposrednega nadzora v naravi in sodelovanje z MNVP ter drugimi pristojnimi nadzornimi službami

Vsi zaposleni nadzor v naravi opravljajo ob svojem rednem delu (tudi kot spremljanje stanja v naravi in svetovalno delo), NN pa kot svoje redno delo. Javni zavod Krajinski park Kolpa izvaja neposredni nadzor na zavarovanem območju na podlagi javnega pooblastila. Z odstranitvijo tehničnih ovir na meji (vzdolž reke Kolpe) pričakujemo olajšano delo pri nadzoru, monitoringih in predvsem pri vzdrževanju površin v parku. V letu 2022 je bila po odstranitvi več kilometrov ograje ob Kolpi opravljena temeljitejša ureditev površin – odstranjevanje ITV, po zadnji odstranitvi v decembru 2023, pačasne ovire – ograja ne preprečuje dostopa do NV. Pričakujemo, da bodo potem, ko bo KP Kolpa opravil obsežnejše temeljne ureditve lahko lastniki in uporabniki tega prostora z redno rabo uspeli v večji meri sami skrbeti za pravočasno uničevanje ITV, KP Kolpa pa bi opravljal bolj točkovno odstranjevanje. Tudi v letu 2024 se načrtuje tovrstno sodelovanje, kakor tudi poskusno odstranjevanje najbolj trdovratnih ITV z električno napravo podizvajalca.

Prednostne aktivnosti neposrednega naravovarstvenega nadzora v letu 2024:

- zavod ima dva javna uslužbenca s Pooblastilom o usposobljenosti za naravovarstvenega nadzornika, enega s Pooblastilom o usposobljenosti za prostovoljnega nadzornika, četrti pa to izobraževanje opravlja. V preteklih letih je bilo drugim zunanjim sodelavcem (študentje naravovarstva) omogočeno izobraževanje za prostovoljne nadzornike, ki bi nadzor lahko opravljali po pogodbi (prostovoljni nadzornik). Naravovarstveni nadzornik (IV) poleg naravovarstvenega nadzora opravlja tudi funkcijo poslovnega sekretarja, interpretacijsko vodenje v info centru Šokčev dvor Žuniči in po zavarovanem območju, strokovne in promocijske aktivnosti ter v skladu s potrebami tudi košnjo in druga vzdrževalna dela v zavarovanem območju.
V kolikor bo ministrstvo v letu 2024 nadaljevalo z izobraževanjem za naravovarstveni nadzor, bo JZ KP Kolpa napotil na usposabljanje tudi druge sodelavce zainteresirane zunanje sodelavce (sodelujoči na naravovarstvenih dogodkih, projektih in vsebinah, študentje, lovci, ribiči,...);
- V letu 2024 naj bi bil z uniformo opremljen tudi vsaj eden od prostovoljnih naravovarstvenih nadzornikov. Med aprilom in junijem bo potekalo obnovitveno usposabljanje za reševalca iz vode (licenca C), ki vključuje zdravniški pregled, obnovitveno usposabljanje iz prve pomoči ter preizkus usposobljenosti pri Upravi RS za zaščito in reševanje;
- Krajinski park Kolpa ima urejen dostop do informacijskega sistema HKOM, za tehnično podporo pri delu prekrškovnega organa uporablja pametni telefon in mini tiskalnik;
- za potrebe izvajanja neposrednega nadzora v naravi zavod prednostno uporablja električna vozila, e-kolesa, po potrebi tudi druga prevozna sredstva, ki jih redno vzdržuje. Na zavarovanem območju je JZ KP Kolpa že vzpostavil 4 javna polnilna mesta za električna vozila: Vinica, Žuniči, Adlešiči ter eno za lastne potrebe – v poslovnih prostorih zavoda (Adlešiči 3a). Polnilna mesta omogočajo tudi možnost napajanja električnih koles. Trenutno je polnjenje na javnih polnilnih mestih še brezplačno, kar pa se bo v kratkem spremenilo z različnimi ponudniki preučujemo različne možnosti nadaljnjega upravljanja (glede na potek 5 letnega obdobja obveznosti iz projekta niso več zacementirane);
- zavod ohranja tesno sodelovanje s pristojnimi institucijami za vodenje in odločanje v upravnih postopkih za posege, ravnanja, dejavnosti in pravne posle na območju KP Kolpa. S tem namenom zavod načrtuje vsaj enkrat letno skupni sestanek (MNVP, Občina Črnomelj, UE Črnomelj, Medobčinska inšpekcija in redarstvo na območju Črnomlja, Metlike in Semiča, Policijska postaja Črnomelj in Policijska postaja Metlika in Inšpektorat RS za okolje in prostor), katerega namen je uskladiti delovanje na zavarovanem območju, izmenjavo informacij, predvsem pa deležnikom v parku pravilno predstaviti pogoje in varstvene režime, ki se nanašajo na gradnjo, kmetovanje, gospodarske, rekreacijske in druge aktivnosti znotraj zavarovanega območja KP Kolpa;
- naravovarstveni nadzornik ob vodenju po zavarovanem območju, pripravljanju in vzdrževanju poti ter označb, monitoringih, sodeluje pri izvajanju naravovarstvenih akcij (pohodi, čistilne akcije, odstranjevanje invazivnih vrst,...), sodeluje s šolami, fakultetami in posamezniki pri ozaveščanju in pravilnem predstavljanju naravnih vrednot ter njihovega varovanja (aktivnost Skupnosti naravnih parkov za šolarje, predavanja, raziskovalne naloge, skupne akcije, naravoslovnih dnevi, naravoslovni tabori,...) ter pripravi in izvajanju projektov.

Območja in izvajanje neposrednega nadzora:

- aktivnosti ohranjanja najbolj občutljivih naravnih vrednot bo zavod v letu 2024 izvajal prednostno;
- osnovne naloge naravovarstvenega nadzornika se nanašajo na varstvo zavarovanega območja KP Kolpa, s stalnim in neposrednim nadzorom nad izvajanjem varstvenih režimov in prepovedi, veljavnih na območju parka, z upoštevanjem predpisov s področja varstva narave, prednostno na: pešpoteh ob reki Kolpi, vpadnicah k reki Kolpi (poti, območja za rekreacijo,...), vrednejših delih zavarovanega območja (studenci, Vrhovske vrtače, Marindolski stelniki, ...);
- neposredni nadzor v naravi je prednostno izvajen z vzgojno-izobraževalnim in manj kaznovальnim pristopom z namenom, da bi obiskovalci razumeli in sprejeli način obnašanja in ravnanja v parku. Lokalno prebivalstvo in obiskovalce nameravamo usmerjati, izobraževati - kako varovati naravo, preden pridemo do točke, ko je potrebno iskati ukrepe za izboljšanje stanja;

- skladno z določili 53. člena Zakona o prekrških izrekanje opozoril za prekrške neznatnega pomena, ko NN oceni, da je to zadosten ukrep.

Načrt izobraževanja nadzornikov:

Naloga naravovarstvenega nadzornika je poznavanje zakonodaje s tega področja, spremljanje novosti in sprememb. Udeležil se bo aktivnosti, ki jih pripravlja ministrstvo v okviru letnih izobraževanj za naravovarstvene nadzornike, predavanj, delavnic in drugih aktivnosti, povezanih z utrjevanjem in pridobivanjem novih znanj na tem področju.

Omogočanje pogojev za ključne življenjske faze najbolj ogroženih vrst ter ohranjanje najbolj občutljivih NV je izvedljivo ob spremljanju stanja populacij nekaterih vrst vodnih ptičev (kolonija sive čaplje, veliki žagar, vodomec...) in primerjavi rednih monitoringov vrst v KP Kolpa (žuželke, dvoživke), v manjši meri tudi z uporabo in spodbujanjem prijaznih oblik mobilnosti, ozaveščanjem o varstvu narave. V letu 2024 se nadaljujejo dela prenove in vzdrževanje vaških kalov, izvirov, napajališč. V zadnjem četrtletju pričakujemo tudi razpise v okviru LAS DBK, kar bo tako zavodu kot partnerjem olajšalo pridobivanje sredstev potrebnih za kompleksnejše ureditve.

Spremljanje kazalnikov stanja narave v zavarovanem območju, vključno s populacijami invazivnih in drugih tujerodnih vrst med najpomembnejše aktivnosti upravljavca parka na zavarovanem območju. Ob spremljanju stanja zavarovanega območja in naravnih vrednot se posebna pozornost nameni ugotavljanju morebitne preobremenitve zaradi obiskovanja in rekreacije. Primerjava monitoringov pomaga pri usmeritvah in nadaljnjem delu.

V KP Kolpa že več let zapored opravljamo monitoringe metuljev, ki opravljajo tudi zelo pomembno ekosistemsko storitev – opraševanje. Prostoživeči opraševalci (metulji, solitarne čebele, čmrlji, muhe trepetavke, hrošči, ose,...), kot kažejo raziskave, v kmetijstvu oprašijo vsaj polovico rastlin, v naravi pa še večji delež, s čimer so pomembni tako za ohranjanje biotske pestrosti kot za pridelavo hrane. Oprašujejo v različnih vremenskih pogojih, tako oprašene rastline pa so odpornejše na bolezni. Z namenom ozaveščanja o pomenu divjih opraševalcev bo tudi v tekočem letu potekalo več aktivnosti, med njimi vključevanje širše družbe in spodbujanje sodelovanja na temo divjih opraševalcev (nočno štetje metuljev, objave v elektronskih in tiskanih medijih,...). S tem so povezane tudi aktivnosti ob obeleževanju Svetovnega dneva čebel s katerimi KP Kolpa sodeluje že vsa leta.

Informiranje in ozaveščanje o pomenu prostoživečih opraševalcev, prikazni primeri zagotavljanja bivališč za divje opraševalce ter promocija pridelkov in izdelkov, ki imajo pozitiven vpliv na opraševalce, bo potekalo v skladu z EU pobudo za opraševalce in načrtom aktivnosti Vlade RS za projekt »Svetovni dan čebel«, ki so ga sprejeli Združeni narodi.

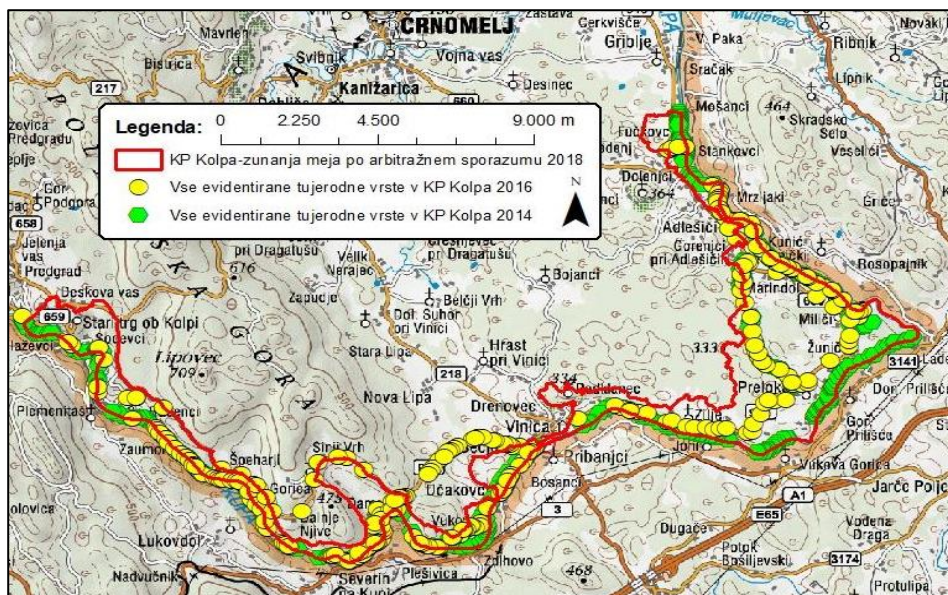
Glede na stanje v naravi zavod ne načrtuje posebnih ukrepov omejevanja ogledov in obiska naravnih vrednot, To bi se lahko zgodilo zgolj na podlagi temeljitejše študije. Trenutno se iščejo možnosti natančnejšega spremljanja obiska. Glede na stopnjo varovanja bi to mogoče prišlo v poštev v Strogem naravnem rezervatu Hrastova loza, ki pa doslej zaradi obiskovalcev ni bil ogrožen. Ocenjujemo, da prekomerno točkovno, sezonsko omejeno obremenitev lahko predstavljajo predvsem:

- intenzivno čolnarjenje (veliko število plovil na istih odsekih vodotoka Kolpe) v kratkem časovnem obdobju, oziroma v času nizkega vodostaja;
- neusklajen ribolovni režim med državama, saj v R Hrvaški za nekatere ribje vrste še vedno ni določenih varstvenih dob in najmanjše lovne mere (na primer: podust, platnica);
- v zadnjem letu se je ponovno nevarno povečal interes zasipavanja kraških vrtač (izven meja parka, a velikokrat v območju N2000), predvsem ob glavnih prometnicah – odlaganje odpadnega materiala (neznanega porekla) in spreminjanje izgleda kulturne krajine. Kar se počne tudi zaradi zagotavljanja večjih turističnih površin. Ob ukrepanju inšpekcijskih služb so bila nekatera dela sicer ustavljena, vendar še nobena od teh ran v okolju ni dočkala sanacije. Žal je šlo v nekaterih primerih tudi za odlaganje materiala, ki je prišel iz območja invadiranega z različnimi ITV.

Opredelitev sprejemljive obremenitve – nosilne kapacitete bo pripravljena na podlagi metodologije, posredovane s strani pristojnega ministrstva. Določitev nosilne kapaciteta obiska za osrednjo naravno vrednoto – reko Kolpo, utegne biti zaradi državne meje, ki poteka po njej težko izvedljiva. Kljub poenostavitvam postopkov prehajanja meje se režima varstva v državah razlikujeta, upravljavec parka pa tudi nima možnost vpogleda v situacijo na hrvaškem bregu. V teku je natančnejša opredelitev problema in iskanje tehnične rešitve s podjetjem iz Luksemburga WEO SAS (katerega svetovalne usluge do te faze smo pridobili brezplačno na podlagi natečaja, ko se je opredelitev našega problema med osemdesetimi prijavljenimi projekti uvrstil med deset najzanimivejših), ki nudi strokovno pomoč. Prijave so potekale »z dveh strani« - Nekatera podjetja, zavodi, agencije, društva smo opredeljevali probleme – ponudniki iz EU so ponudili iskanje rešitev za 80 – od več kot 200 prijavljenih izzivov. Po več usklajevalnih sestankih bo v predvidoma v pomladnem času izveden ogled tudi na terenu (trenutno pregled referenc iz Luksemburga in Nizozemske) in oblikovan predlog

tehnične rešitve problema. Temu bo morala slediti aktivnost iskanja finančnega pokritja – verjetno skozi prijavo na nov projekt.

Invazivne tujerodne vrste so v parku, tako kot že povsod drugod, zelo prisotne. V zadnjih letih je bilo izvedenih veliko aktivnosti, v zadnjem času predvsem s pomočjo namenskih sredstev Podnebnega sklada. Poleg siceršnje težje dostopnosti nekaterih terenov ob reki je bil zadnja leta velik del območij zaradi tehničnih ovir na meji povsem nedostopnih za strojno, velikokrat tudi za ročno obdelavo terena. Na tak način so se ITV razraščale in semenile ter vedno znova invadirale očiščene dele parcel, saj je reka ob rednem poplavljanju vedno znova prinesla tudi semena. Na območjih s tehničnimi ovirami je podizvajalec MNZ v vseh teh letih sicer le dvakrat pokosil območje terena – delno strojno, v večjem delu ročno, vendar le v širini 50 cm na obeh straneh tehničnih ovir. S takim vzdrževanjem učinka pri zatiranju ITV ni bilo, ker vse ostale površine ostajale nepokošene in so tu razrasle ITV ostale stalen vir semenitve za širše območje. Na več mikrolokacijah v KP Kolpa (opisano v letnih poročilih o delu) je bilo zatiranje nekaterih vrst uspešno. Ker pa so bile tehnične ovire konec leta 2023 v glavnem odstranjene bomo ta problem v bodoče lahko ustrezneje reševali, če bomo le imeli potrebna sredstva. Seveda smo z lastnimi večletnimi izkušnjami in izmenjavo znanj sedaj uspešni. Prav tako bomo lahko uporabili nekatere nove metode in upamo na večji uspeh pri trajnem zatikanju različnih vrst ITV.

Karta 1: Lokacije invazivnih tujerodnih vrst na zavarovanem območju Krajinski park Kolpa

Najpogostejše prisotne tujerodne vrste so ob samem vodotoku reke Kolpe ter ob poteh; še posebej ob tistih, kjer so bila v preteklosti izvedena kakršnakoli zemeljska dela. V grobem so v zbirniku prikazane na zemljevidu, sicer pa so narejene tudi preglednice posameznih vrst po posameznih lokacijah v parku. V letu 2022 in 2023 je bil opravljen tudi popis račje zeli v reki Kolpi od Prelesja do Gribelj. Stanje glede poraščenosti dna Kolpe z račjo zeljo je najslabše v širši okolici Vinice, Vrhovcev, Adlešičev in Pobrežja. Zavod bo pripravil večletni načrt za preprečevanje in obvladovanje ITV na podlagi prepoznanih potreb okolja in posameznih vrst. Poleg dopolnjevanja internega katastra se podatki o prisotnosti tujerodnih vrst se vnašajo tudi v aplikacijo Invazivke.si.

Izjema so podatki o okrasni gizdavki (*Trachemys scripta*) in zahodni račji zeli (*Elodea nuttallii*), ki se jih posreduje na ZRSVN, ter vodne živalske vrste, za katere podatke zbira Zavod za ribištvo Slovenije. Vse podatke o območjih odstranjevanja se sproti vnaša v profil Odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst v Naravovarstveni atlas, s katerim upravlja ZRSVN.

Večjih **mokrišč** v parku ni; prisotnih je le nekaj manjših kalov in ribnikov, ki zahtevajo manjše a redne letne aktivnosti (osnovna vzdrževalna dela) in ukrepe za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb. V tekočem letu bomo ukrepe varstva predvidoma izvajali tudi s pomočjo pridobljenih sredstev Podnebnega sklada - na kalih v in na območju parka ter na območjih Natura 2000 Kolpa, Kočevsko in Marindol. Vzpostavljeno je bilo nekaj novih kalov – kar pet lansko leto na območju ribnikov Prilozje in vloga teh naj bi bila še posebej pomembna pri ohranjanju avtohtone vrste želv močvirska sklednica.

Skladno s podnebnimi spremembami in slabšanjem vodnega režima se tudi povečuje ozaveščenost prebivalcev s skrbjo za izgradnjo in obnovo različnih vodnih zadrževalnikov in izvirov. V tem vidu je park samostojno ali v sodelovanju z lokalnim prebivalstvom že saniral več kalov, še vedno pa se kaže interes za oživitev drugih. Pri obnovi se uporabljajo izključno naravni materiali: kamen, zemlja, glina. V lanskem letu smo prvič uporabili tudi folijo za zadrževanje vode, saj nekatere pretekle ureditve niso bile trajno uspešne in smo zaradi pomena teh teles uporabili tudi umetni material in s to tehniko bomo v nekaterih primerih nadaljevali tudi v tekočem letu. Kjer koli je mogoče se vzpodbuja rabo kalov tudi za namen napajališč za pašne živali. To navadno zahteva tudi dodatno ureditev vstopnih mest za živali, da jih te ne poškodujejo. Opaženo je tudi, da vse kale uporabljajo tudi prostoživeče živali, postopno pa se vanje naseljuje tudi življenje dvoživk in drugih tipičnih prebivalcev teh habitatov. Monitoring, ki je bil izveden v dveh letih se bo ponovil.

Povezano s tem v letu 2024 zavod načrtuje izvajanje ukrepov financiranih iz sredstev podnebnega sklada:

Preglednica 4: Stroškovnik aktivnosti na proračunski postavki Podnebni sklad

PODNEBNI SKLAD	POTREBE 2024	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Obrazložitev načrtovanih aktivnosti 2024
invazivne tujerodne vrste	40.000		25.000	15.000	nakup komunalnega mulčerja, računalniške tablice za popis ITV, poligone za sončenje želv, nakup orodij in pripomočkov, stroški storitve zunanjih izvajalcev
mokrišča	35.000		30.000	5.000	investicija v informativne table zunanji izvajalci vzdrževanja, investicija v folijo za tesnjenje mokrišča, nakup semen, gnojila, sadik domorodnih vrst,
krajinske značilnosti	10.000		10.000	0	odstranjevanje zaraščenosti, zasaditve posameznih dreves, vzpostavljanje mejic na vrtačah
ekosistemske storitve	0		0	0	(načrt za leto 2025)
ohranjanje in obnova ekstenzivnih travišč	15.000		14.000	1.000	vzdrževalna dela pomembnih travišč - zunanji izvajalci, rezervi deli, nahrbtna nitkasta kosilnica, akumulatorska žaga
SKUPAJ	100.000	0	79.000	21.000	

Invazivne tujerodne vrste

- nadaljevanje aktivnosti osveščanja o ITV, ki jih zavod izvaja že vrsto let. Sestavljala jih bo objava vsaj 4 prispevkov o ITV v lokalnem časopisju in 2 objavi v stanovskih glasilih, vsaj 5 radijskih oddaj in TV prispevek na regijski TV o problematiki ITV in metodah njihovega omejevanja in odstranjevanja;
- spremljanje razširjenosti tujerodnih vrst v zavarovanem območju – dopolnjevanje doslej pripravljenih katastrof vključno z vodenjem evidenc za namene poročanj in spremljanja stanja ITV. Kataster ITV, ki je bil vzpostavljen in že trikrat dopolnjen bo ponovno noveliran, po možnosti kvantificiran. Doslej zbrani podatki so posredovani ZRSVN za namen centralnega registra ITV. Dosedanje naloge so opravili zaposleni v zavodu in študenti ter dijaki na praksi. Načrtuje se angažma strokovne pomoči za kompleksno ureditev področja;
- vzpostavljen je kataster ITV vodne kuge ali račje zeli (*Elodea canadensis*), a dosedanje delo pri odstranjevanju ni obrodilo zadovoljivih rezultatov, zato se bo na ključnih mestih to delo nadaljevalo;
 - aktivnost zamejitve vnosa in odstranjevanja invazivne tujerodne vrste – želve rdečevratke (*Trachemis scripta elegans*), na območju mokrišča ribniki Prilozje je bilo v letih 2021 in 2022 zelo uspešno izvedeno v sodelovanju z upravljavcem Ribiško družino Metlika. Žal v letu 2022 in 2023 pri aktivnostih več ni sodeloval lastnik zemljišča Občina Metlika, a zavod je aktivnosti kljub vsemu izpeljal v načrtovanih okvirjih. Ob izlovu se je pokazalo, da je bil problem precej večji kot je bilo pričakovati;
 - V cilju odstranjevanja ITV na ribnikih Prilozje je za namen krepitve populacije močvirske sklednice potrebno urediti mirne cone- lege za sončenje, iz katerih se bo odstranjevalo invazivne želve;;
 - območje Ribnika je priljubljeno sprehajališče in prostor za rekreacijo, zato je za preprečevanje dodatnih vnosov in aktivno odstranjevanje ITV potrebno izvajati aktivnosti osveščanja širše javnosti z izdelavo opisnih tabel, objavo v lokalnih tiskanih medijih in letakom o pomenu varovanja avtohtonih vrst;
 - potrebno je nadaljevati z izobraževanjem članov Ribiške družine Metlika, da bi v bodoče preprečili ponoven vnos invazivnih vrst, ter da bi jih prepoznavali, saj je širše območje ribnika (v katerih je bila najdena kitajska brezzobka, želva rumenovratka, želva rdečevratka) tudi zelo poraslo s številnimi ITV (rudbekija, žlezava nedotika, navadna barvilnica, ambrozija, robinija...), ki jih z dosedanje košnjo ni bilo mogoče iztrebiti. V preteklem letu je bilo urejeno tudi območje deponije, radikalno odstranjene ITV in širše območje ponovno zasajeno z travnimi mešanicami. Potrebno je ustrezno vzdrževanje – pravočasna košnja in sprotno odstranjevanje ITV, ki bodo na območju vzniknile;
 - odstranjevanje identificiranih rastlinskih ITV (predvsem pelinolistna žvrklja, zlata (in druge vrste) rozga, žlezava nedotika, rudbekija, veliki pajesen, enoletna suholetnica, japonski dresnik, robinija) in zasaditev domorodnih rastlin – trav in detelj ter visokodebelnih avtohtonih sadnih dreves. Odstranjevanje poteka ob prometnicah (razen državnih cest), pohodnih in učnih poteh, ob reki Kolpi in v okolici mokrišč, na drugih najbolj prizadetih površinah;

- načrtuje se ponovno aktivnost ročnega odstranjevanja enoletne suholetnice s praktikanti in prostovoljci iz tujine katerim se zagotovi hrana in bivanje, ter pomoč zunanjih izvajalcev na območju N2000 Marindol;
- odstranjevanje pelinolistne žvrklje (*Ambrosia artemisiifolia*) na območju N2000 Marindol in Kolpa ter Mlinarski pešpoti na zemljiščih v državni lasti;
- odstranjevanje žlezave nedotike (*Impatiens glandulifera*) ob NS Kolpa na območju NV Zdenec Jarbol, saj je območje ponovno postalo dostopno zaradi odstranjenih tehničnih ovir;
- Odstranjevanje zlate rozge (*Solidago virgaurea*) na območju steljnikov N2000 Marindol – posamezna rastišča na območju 4 ha;
- odstranjevanje rudbekije, večkratna košnja na območju obrežja NS Kolpa Pobrežje –Dolenjci (2 km), Pobrežje – Adlešiči (3 km) in Vrhovci-Marindol (1 km);
- odstranjevanje robinije (*Robinia pseudoacacia*) na območju Natura 2000 Marindol in Žuniči (0,5 ha) – posek, odvoz, košnja/mulčenje;
- zasaditev avtohtonih dreves (sadnih in drugih) na območju odstranjevanja robinije (nakup vsaj 50 sadik, semena trav, gnojila, zaščita, zasaditev), redna dodatna večkratna košnja zaradi preprečevanja ponovnega razraščanja (nakup in storitev);
- setev avtohtonih travnih mešanic in žit (ali zastirka) na območju odstranjevanja ITV, v strmih brežinah tudi mešanice z metuljnicami – na primer: lucerna (*Alfa alfa*)... (nakup in strojna ter ročna dela),
- Za uspešnejše delo bo opravljen nakup stroja – komunalnega mulčerja, ki bo omogočil uporabo lastne razpoložljive mehanizacije;
- V skladu z razpoložljivostjo opreme in podizvajalcev, se bo angažiralo podjetje, ki prvič v Sloveniji nudi tudi odstranjevanje nekaterih ITV s sežigom z električnim tokom. Postopek naj bi trajno uničil nekatere ITV, saj poseg sega do koreninskega sistema. V kolikor bo ukrep trajno uspešen bo veljalo razmisliti o nabavi takšne opreme, ki bi lahko trajno pripomogla k uspešnemu zatiranju – posebno v poplavnem območju kjer se srečujemo z vedno novimi invazijami;
- drugi ukrepi za preprečevanje vnosa in širjenja ITV, ki bodo v fazi priprave večletnega načrta za preprečevanje in obvladovanje ITV spoznane kot nujne.

Mokrišča

- ohranjanje, obnova in vzpostavitev mokrišč, manjših kalov na območju KP Kolpa. V preteklih letih smo s sredstvi programa dela obnovili nekaj kalov. V letih 2021 in 2022 je bil opravljen prvi monitoring dvoživk na kalih v parku in v letu 2024 želimo izvesti ponovitev, da bi lahko spremljali trend populacij v posameznih mokriščih in tudi generalno v ZO. Ukrepe upravljanja bi razširili tudi na mokrišča izven meja parka, ki so povezana z zavarovanim območje – posebno območja N2000, pa tudi druga pomembna mokrišča. Posebno pomembne bo angažma na NV kal Sinji Vrh;
- Ureditve v letu 2024 bi obsegale kompletno ureditev ali izboljševanja stanja s parcialnimi posegi: izvir in zajetje vode Jajce, ki se nadaljuje v potok Jez s katerim tvori NV in območje Natura 2000. Gre za nekoč izvir, rezervoar vode, napajališče, ki potrebuje temeljit poseg, s katerim bi se voda ponovno zadrževala.
- Prednostno nujna je ureditev jezu, ki so ga je vzpostavila družina bobrov na potoku Jez v Podklancu. Eden od dveh jezov resno ogroža več kmetijskih površin in v nadaljevanju lahko predstavlja težavo tudi za državno cesto Žuniči - Vinica. Prav tako je vznemirjenje lastnikov zaradi tega precejšnje in se bojimo morebitnih težav. Kljub obljubi zavoda Luthra (rešitev obljubil lastnikom), da bo zadevo uredil v okviru projekta v letu 2023 se to ni zgodilo. Opravljen ogled z ZRSVN in podana vloga za naravovarstveno soglasje za potreben poseg niveliranja vode v umetnem jezeru in ustrezno zaščito kmetijskih površin;
- V lanskem letu je bila nabavljena prva folija za oblaganje mokrišč, ki jih nismo uspeli dovolj dobro urediti le z utrjevanjem brežin in korita ali z uporabo gline in v letu 2024 se bomo tega dodatno poslužili za ustrezno popravilo že urejenih kalov in za vzpostavljjanje novih kjer bo ocenjeno, da dosedanji ukrepi niso bili zadovoljivi;
- Kal Kalce, pod prikaznim sadovnjakom KP Kolpa, ki je pomembno napajališče prostoživečih živali in habitat dvoživk, smo oddali vlogo za vpis v register naravnih vrednot. Prvič je bil urejen v času zasaditve kolekcijskega sadovnjaka, sedaj pa je potreben nove ureditve. Zaradi oviranja enega od solastnikov se je postopek obnove nekoliko zapletel iz vpisov v register NV upamo, da bo ta težava odpravljena;
- Potrebne so dodatne ureditve kala in okolice na območju NV Veliki kal v Močilah NV Lipa v Močilah. Tudi . Sodevski kal v Polanski dolini je pred 15 leti obudila Agrarna skupnost Sodevci je poleg ureditve dna potrebno poseči v cestišče in urediti stalen dotok vode z večje površine, saj se kal v času sušnega obdobja vztrajno izsušuje, mrest dvoživk pa v večji meri odmre pred razvojem;
- Uredila se bodo tudi vsa druga mokrišča za katera bomo pridobili soglasje lastnikov ali sodelovanje lokalne skupnosti in posameznikov;

- obnovljeni kali, ki še niso ustrezno označeni, morajo dobiti primerne table z imeni in opisne table za obiskovalce, ki jih opominjajo na pomembno vlogo mokrišč in primerno ravnanje za ohranjanje njihovega pomena in biotsko raznovrstnost;
- obvezne so različne komunikacijske aktivnosti (prispevki v tiskanih medijih in radijske oddaje, po možnosti tudi prispevki na TV) za širjenje ustreznih znanj in vedenj o pomenu mokrišč, saj se vsi še vedno ne zavedajo njihovega pomena in velikokrat ukrepajo napačno;
- ureditve ali zasaditve vegetacije za preprečevanje erozije tal oziroma brežin ob reki Kolpi in potokih ter sanacija okolice urejanih mokrišč;
- promocija sonaravnih metod rabe prostora in sodelovanje z drugimi izvajalci.

Krajinske značilnosti

Izvedeni bodo ukrepi ohranjanja krajinske značilnosti (preprečevanje zaraščanja, ohranjanje tradicionalne rabe) na vsaj 5 ha Vrhovskih vrtač, saj je ta izpostavljena nenehnim spremembam. Ukrepi bo obsegal na eni strani odstranjevanje zaraščenosti, na drugi strani pa zasaditve posameznih dreves ali grmičevja ter vzpostavljanje mejic, ob upoštevanju ohranjanja biotske raznovrstnosti in značilne krajine.

Ekosistemske storitve

Aktivnosti na tem področju se načrtujejo v letu 2025, ko bodo zagotovljena sredstva Podnebnega sklada.

Ohranjanje in obnova ekstenzivnih travnišč

Z namenom ustrežnejšega vzdrževanja ekstenzivnih travnišč, ki se v precejšnji meri opuščajo ali pa je njihova raba neprimerna bomo lastnikom takšnih zemljišč ponudili pomoč, in jih s tem spodbudili da bodo pristopili k rabi, ki bo poznejša. Ob izostanku paše, pa bomo l ponudili ustrezno košnjo, ki jo v najtežjih območjih s svojo opremo ne morejo izvesti. Pri strojni in ročni košnji se bomo opremili z nitkasto kosilnico in akumulatorsko žago (s katero lahko varno delajo tudi manj usposobljeni sodelavci) za odstranjevanje olesenelih delov.

Sodelovanje s kmeti pri ukrepih iz Programa razvoja podeželja s katerimi se zagotavlja cilje zavarovanega območja zajema vključevanje kmetov v različne ukrepe v novem programskem obdobju, saj je bilo doslej precej skromno in velikega napredka na tem področju ni bilo. Kmetje so vključeni v ukrepe: ekološko kmetovanje (v precej skromnem obsegu), reja avtohtonih pasem, dobrobit živali in podobno. Nezadovoljivo je vključevanje v ukrepe pozne košnje in paše, puščanje pasov neobdelane površine in predvsem v ukrepe velike zveri, kjer v celotni Beli krajini ni vključena nobena kmetija kljub precejšnjim težavam in pogostimi škodami po zavarovanih vrstah. Edini logičen vzrok je zapletena administracija in sankcije zaradi kršitev obveznosti, ki so največkrat nenamerne. V novem programskem obdobju se odpirajo nove možnosti zaradi spremenjenega sistema nadgrajevanja posameznih ukrepov.

Štirim slovenskim lokalnim akcijskim skupinam (LAS Dolina Soče, LAS Loškega pogorja, LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline, LAS Dolenjska in Bela krajina) ter Avstrijskemu LAG Regionalcooperation Unterkärnten je uspela prijava na javni razpis MKGP za projekte sodelovanje med LAS s projektom »IZ DROBNICE«. KP Kolpa bo v sodelovanju z LAS DBK pomemben posrednik pri sodelovanju z deležniki – ekološkimi kmeti iz našega področja, prav tako pa tudi izvajalec mehkih vsebin projekta – izobraževanje, promocija, načrtovanje, tiskovine... JZ KP Kolpa v projektu sodeluje kot izvajalec, kar pomeni, da ni partner v projektu in bo za načrtovane aktivnosti v skupni vrednosti 22.384 €, prejel 100 % povračilo. V letu 2024 bo do konca maja izvedenih 7 aktivnosti, preostalih 6 pa do konca meseca oktobra.

Izstavljen bosta dva zahtevka (30. 6. in 30. 10.), ki se vodita pod DPJS, zaključek aktivnosti je v oktobru.

Preglednica 5: Aktivnosti na partnerskem sodelovanju z LAS DBK

Operacija: IZ DROBNICE	Opis	Terminski plan
1. Svetovanje pri povezovanju deležnikov v projektu in pri razvoju novih produktov (rezultat naložbe) vključenih LAS, novi produkti	Predavanje o ekološkem sirarstvu, prikaz konfekcioniranja mesa, rezultat razviti novi produkti: ovčje maslo, ovčji jogurt, mehki ovčji siri, ovčja salama, jaglena (žitna) klobasa	do 30.4.
2. Izobraževalni tečaji za predelavo mleka in mesa – tujina (predavatelj iz tujine)	Plačilo tečaja o ekološkem sirarstvu, konfekcioniranje mesa, novi proizvodi Organizacija prevoza na tečaj	do 30.4.

3. Delavnica za potrošnike na temo zdrave prehrane Izobraževanje za potrošnike – prednosti uživanja mesa in mlečnih izdelkov iz drobnice (z degustacijo izdelkov)	Predavanje o sirarstvu in pokušina za rejce in potrošnike Predavanje in pokušina sirov za gostince ponudnike iz območja LAS	do 30.4.
4. Delavnica – posebnosti ekološke reje živali - vpliv na podnebne spremembe s poudarkom na reji drobnice (na ekološki kmetiji mora prehrana drobnice temeljiti na paši, v primeru krmnih mešanic morajo biti vse sestavine krmne mešanice iz ekološke pridelave)	Predavanje domačega ali tujega strokovnjaka s področja ekološke reje drobnice	do 30.4.
5. Delavnica za ranljive ciljne skupine – izdelava manjših izdelkov iz ovčje volne, filcanje (polstenje)....	Delavnica polstenja volne za VDC	25.1.
6. Kulinarični dogodek - predstavitev jedi iz mesa in mleka drobnice na 3 dogodkih znotraj LAS (KP Kolpa koristi svojo mobilno stojnico) – produkti se lahko predstavijo tudi na dogodkih ostalih vključenih LAS – Izmenjava izkušenj in znanja med LAS.	Predstavitev na dogodkih Jesenska zgodba v Šokčevem dvoru Žuniči, Dan Evropskih naravnih parkov Žuniči, Razstava Drobnice Semič, Bicka Solčava. Pokušina sirov, predstavitev razseka trupa in priprave jedi	do 31.10.
7. Razvoj kolektivne platforme rejcev drobnice – AKCIJSKI NAČRT - ponudnikov izdelkov iz drobnice in povpraševanje (javni zavodi, gostinci) (<i>vpliv na gospodarsko rast, povezovanje na pridelovalcev in predelovalcev</i>)	Srednjeročni akcijski načrt sodelovanja deležnikov v regiji	do 31.10.
8. Razvoj partnerskih kmetij - AKCIJSKI NAČRT - medsebojno sodelovanje z izkoristkom opreme, ki je predmet naložbe v projektu (<i>vpliv na gospodarsko rast, povezovanje pridelovalcev in predelovalcev</i>)	Sistematično delo s projektnimi partnerji - kmetijami	do 31.10.
9. Pisanje člankov na temo reje drobnice in o izdelkih iz drobnice	Objava člankov v mesečniku Belokranjec, strokovni reviji Drobnica, oddaja na Radiu Sraka	do 30.4.
10. Organizacija regijskega posveta in vključenih LAS rejcev drobnice in predelovalcev - izdelava izdelkov iz mleka in mesa drobnice (možni potenciali, asortima različnih izdelkov, vključitev v kolektivno blagovno znamko Bele krajine in Dobrote Dolenjske)	Posvet s predstavitvijo novih izdelkov in blagovno znamko	do 31.10.
11. Organizacija regijskega posveta – tema pozitivni vplivi reje drobnice na ohranjanje krajine, preprečevanja zaraščanja območja	Drobnica kot orodje za ohranjanje kulturne krajine, posvet z ogledom dobrih praks	do 31.10.
12. Udeležba na festivalih (POSOČJE, GORENJSKA)	Aktivna udeležba deležnikov na festivalu Bicka, strokovna ekskurzija z ogledom dobrih praks na Solčavskem in v Posočju	do 31.10.
13. Izdelava skupne brošure – prehranski izdelki iz drobnice	Jedi iz mleka in mesa drobnice	do 30.4.

Sodelovanje z Zavodom RS za varstvo narave in ostalimi zavarovanimi območji

JZ KP Kolpa bo tudi v bodoče sodeloval z Zavodom RS za varstvo narave, skladno z zakonskimi podlagami. Še naprej bomo podajali predloge glede določitve novih naravnih vrednot ter kot doslej, redno obveščali o morebitnih spremembah stanja naravnih vrednot. Prav tako bomo sodelovali v vseh postopkih, ki bodo kakorkoli tangirali katerokoli naravno vrednoto, biotsko raznovrstnost ali krajinsko pestrost v parku. Sodelovali bomo tudi v vseh naravovarstvenih nalogah, vključno z morebitnimi monitoringi, spremljanjem stanja v naravi in nadzorom nad izvajanjem varstvenih režimov v parku. Prav tako bomo v sodelovali v morebitnih postopkih naravovarstvenih smernic, če se bodo le-te pripravljale za območje parka ter pri drugih upravnih postopkih, v kolikor bomo vanje vključeni, pa tudi pri morebitnih projektih ali raziskovalnih nalogah, povezanih z območjem parka.

V 5. točki 2. odst. 133. člena ZON je določeno, da upravljavec zavarovanega območja kot javno službo med drugimi opravlja tudi naloge, ki se nanašajo na sodelovanje pri izvajanju ter izvedbi ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih v zavarovanem območju in izven njega, če so ta območja območno povezana z zavarovanim območjem. V primeru KP Kolpa so ta območja naslednja: SPA Kočevsko, POO Kočevsko, POO Kolpa, POO Marindol, POO Veliko Bukovje, POO Petrišina jama, kar zahteva strokovno sodelovanje JZ KP Kolpa predvsem s krajevno pristojno območno enoto z ZRSVN Novo mesto.

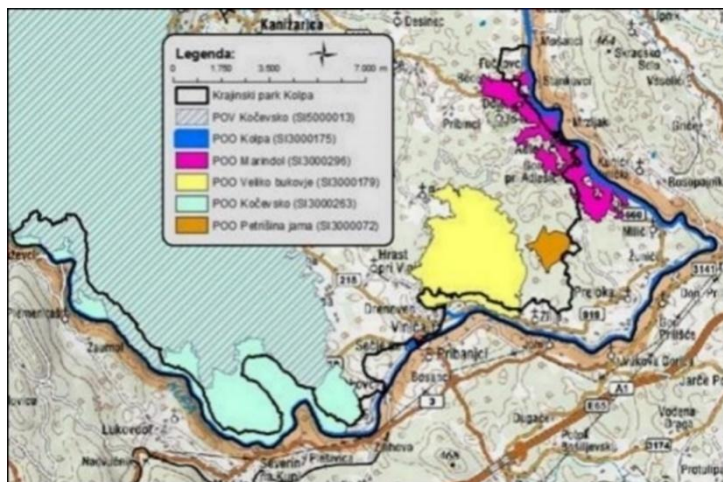
Nadaljevali bomo z aktivnostmi spremljanja stanja suhih travišč, posebno NS Marindolski steljniki, Žunički steljniki, Vrhovske vrtače, SNR Hrastova loza, obnove naravnih vrednot (četrt revitalizacija Ziljskih vrb, Marindolske lipe, lipe v vasi Marindol,...) in kalov (Kovača vas, Jajce, Miliči, Sodevci, Močile), spremljanja populacij dvoživk (dodatno se

vključuje Sinjevrški kal), popisa, odlova in uničevanja ITV in podobno. Sodelovanje teče tudi na področju izdaje soglasij za posege v naravi in ureditvi pohodnih poti pri čemer bi si želel to sodelovanje poglobiti.

Z ostalimi upravljaljskimi zavodi bomo sodelovali v sklopu delovanja Skupnosti naravnih parkov Slovenije ter pri vseh ostalih projektnih in naravovarstvenih aktivnostih, kjer imamo s posameznimi upravljaljskimi zavodi skupne oziroma podobne interese.

Sodelovanje se nanaša na naslednjih 6 območij Natura 2000:

1. Posebno območje varstva Kočevsko (SI5000013)
2. Posebno ohranitveno območje Petrišina jama (SI3000072)
3. Posebno ohranitveno območje Kolpa (SI3000175)
4. Posebno ohranitveno območje Veliko bukove (SI3000179)
5. Posebno ohranitveno območje Kočevsko (SI3000263)
6. Posebno ohranitveno območje Marindol (SI3000296)

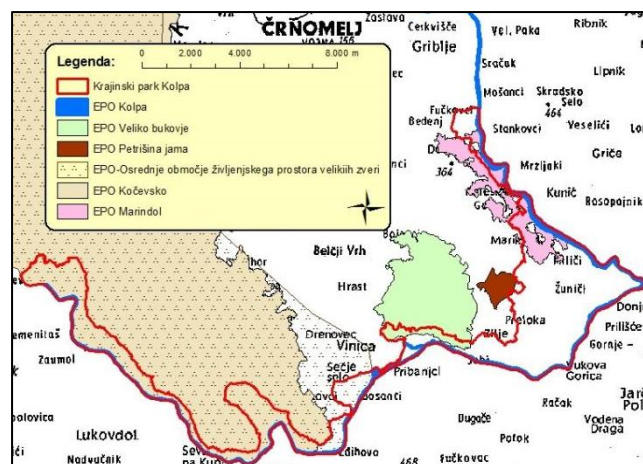
Karta 2: Območja Natura 2000, ki segajo na območje parka. Pripravila: Anita G. Prosenjak, Vira: GURS in Uredba o posebnih varstvenih območjih (Območjih Natura 2000), (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 39/13, 3/14, 21/16, 47/18).

Območja Nature 2000 prekrivajo 46 % površine zavarovanega območja Krajinski park Kolpa (oziroma 1.992,21 ha), delež EPO pa zajema 51,82 % površin (kar znaša v naravi 2.244,56 ha). Odstotek površin teh varovanih območij, ki segajo še izven območja KP Kolpa, pa je v primerjavi s površino območij Nature 2000, ki segajo na preostale primerljive manjše parke v RS, kar precejšen.

Sodelovanje se nanaša tudi na 6 ekološko pomembnih območij, ki segajo na območje parka; ta so predstavljena na naslednji karti:

1. Kolpa (id. št. 64700)
2. Marindol (id. št. 94700)
3. Kočevsko (id. št. 31100)
4. Petrišina jama (id. št. 67900)
5. Veliko bukove (id. št. 64600)
6. Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (id. št. 80000)

Karta 3: Ekološko pomembna območja, ki segajo v park. Pripravila: Anita G. Prosenjak, Vira: Zavod (april 2015), GURS, Uredba o ekološko pomembnih območjih Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18).

Sodelovanje z upravljalci kmetijskih, gozdnih in vodnih zemljišč za doseganje ciljev na naravovarstveno pomembnih površinah

JZ KP Kolpa ima dobro razvito dolgoročno sodelovanje z deležniki v prostoru. To zajema svetovanje in skupne aktivnosti pri doseganju namena varstva in razvoja parka ter območij N2000. Pomembno je nudenje pomoči vzdrževanja najbolj problematičnih kmetijskih površin, prometnic in preprečevanje zaraščanja ter odstranjevanje tujerodnih invazivnih vrst. V številnih primerih gre tudi za ročno odstranjevanje ITV.

Ekološko obnavljanje razvrednotenih območij in njihovo vzdrževanje

Na območju parka ne moremo govoriti o resno razvrednotenih ali uničenih območjih. Obstaja pa nekaj opuščeni manjših kamnolomov, ki so prepuščeni naravni sukcesiji. Ti zagotovo ne prispevajo k lepšemu izgledu zavarovane kulturne krajine, a hkrati ne predstavljajo večje težave. Posebnih ukrepov na tem področju ni, poskušali pa bomo preprečevati – zaustaviti nedovoljene posege. Ponovno so se pojavile težave zaradi poskusov zasipavanja kraških vrtáč, tudi z dvomljivim materialom, ki je bil vnesen iz okolja zunaj parka.

1. prioriteta - cilj:		Število ur	Skupaj odhodki - 1. prioriteta (€)	ODHODKI (€)				Ko ord. (no silc i nal og)	Obdo bje izvaj.	PU N
				Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.			
Ohranjene naravne vrednote in biotska raznovrstnost, stanja ter procesi v naravi, zaradi katerih je bilo območje ob reki Kolpi zavarovano		5.315	240.396	78.933	139.268	22.195				
				78.299	37.884	1.195	MNVP			
					79.000	21.000	PS			
				0	0	0	PROJ			
				634*	22.384	0	DPJS			
				0	0	0	TD			
1.1	Izvedene neposredne aktivnosti in ukrepi za varstvo vrst, HT, ekosistemov, območij Natura 2000, naravnih vrednot in krajine	1.924	32.268	28.573	2.500	1.195				
				28.344	2.500	1.195	MNVP			
							PROJ			
				229	0		DPJS			
							TD			
Vzdrževanje ustreznih stanj: <i>Ohranjanje kmetijske rabe in preprečevanje zaraščanja posebnih krajinskih območij v parku z obdelavo in pašo Vrhovskih vrtač, Miličev, Marindolskih luk Miličkih luk, Miličkih košenic,OTT travnikov Priložnik, Pobrežje, Purga, Fučkovci in drugi vsaj 30 ha</i> <i>Obnova rabe dela zaraščenih stelnikov v soglasju z lastniki (Raven Vukovci, Žunički stelniki, Marindolski stelniki), 2 ha in vzdrževanje površin urejenih v preteklih letih</i> <i>Izboljšanje stanja NV (Suha dolina pod Sinjim Vrhom) z max 1 ha očiščene in vzdrževane površine z lastno mehanizacijo in zunanjimi izvajalci</i> <i>Vzdrževanje že vzpostavljenih stelnjskih površin, Raven, Gmajna, Čindžarke, Milički stelniki (vsaj 10 ha)</i> <i>Izvedena vzdrževalna dela na Žagarjevi poti nad vasema Damelj - Kot pri Damlju, usmerjeno informiranje o pomenu varstva krajine</i> <i>Izvedene aktivnosti za obnovo, prenovo in druge ureditve naravnih vrednot (Ziljske vrbe, Fučkovski zdenec, Jarbol, Jajce...)</i> <i>Izvedena inventarizacija površin HT, 5% (že dalj časa iščemo izvajalca)</i> <i>Ohranitev najmanj obstoječega stanja HT</i> <i>Stanje in vrednotenje krajine spremljano (vsaj 10% NV)</i> <i>Redno vzdrževani stroji, orodja in oprema za izvajanje vzdrževalnih del na naravnih vrednotah ter območjih Natura 2000, tehnični pregledi, zavarovanja, registracije, popravila, nabava goriva in podobno)</i> <i>Nabava vzdržljive motorne žage za drevesa (investicija)</i> V okviru možnosti in interesa deležnikov urejen vsaj še en vodni (iz)vir na ZO <i>Izvajanje del na terenu</i> <i>Vzdrževana, obnovljena, za vzdrževanje ustreznih stanj v naravi pripravljena delovna oprema</i> Odstranjevanje in zmanjševanje dejavnikov ogrožanja: <i>Stanje in vrednotenje krajine spremljano s popisnimi listi (vsaj 10% NV)</i> <i>Obiskane vse naravne vrednote (brez jam) in izpolnjeni popisni listi za vsaj 10 NV</i> <i>Informiranje lastnikov zemljišč na katerih so NV o njihovem pomenu (10% NV)</i> <i>Informiranje lastnikov zemljišč o najvrednejših predelih posameznega HT</i> <i>Odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (prednostno obrežje Kolpe, Prilozje, Mlake, Vrhovske vrtače, N2000 območja)</i> <i>Pripravljen osnutek mirnih con za najbolj ogrožene živalske vrste na podlagi pridobljenih rezultatov monitoringov</i> <i>Vzpostavljeno spremljanje kazalnikov stanja opravljenih monitoringov izvedenih na območju parka in pridobljenih podatkov</i> <i>Oddani morebitni dodatni predlogi sprememb Pravilnika o določitvi in varstvu NV</i> <i>Preučitev in določitev nosilne kapacitete za NV, ki bi lahko bile preobremenjene zaradi splošne in posebne rabe - obiskovanje in rekreacija, aktivno sodelovanje pri urejanju rabe</i> Osnove označitve v naravi za varstvo vrst, HT, ekosistemov, območij N2000, naravnih vrednot in krajine: <i>Vzdrževanje in dopolnjevanje usmerjenega informiranja obiskovalcev zavarovanega območja z označbami</i> <i>Izvajanje ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja ITV</i> <i>Dopolnjene in posodobljene kartoografske podlaqe</i> <i>Ažurirana osnovna evidenca naravnih vrednot</i>								B G	jan - dec	
KAZALNIK: Izvedene aktivnosti za ohranitev NV in biotske raznovrstnosti na zavarovanem območju				Ciljna vrednost:	Površine, označitve in ukrepi in ureditve izvedene kot začrtano v podciljih - 100%					
1.2	Aktivno izvajanje ukrepov Programa Natura 2000 za obdobje 2023 - 2028	140	2.079	2.079	0	0				
				2.062			MNVP			
							PROJ			
				17			DPJS			
							TD			
<i>Udeležba delavnicah in predstavitev PUN 2000 za obd. 2023-2028 in dobrih praks izvajanja ukrepov v ZO</i> <i>Seznanjanja širše javnosti o poteku aktivnosti in vključevanje v dejavnosti (prireditve, objave v medijih, osebni kontakt)</i>								B G	jan - dec	da
KAZALNIK: Seznanjenost z novostmi in aktivnostmi na PUN N2000 2023-2028				Ciljna vrednost:						
1.3	Priprava NU ZO KP Kolpa in njegovo izvajanje	400	22.824	5.940	16.884	0				
				5.893	16.884		MNVP			
							PROJ			
				47			DPJS			
							TD			
<i>Plačilo stroškov strokovne pomoči zunanjega izvajalca pri pripravi NU. Predstavitev novega osnutka NU na ministrstvu, usklajevanje pripomb</i> <i>Predlog NU dopolnjen s finančnim načrtom</i> <i>Usklajevanje NU z deležniki na lokalni ravni</i> <i>Medresorsko usklajevanje za oddajo dokumenta v vladno proceduro do konca leta</i>									1+Z I	- - -
KAZALNIK: Načrt upravljanja usklajen na ministrstvu in z deležniki, pripravljen za sprejem na Vladi				Ciljna vrednost:	NU v medresorskem usklajevanju					

1.4	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Ko ord.	Izvaj.	PU N
1.4	Izvajanje neposrednega nadzora v naravi	1.166	23.816	17.316	6.500	0	Vir fin.			
				17.177	6.500	0	MNVP			
				139			PROJ			
							DPJS			
							TD			
Izvajanje naravovarstvenega nadzora <i>Naravovarstveni nadzor na zavarovanem območju - terenski obhodi, evidentiranje kršitev, ukrepanje po potrebi, svetovanje in usmerjanje k naravi prijazni rabi</i> <i>Spremljano stanje izvajanja varstvenih režimov, vsaj 12 x</i> <i>Izobraževanje enega JU za naravovarstveni nadzor, napotitev nadzornika na ustrezna dopolnilna izobraževanja</i> <i>Izveden nakup opreme za naravovarstveni nadzor za 2 prostovoljnega nadzornika, ureditev izkaznice za nadzornika</i> <i>Opravljen obnovitev usposobljenosti za reševalca iz vode (C), vključno z zdravniškim spričevalom in tečajem iz prve pomoči</i> <i>Zagotavljanje ustrezne programske in druge opreme za nadzor in izvajanje nadzora</i> <i>Poročanje o izvedenih aktivnostih, podanih predlogih</i> <i>Izvajanje aktivnosti ozaveščanja javnosti kot ukrep ki prispeva k boljšemu spoštovanju predpisov in učinkovitejšemu nadzoru, pomoč pri nalogah strokovne mature, diplomskih in magistrskih nalogah iz tega področja</i> <i>Izvajanje aktivnosti za spodbujanje k izobraževanju za prostovoljno nadzorništvo:</i> <i>Predlog vsaj dveh kandidatov za izobraževanje za prostovoljne oziroma naravovarstvene nadzornike</i> <i>Informiranje o pomenu prostovoljnega nadzorništva</i>								A	ian - dec	-
Izvedene aktivnosti in urejeno vzdrževanje službenih vozil, opreme ter usposobljenosti za izvajanja nadzora na vodi <i>Izvedene aktivnosti za nemoteno delovanje in uporabo vozil, namenjenih NV nadzoru: Mazda BT50, Renault ZOE; Renault Kangoo, Peugeot Traveler (vzdrževanje, servisiranje, registracije, zavarovanja, dodatne ureditve na prikolicah, ...)</i> <i>Skrb za nemoteno delovanje polnilnih mest za električna vozila za izvajanje NV nadzora, poravnava stroškov in vključitev v uporabniški sistem ob, morebitno premeščanje polnilnic, namestitve označevalnih tabel za polnilna mesta</i> <i>Popravilo in vzdrževanje plovil, pregledana in ustrezno za rabo pripravljena plovila, nabava potrebne nadomestne opreme</i>								H/	feb	-
Sodelovanje s pristojnimi institucijami za vodenje in odločanje v upravnih postopkih za posege, ravnanja, dejavnosti in pravne posle na območju KP Kolpa <i>Vsaj 1 srečanje z institucijami, pristojnimi za vodenje in odločanje v upravnih postopkih, ki se nanašajo na posege, ravnanja, dejavnosti in pravne posle na območju parka (Občina Črnomelj, UE Črnomelj, MIR, Inšpektorat RS za okolje in prostor) za dogovor o načinu sodelovanja pri izvajanju naravovarstvenega nadzora na zavarovanem območju</i> <i>Izveden vsaj 1 skupni nadzor z MIR, policijo, inšpektorati; z namenom usklajevanja nadzornih nalog in usmerjanja obiskovalcev</i> <i>Izvedeni vsaj 2 skupni akciji neposrednega nadzora (tudi skupaj z drugimi službami nadzora) za izboljšanje posebej kritičnih kršitev</i> <i>Izmenjava strokovnih mnenj, sodelovanje s pristojnimi institucijami ob ugotovljenih kršitvah na ZO</i>								B G	jan - dec	-
KAZALNIK: Neposredni nadzor izveden v okviru kadrovskih možnosti, vzpostavljeni pogoji za izvajanje nadzorne službe				Ciljna vrednost:	Izvajanje naravovarstvenega nadzora, vsaj en na novo izobražen prostovoljni ali naravovarstveni nadzornik					
1.5	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Ko ord.	Izvaj.	PU N
1.5	Omogočanje pogojev za ključne življenjske faze najbolj ogroženih vrst ter za ohranjanje najbolj občutljivih naravnih vrednot	222	3.297	3.297	0	0	Vir fin.			
				3.270			MNVP			
				27			PROJ			
							DPJS			
							TD			
<i>Nameščanje fizičnih preprek in struktur ter zagotavljanje mirnih con v okviru možnosti</i> <i>Spodbujanje in promocija alternativne oblike mobilnosti (e-kolesarjenje) za obisk NV s predstavitvami, izposoja e-koles in opreme</i> <i>Izvajanje aktivnosti in iskanje možnosti za financiranje obnove jezov na Kolpi (Preloka, Zilje, Žuniči)</i> <i>Prenova in vzdrževanje vaških kalov, izvirov, napajališč v sodelovanju z vaščani in projektno sodelovanje (Kal Miliči, Kal Grduni-Dejani, Deskova vas, Jajce Podklanec, Miliči stelnjiki, Miliči Brdo, Kalce, Purga, Pocerovec) oz. skupnostjo</i> <i>Monitoring in ukrepi varovanje vidre v celotnem toku reke Kolpe v KP Kolpa</i> <i>Spremljanje stanja, izvajanje komunikacijskih aktivnosti za ohranitev močvirske sklednice, navadnega škaržka...</i>								B G	mar - dec	-
KAZALNIK: Opravljene zastavljene aktivnosti za omogočanje pogojev in ohranjanje najbolj občutljivih NV				Ciljna vrednost:	Urejen vsaj 1 kal, sodelovanje pri postopkih za obnovo jezov na Kolpi					
1.6	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Ko ord.	Izvaj.	PU N
1.6	Spremljanje kazalnikov stanja narave v zavarovanem območju, vključno s populacijami invazivnih in drugih tujerodnih vrst ter izvajanje potrebnih ukrepov	836	124.415	12.415	91.000	21.000	Vir fin.			
				12.316	12.000		MNVP			
					79.000	21.000	PS			
				99			PROJ			
							DPJS			
							TD			
Spremljanje stanja narave, biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot na zavarovanem območju <i>Spremljanje kazalnikov stanja in izvajanje ukrepov varstva</i> <i>Redno spremljanje stanja ciljnih vrst, rib ter dvoživk:</i> <i>Navadni škržek - sodelovanje s pristojnimi službami pri določanju naravovarstvenih smernic in mnenj</i> <i>Siva čaplja - opravljena 2 monitoringa sive čaplje v Hrastovi lozi</i> <i>Veliki žagar - opravljen monitoring gnezdišč ob Kolpi</i> <i>Rjavi medved - pridobljeni in obdelani podatki o stanju na območju v tekočem letu</i> <i>Dvoživke - izveden monitoring/popis v obnovljenih kalih Močile, Sodevci, Zilje, Preloka, Brdo, Miliči, Lokva, Kalce, Fučkovci</i> <i>Kmečka lastovka - izvedeni letni popisi (prihod, anezdenje, odhod)</i> <i>Popis nočnih metuljev na Vrhovskih vrtačah in drugih lokacijah</i> <i>Izvedeno kartiranje površin negozdnih HT znotraj KPK, 2%</i> <i>Ažurirana evidenca lokacij rastišč tujerodnih vrst</i> <i>Ažurirana evidenca vrst in HT, urejeni grafični podatki</i>								A G P	mar nov	D

Sodelovanje pri izvajanju in izvajanje ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih v zavarovanem območju in izven njega s sredstvi Sklad za podnebne spremembe (PP 231758) ITV - Izvajanje ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja Osveščanje o ITV, spremljanje razširjenosti (reka Kolpa, obrežje reke, območje N2000 Marindol) Priprava in izvajanje ukrepov za obvladovanje močno razširjenih vrst (odstranjevanje identificiranih rastlinskih ITV, setev in zasaditev domorodnih,...) Kritje stroškov odstranjevanja ITV, ki niso kriti v Podnebni skladu (gorivo, stroški prostovoljcev, zunanji izvajalci) Nadaljevanje izlova ITV na območju Ribnikov Prilozje, z pastmi, Ureditev ustreznih območij za sončenje želve ITV Aktivnosti komunikacije javnosti v zvezi ITV (nastopi v radijskih oddajah, pisanje in objava člankov...) Nadaljevanje izdelave katastra ITV Drugi ukrepi za preprečevanje vnosa in širjenja ITV Nabava komunalnega mulčarja za obvladovanje rastlinskih ITV, nabava tablice za popis ITV in spremljanje stanj (investicija) Mokrišča - Izvajanje ukrepov za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na druga mokrišča na ZO, Natura 2000 Ohranjanje, obnova in vzpostavitev mokrišč: Jajce, Jez, Veliki kal Miliči, Kal Miliči, Kal na Majišču, Barbirov kal, kal Kalce, Sodevski kal, Kal Močile Ureditve ali zasaditve vegetacije za preprečevanje erozije tal Nabava folije za urejanje neprepustnosti kalov (investicija) Krajske značilnosti - Izvajanje ukrepov za ... Kartiranje, Zasaditve novih dreves in grmovnic, odstranjevanja neprimerne zarasti Ohranjanje in obnova ekstenzivnih travnišč - Izvajanje ukrepov za ... Nabava nitkaste kosilnice in akumulatorske žage (investicija) Vzdrževanje vseh pomembnih suhih travnišč v ZO							B G	mar - dec	D A		
Spremljano stanje označitev v zavarovanem območju, zamenjave, popravila, dopolnitve											
Izdelana vsaj ena knjižica, knjiga oz. promocijski material o biotski raznovrstnosti v KP Kolpa, ponatis štiri-jezične publikacije											
KAZALNIK: Opravljeni monitoringi, evidentiranje in primerjanje rezultatov, izvedeni začetni ukrepi varstva in obvladovanja vplivov podnebnih sprememb, izdana publikacija				Ciljna vrednost:	100%						
1.7	Sodelovanje s kmeti pri ukrepih iz Programa razvoja podeželja s katerimi se zagotavlja cilje zavarovanega območja	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Ko ord.	Izvaj.	PU N	
					3.089	22.384	0				Vir fin.
					3.064		0				MNVP
					25	22.384	0				PROJ
											DPJS
			TD								
Sodelovanje s kmetijsko in gozdarsko svetovalno službo, povezano z ukrepi za doseganje ciljev Nature 2000 Pridobljen seznam kmetij, vključenih v PRP Pomoč pri pridobivanju spodbud kmetom pri izvajanju ukrepov PRP Sodelovanje z lastniki kmetijskih zemljišč ter KGZS z namenom popularizacije ekološkega kmetovanja ter drugih ukrepov, namenjenih kmetijam Izvedeno vsaj 1 informiranje o dobrih kmetijskih praksah in ukrepih KOPOP (upad kmetij vključenih v ukrepe), s ciljem naravi prijaznejšega kmetovanja in preprečevanja zaraščanja Izvedena vsaj 3 strokovna svetovanja in prikazi (varovanje rejnih živali in sobivanje z velikimi zvermi, pozna iz zgodnja paša namesto požiganja, reja avtohtonih-okolju prilagojenih pasem, dobre kmetijske prakse za ohranjanje prostoživečih populacij)								B	apr nov	da	
Seznanjanje kmetov o pomenu kmetovanja na območju parka, s poudarkom na ohranjanju naravnih vrednot, kulturne krajine, vrst in habitatnih tipov, reji avtohtonih pasem živali in sort kmetijskih rastlin Izveden prikaz opravil v travniških sadovnjakih za zainteresirano javnost Permanentno dopolnjevanje katastra visokodebelnih travniških sadovnjakov s pomočjo študentov, ki opravljajo prakso (če bodo na voljo študenti ustrezne smeri) Dokupljene in zasajene sadike sadnih dreves v koleksijskem nasadu Kalce (po potrebi) Postavljen premični prikazni poligon varovalnih ograj pred velikimi zvermi in divjimi prašiči								B G	apr - nov	-	
Izvajanje aktivnosti na CLLD projektu IZ DROBNICE štirih slovenskih LAS skupin in 1 avstrijske - izvajalec mehkih vsebin (svetovanje, izobraževalni tečaji in delavnice, kulinarčni dogodki, razvoj kolektivne platforme rejcev drobnice, razvoj partnerskih kmetij, pisanje člankov, organizacija regijskega posveta, udeležba na festivalih, izdelava skupne brošure,...) Vzpostavitev povezave med vsaj 2 ekološkima kmetijama z rejo drobnice in predelavo mleka in mesa znotraj LAS skupine in sodelovanje z ostalimi LAS Izvedena vsaj 3 strokovna predavanja in delavnice o modernih metodah ekološkega kmetovanja in predelave ekoloških surovin – mleko in meso, delavnica trženja ekoloških proizvodov, 2 tečaja predelave mleka s tujimi predavatelji								B G,	avg - dec	-	
Opravljanje nalog v skladu s projektno prijavo v okviru projektov, pri katerih MNVP sodeluje kot partner ali (so)financer											
Sodelovanje v aktivnostih Občine Črnomelj za pridobivanje projektnih sredstev na področjih, ki omogočajo zagotavljanje ciljev in promocijo ZO (izobraževanje, izbira in prijava projektov)											
Izvedena razstava avtohtonih rejnih živalskih vrst samostojno ali v sodelovanju z drugimi organizacijami ter kmeti iz območja Bele krajine, s ponudbo lokalno pridelane in predelane hrane (v okviru prireditve Jesenska zgodba in Dan naravnih parkov v Šokčevem dvoru, Belokranjska razstava drobnice)								B G	maj - okt	-	
KAZALNIK: Nudena pomoč zainteresiranim kmetom v zvezi z ukrepi PRP na ZO, vzpostavljena zasnova Ark parka					Ciljna vrednost:	Izvedene 3 razstave in prikazi, izvedena svetovanja, pridobljen projekt in pričetno izvajanje aktivnosti					
1.8	Sodelovanje z Zavodom RS za varstvo narave in ostalimi zavarovanimi območji (mnenja, baze podatkov, NV akcije...)	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Ko ord.	Izvaj.	PU N	
					3.728	0	0				Vir fin.
					3.698						MNVP
					30						PROJ
											DPJS
			TD								
Sodelovanje z ZRSVN, posebej z OE NM Izmenjava informacij in poročil iz raziskav, posegov, izdanih mnenj, naravovarstvenih smernic, dovoljenj,... na ZO KP Kolpa Usklajevanje in ažuriranje baze podatkov								B	jan - dec	-	

Vsaj 3 skupne terenske aktivnosti (steljniki, suhi travniki, Kal Miliči, izvir Jajce, urejanje pohodnih poti, parkirišč v ZO ...) Usklajevanje pri določanju morebitnih novih meja ožjega ZO Marindolski steljniki Sodelovanje z drugimi zavarovanimi območji Predsedovanje Skupnosti naravnih parkov Slovenije, vodenje kviza Mladi naravovarstvenik, koordinacija srečanj in stikov z institucijami, organizacija srečanja članov SNPS Izmenjava baz podatkov, mnenj o postopkih in posegih Sodelovanje pri vsaj eni naravovarstveni akciji Sodelovanje pri izvajanju naravovarstvenega nadzora (izmenjava izkušenj, pomoč po potrebi) Sodelovanje v aktivnostih osnovnih in srednjih šol (naravoslovni, kulturni dnevi...) Udeležba na sestankih in izmenjava izkušenj ter znanj na letnem srečanju zaposlenih v ZO, soorganizacija Sodelovanje z izobraževalnimi in drugimi ustanovami Vsaj 1 mentorstvo pri študijskem oz. raziskovalnem delu Vsaj 1 dijak/študent opravi redno šolsko prakso oz. praktično izobraževanje Sodelovanje s študenti (Univerzami) pri opravljanju vaj, projektnih aktivnosti, raziskovalnih in drugih nalog Sodelovanje z DOPPS - monitoringi (zimski popis vodnih ptičev, popis selivk, dan opazovanja ptičev) Sodelovanje z osnovnošolci in njihovimi mentorji v okviru spoznavanja zavarovanih območij narave (mladi parkoslovci v OŠ Stari trg, OŠ Vinica, OŠ Adlešiči, OŠ Loka, OŠ Griblje) Sodelovanje s strokovnimi in drugimi organizacijami na državni in mednarodni ravni Sodelovanje pri najpomembnejših aktivnostih posameznih upravljavcev zavarovanih območij v Sloveniji Udeležba na srečanjih Skupnosti zavarovanih območij in aktivnostih parkov Dinarskega loka in članarina v org, EU parlamenta, Komisije EU, Europarc, SAVE, ELO... Izvajanje aktivnosti in poravnava obveznosti, ki izhajajo iz dogovorov članov posamezne skupnosti (SNP, Dinaridis, Europarc, ...) Sodelovanje z drugimi strokovnimi in stanovskimi službami, glede na potrebe												
KAZALNIK: Strokovno delo izvedeno v skladu s planom in v sodelovanju s strokovnimi institucijami					Ciljna vrednost:	100%						
1.9	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Ko ord.	Izvaj.	PU N		
				1.960	0	0						
				1.945							MNVP	
				15							PROJ	
											DPJS	
						TD						
Svetovanje upravljavcem kmetijskih, gozdnih in vodnih zemljišč, sodelovanje v skupnih aktivnostih								B G	mar - nov	-		
Izvajanje pomoči lastnikom in uporabnikom prostora - vzdrževanje najbolj problematičnih kmetijskih površin in prometnic										-		
Odpravljanje zaraščanja in odstranjevanje tujerodnih invazivnih vrst na kmetijskih in gozdnih zemljiščih ter vodnih telesih										-		
KAZALNIK: Izvedene vsaj 4 aktivnosti					Ciljna vrednost:	100%						
1.10	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Ko ord.	Izvaj.	PU N		
				535	0	0						
				530							MNVP	
				5							PROJ	
											DPJS	
						TD						
Vključevanje v okoliske projekte, v kolikor se pokaže možnost, spremljanje stanja onesnaženosti vodotokov								B	ian -	-		
Izvedena vsaj ena čistilna akcija oz. sanacija divjega odlagališča (ponovno steljniki Čindžarke, brežina pod Miliči, Izvajanje aktivnosti okolju prijaznih oblik mobilnosti za zmanjšanje obremenjevanja okolja												
KAZALNIK: Izvedene aktivnosti za obnavljanje in vzdrževanje ugodnega stanja zavarovanega območja					Ciljna vrednost:	100%						

koordinacija (nosilci nalog): BG - Boris Grabrijan, AGP - Anita Golobič Prosenjak, TJ - Tončka Jankovič

*znesek se zaradi zaokroževanja stotinov za 1 € razlikuje od seštevka zneskov stroškov dela

5.2 Prioriteta 2: Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti

Obiskovalci vstopajo na zavarovano območje narave Krajinski park Kolpa iz smeri Kočevje, Črnomelj, Metlika ter s sosednje Republike Hrvaške - skozi mednarodni mejni prehod Vinica in maloobmejna prehoda (Sodevci, Žuniči). Obisk poteka spontano, saj dostopov ni mogoče kontrolirati ali zapirati. Podatki o obisku parka ali tranzitu temeljijo na ocenah, ki jih poskušamo pridobivati skupaj z drugimi deležniki v prostoru. Rešitve za drugačen pristop spremljanja kljub številnim aktivnostim tudi s pomočjo O drugačnem pristopu za spremljanje obiska zavarovanega območja se dogovarjamo s tujim podjetjem in v prvi polovici leta bo izveden ogled terena in predstavljene tehnične možnosti.

Nadzorovano spoznavanje in raziskovanje imenitnih, a občutljivih delov zavarovanega območja narave zahteva napore upravitelja v organizirano in strokovno vodenje, ustrezno prezentacijo naravne in kulturne dediščine, spoznavanje folklorne, rokodelstva in domačih obrti. Vodení obiski vrednih delov narave ter predstavitev zavarovanega območja in kulturne dediščine v muzeju na prostem, Šokčev dvor Žuniči, zavodu predstavlja vir drugih prihodkov ob izvajanju javne službe. Obisk zavarovanega območja se spremlja ob naravovarstvenem nadzoru na terenu, statistično pa s spremljanjem letnih poročil lokalne skupnosti (nočitve, obračunana turistična taksa pri ponudnikih na ZO), vodenjem evidence obiskov v Šokčevem dvoru in Domu Grduni.

Zagotavljanje poteka obiska, ki je ustrezen z vidika varstva narave in obiskovalcev

V info centru ZO KP Kolpa – Šokčev dvor Žuniči, kulturnem spomeniku lokalnega pomena in muzeju na prostem poteka interpretacijska predstavitev zgodb iz preteklosti, povezanih s spoznavanjem narave, snovne in nesnovne dediščine mejnega dela Bele krajine, na zavarovanem območju, ob Kolpi. V času resne epidemiološke situacije v državi in svetu (2020, 2021) se je obisk zmanjšal za več kot polovico, predvsem s strani mlajše populacije (osnovnošolci, dijaki in študenti), kot tudi organiziranih skupin (upokojenci, stanovska društva). Zavod se je razmeram prilagodil tudi s sprejemanjem manjših skupin. V letih 2022-2023 se je obisk počasi vrnil v stare tokove in ocenjujemo, da bo tudi v letu 2024 dober.

- **Usklajevanje in usmerjanje obiska zavarovanega območja na ekološko manj občutljiva območja** bo tudi v bodoče temeljilo na spoznavanju učnih in pohodniških poti, urejenih kalov ter izvirov, enostavno dostopnih drevesnih in drugih naravnih vrednot. Za (individualne) obiskovalce s specifičnimi interesi zaposleni izvajajo doživljajsko vodenje in izobraževanje, usmerjeno na točke ki jih prioriteto zanimajo. Zavod bo nadaljeval z osveščanjem pomena varovane narave in vzgajanjem znanj o pomenu in vlogi visokodebelnih travniških sadovnjakov (primer - kolekcijski nasad Kalce), nalogi in vlogi dreves (gozdna učna pot Žeželj), spoznavanju in ohranjanju kulturne dediščine (žganje apna, kuhanje oglja), spoznavanje avtohtonih pasem živali, raziskovanje vinorodnega okoliša, spoznavanje biotske raznovrstnosti (Čredniška pot, Šašljeva učna pot), kdo so pomembni Belokranjci (Žagarjeva učna pot, Šašljeva učna pot), kaj lahko doživimo v obkolpskih vaseh (Grajska, Sejemska, Mlinarska, Najjužnejša pešpot).

Doživljajsko vodenje s čolnom po reki Kolpi in izposojajo plovil lahko izvajata dve usposobljeni osebi (vodnik rafta, reševalec iz vode po programu D, reševalec iz divjih vod po programu C), ki potrebne licence redno obnavljata. Zavod razpolaga s štirimi plovili (kapaciteta do 20 oseb), prednostno namenjenimi opravljanju redne dejavnosti, v izobraževalne namene, za »eko-spuste« po reki Kolpi, čistilne akcije in druge aktivnosti na vodi. Opravljeni tečaji za vodnike s področja čebelarjenja in vodenja po učnih poteh predstavljajo dodatne možnosti za izvajanje individualnih ali skupinskih vodenj po zavarovanem območju.

- **Sprejem, usmerjanje in vodenje obiskovalcev v zavarovanem območju** Krajinski park Kolpa zaposleni izvajajo z naravi sprejemljivim in organiziranim vodenjem ter usmerjanjem obiskovalcev, izvajanjem javnih dogodkov, sodelovanjem na dogodkih drugih organizatorjev, zagotavljanjem informacij s področja varstva in ohranjanja narave ter kulturne dediščine. V ta namen so urejene info točke, označene pešpoti, kar dopolnjuje spremljajoča (zasebna) turistična ponudba. Obiskovalci so usmerjeni s promocijskimi materiali, osveščanjem in objavami v različnih medijih (vabila na pohode, prireditve, dogodke,...), na terenu pa z informacijskimi in usmerjevalnimi tablicami.

Zavod razpolaga z električnim kombijem za prevoz oseb (8 + 1 sedež), kar je pomembna dodana vrednost pri usmerjanju vodenih obiskov zavarovanega območja. V sedanji situaciji, ko ne prihajajo večje skupine z avtobusi, jim na tak način zmoremo dovolj kvalitetno približati in predstaviti zanimivosti parka. Poleg okoljskega značaja je pomembno tudi (skoraj)neslišno delovanje motorja, kar omogoča nemoten potek predstavitve že v avtomobilu.

Usmerjen sprejem in vodenje obiskovalcev zavarovanega območja zavod redno izvaja na dveh lokacijah:

- **Info center, kulturni spomenik in muzeju na prostem – Šokčev dvor Žuniči:** sprejem in vodenje obiskovalcev utečeno poteka od leta 2007, letno ga obišče približno 50 skupin, izvedeta se vsaj dve javni prireditvi, pri čemer info center obišče približno 2.500 ljudi. V osrednji informacijski točki parka poteka

sprejem najavljenih skupin in posameznikov, v tradicionalnih oblačilih in Belokranjskem dialektu, s sveže pripravljeno pogačo ter pijačo dobrodošlice. Interpretirano predstavitev zavarovanega območja Krajinski park Kolpa in kulturne dediščine Bele krajine, ki traja 45 do 120 minut, izvajata dva zaposlena. Terminalno je prilagojena željam obiskovalcev (dopoldne, popoldne, tudi v soboto, nedeljo in na praznike). Prodajna razstava rokodelskih izdelkov iz naravnih materialov (lan, volna, les, ličkanje, konoplja,...) je sestavni del info centra, vključno s čebelarstvo zbirko s predstavitvenim čebelnjakom, prikaznim panjem, opremo, literaturo o čebelarstvu in kopijo 100 let starega čebelnjaka. Pomemben del zbirke so nabavljena orodja za predelavo volne, lanu, konoplje. Njih uporaba se obiskovalcem prikaže z interpretacijsko predstavitevjo, pri čemer lahko tudi sami sodelujejo. Na voljo so knjižice s temeljito predstavitevjo postopkov pridelave in predelave teh surovin v uporabno blago.

V Šokčevem dvoru prirejamo javne prireditve, med njimi vsaj dvakrat letno dan odprtih vrat: v maju, ob dnevu naravnih parkov (24. maj) in zadnji vikend v septembru ali prvi vikend v oktobru, ko poteka Jesenska zgodba v Šokčevem dvoru, z raznolikimi priložnostnimi naravovarstvenimi, kmetijskimi in kulturnimi dogodki.

Zahtevnejšim skupinam in posameznikom s specifičnimi povpraševanji pripravljamo prilagojeno vodenje, vključno s fotografskimi in filmskimi predstavitevami posebnosti parka, ohranjanja biotske raznovrstnosti, podvodnem svetu Kolpe, ljudeh, ki tu živijo, običajih, ohranjenih dediščini, kmetovanju. V živo si lahko ogledajo prikaze rokodelskih veščin velikega nabora mojstrov, ki sodelujejo s parkom. V objektu nudimo možnost najema za zasebne dogodke (poroke, praznovanja, snemanje spotov...) ali fotografiranja ob posebnih priložnostih. Vsaj v času pred pandemijo covid-19, je obstajalo precejšnje zanimanje za te usluge in predvidevamo, da se bo to sčasoma ponovilo. Z izvajanjem interpretacij, vodenj, izvajanjem delavnic v Šokčevem dvoru javni zavod ustvarja druge prihodke javne službe (DPJS), s prodajo izdelkov domače obrti pa ustvarja prihodke od prodaje na trgu oz. izvaja tržno dejavnost (TD).

- **Center za doživljanje biodiverzitete (CDB) – DOM Grduni** za enkrat predstavlja osnovno namestitev za usmerjeno raziskovanje študentov in dijakov na terenskih vajah in taborih (geološke raziskave, spremljanje stanja vrst, monitoringi...), v sodelovanju z izobraževalnimi ustanovami in društvi. V urejenem lesenem objektu je tudi razstaveni prostor z nekaterimi stalnimi postavitvami in tudi priložnostnimi razstavami. S sprejemanjem učnih skupin na prenočitve v Domu Grduni javni zavod ustvarja druge (manjše) prihodke javne službe (DPJS) oziroma v manjšem delu tržno dejavnost (TD) ter vodi ustrezne evidence za namene statističnega spremljanja nočitev v registriranem nočitvenem obratu (AJPES).

Za zagotavljanje transparentnega izračunavanja in razmejevanja posrednih stroškov/odhodkov ter njihovo razdelitev na tržni in javni del dejavnosti, v skladu s Sodili, javni zavod ločeno po stroškovnih mestih evidentira javne in nejavne prihodke ter prihodke od tržne dejavnosti, pri opravljanju javne službe. Sodila so pravljena po navodilu pristojnega ministrstva za razmejevanje dejavnosti javnih zavodov s področja ohranjanja narave na javno službo in tržno dejavnost, št. 350602-5/2018/2, z dne 23. 1. 2018.

- **Sodelovanje in povezovanje s ponudniki zgodb in produktov povezanih z ohranjanjem naravne in kulturne dediščine** se širi skladno s širšo ponudbo in na novoustanovljenimi (turističnimi in drugimi) agencijami, ki imajo željo po sodelovanju, povezovanju in pristnih doživetjih. Pri nalogah upravljanja z obiskom zavod že sodeluje z lokalnimi institucijami za turizem (RIC Bela krajina - TIC Črnomelj, Zavod za turizem Metlika - TIC Metlika, Kulturnim centrom Semič - TIC Semič), Slovensko turistično organizacijo, turističnimi agencijami, izobraževalnimi ustanovami, društvi ter posamezniki.
- **Partnerstvo in sodelovanje v projektu Kolektivna blagovna znamka Bele Krajine (KBZBK)** je zavod vzpostavil z namenom tesnejšega povezovanja z Lokalno akcijsko skupino Dolenjska in Bela krajina ter lokalnimi turističnimi promotorji in ponudniki. Hkrati je zavod že uspel izboljšati uporabnost lastnih osnovnih sredstev, nabavljenih v preteklih projektih in spodbuditi k aktivnemu sodelovanju ponudnike ter obiskovalce zavarovanega območja. Namen projekta je povezovanje lokalnih ponudnikov (s pridelki iz kmetij ter izdelki domače obrti) za skupen nastop na trgu, z namenom povečanja prodaje. Z vzpostavitvijo znamke, katere lastnik bo RIC Bela krajina, se bo povečala dostopnost izdelkov in storitev ter osveščenost lokalnih ponudnikov in prebivalcev, neposredno tudi iz zavarovanega območja Krajinski park Kolpa, kar je glede na meje parka tudi bolj smiselno. JZ KP Kolpa bo svoje napore vložil v vzpostavitev zaokrožene mobilne enote za pripravo jedi iz lokalno pridelanih surovin. V ta namen je delno že dodatno opremljen priklopnik – mobilna prodajalna (nabavljena leta 2020, v projektu Zakladi Bele krajine) v kulinarično ustvarjalnico na kolesih – »Belokranjski KoloDvor«. Zavod že razpolaga tudi z dvema lesenima stojnicama in mobilno tržnico, s čimer na raznih dogodkih lahko ustvari dvor(išče) ponudnikov. Projektne aktivnosti – opremljanje mobilne kulinarične ustvarjalnice s pripomočki za pripravo, postrežbo in predstavitev hrane iz lokalno pridelanih surovin, predstavitvenimi dogodki za ozaveščanje, bodo konkretno dopolnile usmerjeno vzgajanje obiskovalcev in turistov v priložnostne potrošnike. Približevanje certificirane ponudbe znanih ponudnikov iz Bele krajine (in ZO KP Kolpa) sledi modelu »Izvirno Slovensko«, ki dokazano uspešno že promovira prehranske in rokodelske izdelke.

Nameščanje in vzdrževanje infrastrukture za obiskovanje zavarovanih območij, razvijanje informacijskih centrov, opazovališč ter druge dodatne infrastrukture za obiskovalce

Zavod bo tudi v bodoče nadaljeval z vzpostavljanjem dodatne infrastrukture za doživljanje narave, opazovanje zanimivih vrst in podobno. Predvsem so v bodoče načrtovane opazovalnice, ki bi obiskovalcem približale življenje zavarovanih in redkih vrst živali (ptiči, bober, vidra in podobno).

Zagotavljanje prepoznavnosti zavarovanega območja in ozaveščanja javnosti

Za predstavitev parka, ki vključuje ozaveščanje javnosti o pomenu parka (22. člen Uredbe) se preko različnih medijev zavod vsa leta angažira tudi v različnih aktivnostih, ki bi zagotavljale primerno informiranje in tudi ozaveščanje javnosti. Naloge iz tega področja so predvsem pripravljanje in širjenje tiskanega, elektronskega in drugega gradiva, njihova predstavitev obiskovalcem, prebivalcem in lastnikom zemljišč na območju parka. Veliko tovrstnih aktivnosti se odvija ob predstavitev obiskovalcem, še bolj sistematično pa na dnevih odprtih vrat in drugih dogodkih v parku (čistilne akcije, pohodi in podobno):

- Priprava gradiv o zavarovanem območju, objave za javnost v obliki tiskanih in elektronske medijev. Sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah je postala ustaljena praksa za predstavitev dela zavoda ter promocijo zavarovanega območja in kulturne dediščine. Pri tem zavod sodeluje z javno RTV hišo, lokalnimi televizijami in radijskimi postajami (RTV SLO, TV Vaš kanal, Radio Sraka,...), z novinarji slovenskih ter lokalnih časopisov, revij, informatorjev (Dnevnik, Delo, Slovenske novice, Kmečki glas, Drobnica, Kmetovalec, Dolenjski list, Belokranjec,...) in tudi z objavami na informativnih spletnih straneh (Odeon, Lokalno.si...).
- Zavod skuša čim bolj aktivno sodelovati pri javnih dogodkih, povezanih s promocijo Slovenije, s tem destinacije Bela krajina in prednostni zavarovanja območja Krajinski park Kolpa za turizem, rekreacijo, pa tudi ustrezen razvoj turizma.
- Z izvajanjem delavnic, razstav in predstavitev različnim ciljnim skupinam skušamo širšim množicam približati naravno in kulturno dediščino.
- Prepoznavnost KP Kolpa se gradi tudi z izvajanjem projektov, saj vključujejo sodelovanje širše javnosti. V številnih zaključenih projektih so vzpostavljeni pogoji za ohranjanje znanj, nove možnosti sodelovanja, raziskav, izobraževanja.

Zavod vabi prebivalce in deležnike v parku k pripravi člankov in prispevkov za objave na spletni strani www.kp-kolpa.si ter nudi podporo pri promoviranju njihovih prispevkov, prednostno tistih s področja varovanja narave in kulturne dediščine.

Preglednica 7: Prioriteta 2 - Naloge urejanja obiska in ozaveščanja javnosti

2. prioriteta - cilj:		Število ur	Skupaj odhodki - 2. prioriteta (€)	ODHODKI (€)				Koord. (nosilci nalog)	Obdobje izvaj.	PUN
				Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.			
Ozaveščanje javnosti in urejanje obiska zavarovanega območja, z namenom spoznavanja pomena biotske pestrosti in prepleta kulturne dediščine zavarovanega območja		1.382	45.600	20.524	24.351	725				
				20.359	15.305	725	MNVP			
				165	7.596		PROJ			
					1.450		DPJS			
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:		Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Koord.	Izvaj.	PUN
2.1	Zagotavljanje poteka obiska, ki je ustrezen z vidika varstva narave in obiskovalcev	388	19.138	5.762	12.651	725				
				5.716	5.905	725	MNVP			
				46	5.296		PROJ			
					1.450		DPJS			
							TD			
Usklajevanje in razporejanje obiska zavarovanega območja Načrtno usmerjanje obiska na ekološko manj občutljiva območja - na učne in pešpoti, k hidrološkim NV kot so kali in izviri, k drevesnim naravnim vrednotam kot so vrbe in mogočne lipe, k ekosistemskim NV (steljniki in Vrhovske vrtače), na odprto krajino, ... Koordinacija obiska zahtevnejših obiskovalcev (individualna vodenja in posebni programi) Vodenje in usmerjanje obiskovalcev Doživljajsko strokovno vodenje posameznikov in skupin po zavarovanem območju, ob in po reki Kolpi (vsaj 4x) Nabava brezžičnega prenosnega ozvočenja in megafona, za terensko vodenje skupin, izvajanje dogodkov na prostem. Večkrat se vodijo velike skupine kjer je potrebno za podajanje informacij uporabiti takšno opremo (investicija)								BG	mar - nov	-
Sprejem, usmerjanje in vodenje obiskovalcev v kulturnem spomeniku in muzeju na prostem, v upravljanju JZ KP Kolpa - Šokčev dvor Žuniči Nabava in priprava blaga za sprejem gostov (pogača, pecivo, aperitiv, osvežilne pijače...) Sprejem gostov, interpretacija zavarovanega območja in KD (vsaj 40 sprejemov) Vzdrževanje, obnova in dopolnjevanje opreme za sprejem gostov (hišni tekstil, kostumi, oprema) Urejanje in dopolnjevanje čebelarke zbirke Urejanje in vzdrževanje opreme za predelavo volne, lanu in konoplje Koordinacija in usklajevanje uporabe e-koles in opreme Dopolnjevanje, nabava, urejanje in koordiniranje (prodajne) galerije v Rokodelskem centru Prodaja izdelkov iz Rokodelskega centra (sodila!) Nabava in priprava materialov za prikaze in delavnice (slama, ličkanje, lipovina, beka, volna, lan, konoplja,...)								TJ	jan - dec	-

Vodenje evidence obiskovalcev, spremljanje trenda Sprotno čiščenje in vzdrževanje objekta Sprejem in koordinacija skupin z namestitvijo v Domu CDB Grduni (do 25 oseb) Koordiniranje sprejema in programa (obisk ZO, raziskave, tabori, ...) Poročanje o gostih, priprava poročil o nočitvah (RNO - AJPES) Vodenje evidence obiskovalcev, spremljanje trenda Sprotno čiščenje, obnova in vzdrževanje objekta za sprejem (material, storitve) Vzdrževanje stalnih in občasnih razstav v objektu, koordinacija gostovanj razstav Odstranitev dotrajanih predmetov, ureditev skladiščnega prostora v kleti hiše, obnova dvoriščnih vrat, odstranjevanje bršljanove zarasti... Sodelovanje in povezovanje s ponudniki zgodb in produktov povezanih z ohranjanjem naravne in kulturne dediščine (Cicibanova dežela, Belokranjski muzej, Klepčev mlin v Pustem Gradcu, Info točka KP Lahinja, Belokranjsko izročilo , TD Raztresen, TK Žagar, Domačija Benetič, Društvo Rim Lan, D Madronič, kmetije ponudniki...), društvi, institucijami,... Partnerstvo in sodelovanje v okviru Kolektivne blagovne znamka Bela krajina (KBZBK) Izvajanje aktivnosti s prodajalno na kolesih - potujočo pripravljalnico jedi iz surovin zaščiteneh z blagovno znamko , ki jih izvaja zavod z zunanjimi izvajalci (društva, lokalni ponudniki), tudi v okviru izvedbe projektov Sodelovanje s partnerji v KBZBK Sodelovanje s ponudniki iz zavarovanega območja, razvijanje idej in predlogov za izvirno predstavitev ponudbe v okviru z znamko zaščiteneh proizvodov Sodelovanje s svetovalci za razvoju znamke, konceptov njihovih proizvodov, ter vizualno ustvarjalnost, pri razvijanju namizne galanterije za postrežbo tradicionalne hrane in proizvodov kmetij Promocijske aktivnosti na javnih dogodkih s pripravo dobrot iz lokalno pridelane hrane v potujoči pripravljalnici - Belokranjski (kolo)dvor				mar - nov	-					
KAZALNIK: Obisk zavarovanega območja potekal na način, ustrezen z vidika varstva narave			Ciljna vrednost:	Izvedene načrtovane akcije						
2.2	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi: Nameščanje in vzdrževanje infrastrukture za obiskovanje zavarovanih območij, razvijanje informacijskih centrov, opazovališč ter druge dodatne infrastrukture za obiskovalce	Število ur 472	Odhodki skupaj 9.010	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin. MNVP PROJ DPJS TD	Koord.	Izvaj.	PUN
				7.010	2.000	0				
				6.953	1.500					
				57	500					
Izvajanje potrebnih ureditvenih in vzdrževalnih del na obstoječih info točkah in počivališčih Obnova, zamenjava dotrajanih in dopolnjevanje oznak ter opreme Zamenjava predstavitevnih tabel, ki označujejo NV in niso investicija - po potrebi Prenova smerokazov, prednostno Sejemska pešpot, Mlinarska pot Ureditve odvodnjavanja za domačijo ŠD Skrb za razvlaževanje in vzdrževanje prostorov v objektu ŠD Izvajanje potrebnih ureditev na pohodnih poteh od Prelesja do Dragošev ter učnih poteh in dostopih do naravnih vrednot (odstranjevanje padlih dreves, saniranje ruševin, nanosov zemlje ter kamenja, ... (Damelj-Kot, Žeželj, Šašljeva učna pot) Košnja pešpoti ob Kolpi (vsaj 2x letno), učnih poti, pohodnih poti, dostopov do NV, opazovalnic, ... Obnova oz. postavitve potrebnih varnostnih ograj ali brvi na pešpotih, ob naravnih vrednotah (vsaj 5 metrov) Posipavanja in vgradnja gramozov na dostopih do naravnih vrednot in info točk (vsaj 30 m3) Spremljanje aktivnosti, urejanja in uporabe lokacij vstopno izstopnih mest ob Kolpi (vsaj 2x) Kontinuirano spremljanje in evidentiranje aktivnosti urejanja in uporabe območij namenjenih turizmu in rekreaciji ob reki Kolpi (II. cona ZO) ter neprimernih posegov v I. coni ZO Spremljanje stanja turistične infrastrukture na območju KP Kolpa								BG	apr - nov	-
KAZALNIK: Infrastruktura za obiskovanje ZO ustrezno nameščena in vzdrževana			Ciljna vrednost:	Odpravljene zaznane pomanjkljivosti						
2.3	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi: Zagotavljanje prepoznavnosti zavarovanega območja in ozaveščanja javnosti	Število ur 522	Odhodki skupaj 17.452	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin. MNVP PROJ DPJS TD	Koord.	Izvaj.	PUN
				7.752	9.700	0				
				7.690	7.900	0				
				62	1.800					
Priprava in širjenje tiskanega, elektronskega in drugega gradiva, povezanega z zavarovanim območjem Priprava izoblikovanih in distribuiranih ključnih sporočil za različne skupine in potrebe (vsaj 6) Priprava in objave o aktivnostih JZ KP Kolpa za tiskane in elektronske medije (vsaj 12) Sprotno urejanje in dopolnjevanje spletne strani www.kp-kolpa.si - predstavitev delovanja zavoda, zavarovanega območja, informacije in obvestila za javnost, prispevki deležnikov Dopolnjevanje in urejanje arhiva fototeke s fotografijami in filmi iz ZO, narejenimi z lastno opremo, za prikazovanje, tisk, elektronske medije Priprava in izdaja publikacij z rezultati raziskovalnih nalog, posebnosti zavarovanega območja, ponatis zloženek (vsaj 1) Izdaja publikacije o mlinarstvu in žagarstvu na Kolpi, domačih obrteh... Izvajanje predavanj oz. predstavitev zavarovanega območja, naravne in kulturne dediščine (vsaj 5) Sodelovanje v radijskih in televizijskih objavah ter oddajah Dejavna udeležba pri organiziranju javnih dogodkov Sodelovanje na predstavitev zavarovanega območja doma in v tujini Predstavitve na stojnicah Skupnosti naravnih parkov Slovenije, Parki Dinaridov in drugih sorodnih organizacij Interpretacije, animacije in predstavitve naravne in kulturne dediščine na sejmih doma in v tujini, kot na primer NATOUR Alpe - Adria, Agra, Narava zdravje, Center biotehnike in turizma GRM, Gregorjev sejem posebej še na prireditvah v Beli krajini (Vinska vigred, Jurjevanje, Semiška ohcet, Martinovanje, Štefanje, razstave živali, Kmečki dan) ter v tujini, v sodelovanju s (slovensko) turistično organizacijo Promocija produktov in storitev iz območja KP Kolpa v tržne namene - predstavitev in prodaja na mestnih tržnicah (Črnomelj, Domžale, Ljubljana, Festival sirov, Učilna okusov, Bicka, Čomparska noč,...), predstavitve v radijskih in TV oddajah,... (vsaj 4 x) Sodelovanja z društvi oz. krajevnimi skupnostmi na območju parka, pri pripravi oz. izvajanju prireditev, v smislu boljšega poznavanja zavarovanega območja KP Kolpa in njegovih vsebin (vsaj 4 x) Povabilo prebivalcem k seznanitvi z letnim programom dela (na prireditvah in predstavitev KP Kolpa, spletni strani), k sodelovanju pri izvajanju programa ter predlogom za naslednje leto Izvedba strokovne ekskurzije deležnikov iz KP Kolpa, z namenom spoznavanja primerov dobrih praks varovanja, prezentiranja ali ohranjanja narave, NV, KD in podobno								BG	jan - dec	-

Sodelovanje pri izvedbi naravoslovno / športnega dneva, oziroma vodenje predšolskih otrok, učencev, dijakov ali študentov po zavarovanem območju (vsaj 2x) Izvajanje delavnic, seminarjev ali predavanj za različne ciljne skupine (vsak zaposleni izvede vsaj eno, in. z zunanjimi izvajalci) z namenom osveščanja in izobraževanja za šole, lokalno prebivalstvo ... Izvajanje rokodelskih in drugih delavnic, povezanih s promocijo naravne in kulturne dediščine, za različne ciljne skupine; priprava ustreznega prostora, nabava materiala, mentorstvo Izvajanje izobraževalnih delavnic za izdelavo belokranjskih pisanic po KS v parku (4x brezplačno), nabava materiala Izvajanje izobraževalnih delavnic na temo volna, lan, konoplja, udeležba na takšnih delavnicah za pridobivanje novih znanj, nabava materiala Javne predstavitve, razstave Priprava in izvedba dneva odprtih vrat v sodelovanju z zainteresiranimi društvi in posamezniki za predstavitev, v okviru dneva parkov Urejanje Dinamične izložbe "Narejeno v Beli krajini" - predstavitev / postavitev obstoječe razstave (vsaj 1), vzpostavitev instalacij (do 4) - elektrika in čiščenje Priprava in izvedba Jesenske zgodbe v Šokčevem dvoru - (jesenskega) dneva odprtih vrat, v sodelovanju zainteresiranimi društvi in posamezniki za predstavitev Postavitve obstoječih razstav (V objemu reke in belih brez, Vinoreli, Volna-lan-konoplja, ...) v kontekstu sodelovanja in predstavitev na dogodkih in prireditvah Izpopolnjevanje zaposlenih za izvajanje interpretacij obiskovalcem (vsaj 2 osebi) Izvajanje aktivnosti za ohranitev vzpostavljenih smernic v zaključenih projektih (Rokodelski centri, Kolpa eko-etno, Volna, lan, konoplja, ...) Prikazi pridelave, predelave in promocija (izdelkov iz) volne, lanu in konoplje kot nesnovne kulturne dediščine Aktivnosti prijav na razpise, če bodo ti objavljeni Komunikacijske aktivnosti za ozaveščanje kmetovalcev in ostale javnosti o ohranjanju narave Ozaveščanje kmetov za boljše znanje o ... Komunikacijske aktivnosti za ozaveščanje deležnikov Ozaveščanje deležnikov o ...		
KAZALNIK: Prepoznavnost ZO zagotovljena na različne načine - tiskani mediji, splet, radio in televizija, osebne predstavitve, sodelovanje s širšo javnostjo	Ciljna vrednost:	Zadane naloge in aktivnosti izvedene vsaj 80 %

koordinacija (nosilci nalog): BG - Boris Grabrijan, AGP - Anita Golobič Prosenjak, TJ - Tončka Jankovič

5.3 Prioriteta 3: Razvojne naloge

Cilj izvajanja razvojnih nalog je sonaravni razvoj zavarovanega območja Krajinski park Kolpa, ob aktivnem varovanju okolja in narave.

Usmerjanje in spodbujanje trajnostne rabe naravnih virov in drugih ravnanj v zavarovanih območjih

Zavod bo tudi v bodoče nadaljeval s spodbujanjem domačega prebivalstva k angažiranju oz. izboljševanju pripravljenosti in usposobljenosti za vključevanje v turistično ponudbo in posledično celosten turistični razvoj Bele krajine. Poleg pasivnega vključevanja prebivalcev kot so urejenost domačij, delo društev, trajnostno kmetovanje, sodelovanje v čistilnih akcijah bo zavod sodeloval pri aktivnostih lokalne skupnosti in drugih zavodov za vključevanje podjetnikov, kmetov in drugih deležnikov v razvoj zavarovanega območja.

S permanentnim izobraževanjem – posredovanjem informacij v javnost in delovanjem na terenu, bodo zaposleni v zavodu nadaljevali s spodbujanjem in dvigom splošnega znanja in zavedanja o okoljski problematiki in trajnostni rabi dobrin ter varstvu naravnih virov. Kljub dolgoletni tradiciji parka je varstveni režim in namen zavarovanja območja ob Kolpi prebivalcem in obiskovalcem parka včasih še premalo poznan. Čeprav je z zavarovanjem območja zagotovljeno ohranjanje naravnega okolja in skrb za naravo, ki omogoča višjo kvaliteto bivanja in mnoge razvojne priložnosti, je park vse prevečkrat v javnosti označen kot ovira in cokla razvoja.

Prebivalci so kritični do varstvenih režimov, s katerimi se dnevno srečujejo, pri čemer najpogosteje izpostavijo zapletenost postopkov pri posegih v prostor, predvsem obnovi ali izgradnji objektov, ki pa niso v domeni zavoda. Največkrat vzrok omejitev sploh ni varstveni režim parka pač pa splošni predpisi ali akti lokalne skupnosti. Nadaljevale se bodo aktivnosti za vzpodbujanje kmetovalcev na zavarovanem območju za večje vključevanje v ekološko kmetovanje in okoljske ukrepe in ekološko kmetovanje.

Razvijanje znamke zavarovanega območja za pridelke in izdelke iz zavarovanega območja

Kljub prvotnim načrtom, v parku lastne znamke še nismo razvili. Razlog je v veliki razdrobljenosti, skoraj poplavi znamk v okolju in tudi v pomanjkanju kadra za vodenje tovrstnih aktivnosti. Ocenjujemo, da razvijanje znamke v okviru Belokranjskega projekta *Kolektivna blagovna znamka Bela krajina* (KBZBK), v katerem sodelujemo kot partner, združuje vse elemente, ki jih potrebujemo. Ob relativno majhnem zavarovanem območju lastna blagovna znamka težje pride do veljave. Dejstvo je, da veliko proizvajalcev in mojstrov deluje na širšem območju, torej je zaradi tipike poselitve parka in njegove posesti, težko določati meje, ki bi jih zgolj parkovna znamka zajela. Na zavarovanem območju in v njegovi okolici so (sicer maloštevilni) ponudniki doma pridelane in predelane hrane (suhomesnati proizvodi, mlečni izdelki, sadni in zeliščni sokovi, žganja, polizdelki iz različnih žit in pekarski izdelki, ...) z zelo kvalitetnimi proizvodi. To področje nameravamo še naprej reševati predvsem v okviru razvoja Kolektivne blagovne znamke Bela krajina z vsemi tremi Belokranjskimi občinami in njihovimi zavodi.

Zavod po svojih močeh spodbuja tovrstno dejavnost – z organiziranjem skupnih nastopov na tržnicah in sejmi, z organiziranjem prireditev v Šokčevem dvoru (Dan odprtih vrat, Jesenska zgodba v Šokčevem dvoru, premična kulinarčna ustvarjalnica Belokranjski KoloDvor). Aktivnosti želi zavod krepite z ozaveščajočim, točkovnim usmerjanjem in poudarkom na »narejeno v zavarovanem območju Krajinski park Kolpa«.

Sodelovanje z lokalno skupnostjo, pomoč lokalnemu prebivalstvu pri pridobivanju projektnih sredstev

Načrtovanje upravljanja zavarovanega območja je v planskem reševanju ključnih naravovarstvenih vsebin, ki se navezujejo na življenje in delo v parku. Pomembno vlogo lokalne skupnosti vidimo predvsem v sodelovanju v zaključni fazi ponovne priprave Načrta upravljanja zavarovanega območja, ki bo skupaj s širšo javnostjo vključena v podajanje pobud, usklajen dokument pa bo predan v medresorsko usklajevanje.

Z Občino Črnomelj, sveti petih krajevnih skupnosti in društvi načrtuje zavod delo pri vsakodnevni upravljaljskih nalogah in pri izvedbi projektov. Zavod bo tudi z Občino Metlika razvijal sodelovanje na aktivnostih, ki se med seboj povezujejo in dopolnjujejo. Sodelovanje z lovskimi družinami s koncesijo (LD Predgrad, LD Sinji Vrh, LD Vinica, LD Adlešiči) na območju KP Kolpa teče dobro, posebno aktivnosti, ki so vezane na sodelovanje LD Sinji Vrh in Adlešiči. LD Predgrad na območje parka sega v simbolični meri. Sodelovanje obsega predvsem aktivnosti pri vzdrževanju poti in površin v loviščih, ki so hkrati tudi v parku.

Sodelovanje z Ribiško družino Črnomelj, ki upravlja dva ribolovna revirja na območju parka teče predvsem na področju monitoringov in spremljanja stanja ob reki, skupnih aktivnostih ob čistilnih akcijah in ureditvah, izmenjavi podatkov. V preteklem letu je steklo obsežno sodelovanje z Ribiško družino Metlika in Občino Metlika pri sanaciji razmer- izlovi ITV na območju Ribnika Prilozje. Kot podizvajalec se bo zavod tudi v bodoče vključeval v aktivnosti in projekte, ki dopolnjujejo njegovo osnovno poslanstvo.

Naloge za vključevanje zavarovanega območja v turistično ponudbo ter spodbujanja naravi prijaznega turizma

Parki, ki upravljajo zavarovano območje narave z visoko stopnjo ohranjenosti narave in kulturne dediščine postajajo vse bolj pomembne točke za obisk ozaveščenih turistov. Prav zaradi tega se zavod angažira s promocijo zavarovanega

območja in ponudnikov v njem in bližnji okolici - na domačih in tujih sejnih. Na doživljanju in spoznavanju narave temelječ turizem za ljudi, ki si želijo miru in sprostitve, spoznavanja lokalne kulture, lepot ohranjene narave, omogoča gospodarski in socialni razvoj lokalnega okolja.

Uslužbenci parka si prizadevajo za širjenje zavesti lokalne skupnosti o pomenu ohranjene narave za porast (kvalitetnega) turizma na območju.

Obnavljanje in vzdrževanje nepremičnin v upravljanju zavarovanih območij

Javni zavod upravlja in vzdržuje z Uredbo pridobljeno nepremičnino (ŠD Žuniči) in ostale nepremičnine, pridobljene z nakupom. Pomembnejši del aktivnosti se nanaša na:

➤ **Informacijski center in muzej na prostem - Šokčev dvor Žuniči**, na naslovu Žuniči 2:

Objekt se redno vzdržuje, z manjšimi investicijami pa se popolnjuje oprema, ki daje ustrezno podobo temu staremu objektu in zagotavlja njegova funkcionalna uporaba za današnje potrebe. Nadaljuje se z rednim vzdrževanjem objekta – v letu 2024 so potrebna manjša popravila na strehi hiše in skednja. Po dveh desetletjih je končno urejena tudi problematika vpisa lastništva objekta in upravljanja. S tem so odpravljene tudi ovire pri uveljavljanju potrebnih pogojev na razpisih.

➤ **Center za doživljanje biodiverzitete Grduni**, na naslovu Balkovci 13:

Dosedanje ureditve omogočajo preprosto nastanitev za študijske, raziskovalne in druge tabore, ki na zavarovanem območju v sklopu izobraževalnih ustanov izvajajo terenske vaje in raziskave in priložnostne razstave. V letu 2022 so bile nastanitvene zmogljivosti izboljšane z dodatnimi kvalitetnejšimi ležišči. Nastanitvene zmogljivosti Doma Grduni je v letu 2024 potrebno dopolniti z minimalno količino posteljnine, saj je doslej nastanitev temeljila zgolj na tem kar so gostje prinesli s seboj. Osrednji del domačije (dvor) bo, ob soglasju ministrstva, deležen celovitih ureditev v okviru prijave na enega izmed bodočih projektov. Trenutno priprava dokumentacije za prijavo na razpis Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport v letu 2024.

Preglednica 8: Stavbe v upravljanju javnega zavoda Krajinski park Kolpa

Stavbe v upravljanju KP Kolpa	Trenutna raba	Načrtovane ureditve 2024	površina m ²	k. o.
Kulturni spomenik Šokčev dvor Žuniči – muzej na prostem in info center parka, Žuniči 2	info center Krajinskega parka Kolpa - muzej na prostem	redno vzdrževanje nepremičnine in okolice, košnja (vsaj 10 x), nadomestna zasaditev sadnega drevja, spomladanska rez sliv, nešpelj in grmovnic, zasaditev zeliščnega vrta, vzdrževanje slamnate strehe	860	Žuniči
Center za doživljanje biodiverzitete Grduni, Balkovci 13	namestitve za skupine na terenskih vajah, raziskovalnih taborih in drugih oblikah spremljanja stanja v naravi	redno vzdrževanje nepremičnine in okolice, košnja (vsaj 6 x), odstranitev kosovnih odpadkov iz dvora, upravljanje z Domom Grduni (nočitve, tabori), priprava gradbene in razpisne dokumentacije	1910	Preloka
Mostna tehnična KZ Stari trg	Informacijska točka, uporabna 7.500 kg tehnična, parkirišče za električna kolesa	Redno vzdrževanje objekta in okolice	225	Stri trg
Zbiralnica mleka	Točka označitve in predstavitve parka, skladiščni in razstavni prostor	Redno vzdrževanje objekta in okolice	55	Adlešiči

Uresničevanje ciljev varstva kulturne dediščine in drugih javnih interesov v skladu s predpisi

Pomen snovne in nesnovne kulturne dediščine je v zavarovanem območju KP Kolpa zelo izpostavljen in pomemben zaradi ohranjenosti različnih elementov, ki so se v tem okolju uspeli ohraniti najdlje v slovenskem okolju ali so celo kakšna zgodovinska posebnost, izjema. Vzpodbuja se tudi ohranjanje tradicije starih znanj in spretnosti, domačih obrti. Zavod sodeluje pri ohranjanju nesnovne kulturne dediščine in sistematičnem zbiranju gradiv o njej in pri teh aktivnostih spoznavanja in varstva kulturne dediščine sodeluje z Zavodom za varstvo kulturne dediščine, OE Novo mesto.

Posebej velja omeniti sodelovanje s Slovenskim etnografskim muzejem in Belokranjskim muzejem Metlika. Z obema institucijama smo že izvedli skupne projekte -razstave. Sicer pa poteka plodno sodelovanje s številnimi posamezniki.

Preglednica 9: Prioriteta 3 - Razvojne naloge

3. prioriteta - cilj:			Število ur	Skupaj odhodki - 3. prioriteta (€)	ODHODKI (€)				Koord. (nosilci nalog)	Obdobje izvaj.	PU N
					Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.			
Upravljanje zavarovanega območja z varovalno - razvojno zasnovo			763	29.541	11.331	9.210	8.080				
					11.240	8.860	8.080	MNVP			
						0	0	PROJ			
					91	300	920	DPJS			
						50	0	TD			
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:			Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije		Koord.	Izvaj.	PU N
3.1	Usmerjanje in spodbujanje trajnostne rabe naravnih virov in drugih ravnanj v zavarovanih območjih	68	1.009	1.009	0	0	Vir fin.				
				1.001			MNVP				
							PROJ				
				8			DPJS				
							TD				
Usmerjanje v varovalno - razvojno upravljanje za ohranjanje kulturne pokrajine, poseljenosti in spodbujanje skladnejšega razvoja Usmerjanje pozornosti na pojav problema razpršenih poselitev na dostopne lokacije v privlačnem, mirnem, zelenem okolju (vračanje na podeželje, izgradnja individualnih počitniških bivališč,...) ter na spremembe življenjskih navad in doživljajskih zmožnosti za razvoj primerne oblike turizma in rekreacije na zavarovanem območju Spodbujanje k aktiviranju in rabi notranjih razvojnih potencialov (lokalna tradicija in proizvodi, nove oblike kmetovanja,...) za krepitev samoiniciativnosti in podjetnosti na podeželju									AGP	jan - dec	-
KAZALNIK: Zaznana krepitev samoiniciativnosti in podjetnosti na zavarovanem območju, ob usmerjenosti k trajnostni rabi naravnih virov, primerni obliki razvoja, turizma in rekreacije					Ciljna vrednost:	Izvedeni dve komunikaciji					
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:			Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije		Koord.	Izvaj.	PU N
3.2	Sodelovanje pri širjenju Kolektivne blagovne znamke Bele krajine s pridelki in izdelki iz zavarovanega območja	48	1.413	713	700	0	Vir fin.				
				707	500		MNVP				
							PROJ				
				6	200		DPJS				
							TD				
Spremljanje stanja ponudbe (ponudnikov) in produktov za prodajo, ustvarjenih na zavarovanem območju oz. v njegovi bližnji okolici Aktivnosti in spodbude kmetom, rokodelcem in ostalim deležnikom k razvoju kvalitetnih produktov in vključevanju v skupno znamko Bele krajine, za proizvode iz zavarovanega območja KP Kolpa Sodelovanje s ponudniki, nudenje pomoči in podpore pri uveljavljanju in vključevanju produktov v znamko Nudenje pomoči in svetovanja zainteresiranim rokodelcem za pridobitev certifikata DUO pri OPZS, izdelavo kakovostnih, kreativnih ter uporabnih rokodelskih izdelkov									TJ	jan - dec	-
KAZALNIK: Vključevanje ponudnikov v certificiran sistem KBZBK					Ciljna vrednost:	Vključenih vsaj 5 kmetov in rokodelcev iz območja ZO KP Kolpa					
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:			Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije		Koord.	Izvaj.	PU N
3.3	Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, pomoč lokalnemu prebivalstvu pri pridobivanju projektnih sredstev	72	1.569	1.069	500	0	Vir fin.				
				1.061	500		MNVP				
							PROJ				
				8	0		DPJS				
							TD				
Sodelovanje z ribiškimi in lovskimi družinami z revirji na zavarovanem območju ter izven Izvajanje skupnih aktivnosti pri upravljanju v kočevsko - belokranjskem ribiškem območju (vsaj 2x) Nudena strokovna ali strojna pomoč pri čiščenju zaraščenih površin (vsaj 3x) Izvedeni vsaj dve srečanja oz. sodelovanji z RD oz. LD Evidentiranje in spremljanje opaženih nepravilnosti in poškodb v naravi, po poročanju RD oz. LD, odpravljanje v okviru zmožnosti in kompetenc Iskanje možnosti in predlogov za prijave na projekte; s predstavniki KS in društev ter posamezniki									BG	jan - dec	-
KAZALNIK: Izvajano sodelovanje z deležniki v ZO					Ciljna vrednost:	Izvedena načrtovana srečanja in sodelovanja z deležniki, RD in LD, vsaj 80 %					
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:			Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije		Koord.	Izvaj.	PU N
3.4	Naloge za vključevanje zavarovanega območja v turistično ponudbo ter spodbujanja naravi prijaznega turizma	96	10.426	1.426	0	9.000	Vir fin.				
				1.414		8.080	MNVP				
							PROJ				
				12		920	DPJS				
							TD				
Vključevanje v aktivnosti za razvoj trajnostnega, naravi prijaznega turizma v Beli krajini in zavarovanem območju KP Kolpa (Zelena shema slovenskega turizma, sodelovanje z RIC Bk, TICi v občinah, STO) Razvijanje aktivnosti, ki ne temeljijo le na finančnem uspehu, pač pa ohranjajo okolje Učenje za upravljanje rasti turizma kot nekaj dobrega za okolje Spodbujanje k vključevanju lokalnih ponudnikov, lokalne kulturne dediščine, arhitekture in okolja v izgradnjo trajnostnih turističnih produktov, ki doprinašajo k ohranjanju kulture in krajine, a hkrati minimizirajo negativne vplive na okolje									TJ	jan - dec	-

Nadaljevanje aktivnosti za pridobitev sredstev za prenovu domačije v Grdunih, izdelava projektne dokumentacije, posodobitve Centra za doživljanje biodiverzitete (CDBG) - priprava na razpis za pridobiti projekta za podporo naravi prijaznega turizma, vključevanje ZO v turistično ponudbo in promocijo biodiverzitete, izdelava DIIP (investicija) Analiziranje povratnih informacij in mnenj obiskovalcev zavarovanega območja Osveščanje za zmanjševanje količin odpadkov, ločevanje, kompostiranje										
KAZALNIK 1: Izvedene aktivnosti vključevanja ZO v turistično ponudbo in naravi prijazen turizem							Ciljna vrednost:	2		
KAZALNIK 2: Izdelan plan prenove domačije in vzpostavitev promocijskega centra biodiverzitete CDBG							Ciljna vrednost:	1		
3.5	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi: Obnavljanje in vzdrževanje nepremičnin v upravljanju zavarovanih območij, vključno z vnosom v državne evidence idr.	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin. MNVP PROJ DPJS TD	Koord.	Izvaj.	PU N
		329	10.896	4.886	6.010	0				
				4.847	5.860	0				
				39	100					
					50					
Vzdrževanje in obnove v info centru in muzeju na prostem - Šokčev dvor Žuniči (sodila!) Čiščenje objekta, pranje tekstilij, manjša popravila (po izkazani potrebi) Košnja (dvorišče, vrt) - vsaj 6x Urejanje vrta (vzdrževanje zeliščnega vrta, obrezovanje grmičevja in sadnih drevesa, odstranitev poškodovanih) Urejena distribucija elektrike ter komunalne storitve Urejeno zavarovanje objekta (požarno, vandalizem....) Vzdrževano polnilno mesto za električna vozila Izvedena deratizacija objekta Vzdrževanje in obnove v Domu Center za doživljanje biodiverzitete Grduni, odvoz kosovnih odpadkov ... Čiščenje objekta, vzdrževanje sanitarij in prostora s skupnimi ležišči, manjša popravila (po izkazani potrebi) Izvajanje zunanjih ureditev - košnja okrog domačije in Doma - vsaj 2x, prirezovanje ovijalk, odvoz kosovnih odpadkov Urejena distribucija elektrike ter komunalne storitve Urejeno zavarovanje objekta (požarno, vandalizem....) Izvedena deratizacija objekta Upravljanje z zemljišči v lasti države RS in v upravljanju JZ KP Kolpa Ustrezno vzdrževanje (košnja, obsekavanje,...), skladno s potrebami Dopolnjevanje zbirke kulturne dediščine z dokupom, prevzemom ali obnovo rekvizitov in eksponatov (kmetijska in vinogradniška orodja, predmeti za hišo)							BG	jan - dec	-	
KAZALNIK: Ustrezno vzdrževanje in za opravljanje dejavnosti primerne nepremičnine v upravljanju - ŠD in Dom CDB Grduni			Ciljna vrednost:	Vzdrževane nepremičnine, v okviru možnosti in v skladu z varnostnimi zahtevami						
3.6	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi: Uresničevanje ciljev varstva kulturne dediščine in drugih javnih interesov v skladu s predpisi in načrti upravljanja	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin. MNVP PROJ DPJS TD	Koord.	Izvaj.	PU N
		150	4.228	2.228	2.000	0				
				2.210	2.000					
				18						
Sodelovanje pri oblikovanju in izdaji gradiva, pripravi razstav z namenom spoznavanja pomembnih dogodkov in ljudi iz območja parka - Ljudje ob Kolpi Priprava / ponatis gradiva povezanega z naravo (materiali za monografijo Metulji v KP Kolpa), tradicijo in kulturno dediščino (kmetovanje / domače obrti / pridelava / predelava / obdelava) oz. šegah, navadah, čezmejno sodelovanje - npr. A. Sič (1918, 1922), mlinarstvo in žagarstvo, domače obrti, ... Izpopolnjevanje in izobraževanje zaposlenih za približevanje kulturne dediščine obiskovalcem s pomočjo interpretacij Vključevanje interpretacije v programe sprejemov in predstavitev zavarovanega območja in kulturne dediščine Sodelovanje v morebitnih raziskavah, evidentiranju na področju KD, vpisu snovne/nesnovne dediščine v Register KD Izvajanje promocije kulturne dediščine (interpretacije domače obrti, prenos znanj, delavnice)							BG	mar - dec	-	
KAZALNIK: Izdano / ponatisnjeno vsaj eno gradivo s področja KD, izvajana ustrezna interpretacija KD			Ciljna vrednost:	Pripravljeno vsaj eno gradivo, ustrezno izvedena interpretacija						

koordinacija (nosilci nalog): BG - Boris Grabrijan, AGP - Anita Golobič Prosenjak, TJ - Tončka Jankovič

5.4 Druge naloge upravljalca zavarovanega območja Krajinski park Kolpa

5.4.1 Splošne naloge

Med druge naloge upravljalca umeščamo stalne materialne stroške poslovanja zavoda, kot so stroški telekomunikacijskih, poštnih, računovodskih in drugih storitev, izobraževanja zaposlenih, stroški izvedbe sej Sveta zavoda, strokovna literatura, najem in vzdrževanje poslovnih prostorov, priprave prijavnice na predvidene projekte ... Na podlagi sodil so stroški drugih nalog razporejeni po programskih prioritetah v razmerju 70 / 20 / 10 v preglednico Načrtovanih letnih varstvenih ciljev ZO. Opraviti bo potrebno manjša popravila pisarniške opreme in v kolikor bo to dopuščala finančna situacija tudi vsaj delna zamenjava dotrajanih pisarniških stolov.

Zavod še nima izbranega zunanjega pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov v skladu z Uredbo o varstvu osebnih podatkov (GDPR). Za zavarovanje osebnih podatkov in zagotavljanje ustreznih ravni varnosti izvaja tehnične in organizacijske ukrepe. Za upravljanje dokumentov in procesov zavod uporablja kompleksni dokumentarni sistem ODOS, certificiran pri Arhivu RS, ki omogoča napredno in pregledno poslovanje javnega zavoda, v skladu z Zakonom o upravnem postopku, Uredbo o upravnem poslovanju ter drugo zakonodajo in zahtevami poslovanja.

5.4.2 Pregled priprave in izvajanja projektov

V letu 2024 zavod nima potekajočih projektov. Skupaj s Hrvaškim partnerjem je v januarju potekala prijava projekta Interreg programa Slovenija – Hrvaška 2021-2027 (IP SI-HR) **srečanja čezmejnih tradicij skozi umetnosti okraševanja pirhov - UKRAS**. Na dveh dogodkih bomo povezali hrvaške in slovenske domačine, ob predstavitvi posebnosti črne pisanice iz Hrvaške in Belokranjske pisanice iz Slovenije. Aktivnosti se bodo pričele izvajati v letu 2025, proračun projekta za Krajinski park Kolpa znaša 13.950 € in bo sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR - 80 %, lastna sredstva – MNVP 20 % + DDV).

Preglednica 10: Potencialni projekti

Naslov projekta	Povzetek / cilji projekta	Ključne aktivnosti	Ocenjena vrednost	Potencialni vir sredstev	Časovni okvir (trajanje)	Predvideni potencialni partnerji
UKRAS	Fokus je na ohranjanju tradicionalnega okraševanja pisanic, pri čemer sodelujejo akterji ohranja kulturne dediščine.	Prijava projekta z občino Donja Dubrava (HR), potrditev je predvidena do novembra 2024. Izvedeni bosta dve prireditvi – sejem pisanic, od tega ena v Žuničih (predvidoma 25.5.2025) in druga v Donji Dubravi (HR) (predvidoma 13.7.2025)	13.950 €	ESRR - 80 % MNVP - lastna sredstva 20 % + DDV	maj – julij 2025	Občina Donja Dubrava (HR)

Preglednica 11: Druge naloge upravljavca – cilj ter podcilji z nalogami in aktivnostmi

Druge naloge upravljavca		Število ur	Skupaj odhodki - druge naloge (€)	ODHODKI (€)				Koord. (nosilci nalog*)	Obdobje izvaj.	PUN	
				Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.				
Opravljenе splošne naloge poslovanja javnega zavoda		2.604	68.533	38.672	29.861	0					
				38.362	26.861	0	MNVP				
					0	0	PROJ				
				310	3.000	0	DPJS				
				0	0	TD					
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:		Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije		Koord.	Izvaj.	PUN	
				30.296	13.241	0	Vir fin.				
				30.053	13.241		MNVP				
							PROJ				
				243			DPJS				
						TD					
4.1		Opravljenа poslovodska in računovodska dela, fiksni materialni stroški poslovanja	2.040	43.537	30.296	13.241	0				
					30.053	13.241		MNVP			
								PROJ			
					243			DPJS			
								TD			
Priprava Programa dela in finančnega načrta za leto 2024 v skladu z izhodišči MNVP usklajevanje z deležniki v okolju usklajevanje s pristojnim ministrstvom usklajevanje in potrditev na Strokovnem svetu usklajevanje in potrditev na Svetu zavoda javna objava po sprejetem Sklepu ministra o ustreznosti pripravljenega dokumenta Priprava zahtevkov za plačo in materialne stroške evidentiranje prejetih in izdanih računov, knjiženje priprava zahtevkov za plače, materialne stroške, investicije, usklajevanje s pogodbenimi določili arhiviranje dokumentacije Upravljanje z zaposlenimi urejanje kadrovske evidence, spremljanje prisotnosti na delu skrb za objavo prostega delovnega mesta, razgovori s kandidati, zaposlovanje opravljeni letni razgovori letni dopusti, prazniki, bolniške, izredne in druge odsotnosti Priprava poročil, evidenc ter drugih podatkov na poziv ministrstva in drugih pristojnih služb Priprava letnega poročila, polletnega poročila o delu, druga medletna poročanja Priprava poročil in zahtevkov za opravljene aktivnosti na projektih Urejeno računovodstvo, nabava potrebnih materialov in storitev ter investicij, izveden plačilni promet Evidentiranje prihodkov javne službe in tržne dejavnosti Popis dotrajanih in uničenih osnovnih sredstev, pripravljen zapisnik v potrditev Svetu, zaključek odpisa skladno z navodili Uporaba sodil za opredelitev stroškov k posameznim nalogam/aktivnostim stroški telekomunikacij, poštnih storitev računalniške storitve vzdrževanja, posodobitev, nadgradenj sistema izvedba investicij skladno z načrtom drugi splošni stroški Sodelovanje z računovodjo - urejeno računovodstvo knjiženje računovodskih listin v online sistem, posredovanje podatkov in listin za knjigovodenje, poročanja, pripravo polletnega poročila in zaključnega računa urejeno blagajniško poslovanje, evidenca javnih naročil, zbranih ponudb, sklenjenih pogodb posredovanje podatkov in listin za knjigovodenje, poročanja, pripravo polletnega poročila in zaključnega računa usklajevanje stanj, letni popis osnovnih sredstev ter zalog, odpis dotrajanih oz. uničenih osnovnih sredstev in DI druge naloge za uresničevanje ciljev verodostojnosti poslovanja evidentiranje vhodne pošte, uporaba sistema ODOS, priprava na arhiviranje dokumentacije Urejanje zavarovanj (splošna odgovornost, požarno zavarovanje, strojelom, ...) Spremljanje zakonodaje, dopolnjevanje in urejanje aktov, povezanih s poslovanjem zavoda Evidentiranje in arhiviranje ponudb za prodajo zemljišč na zavarovanem območju pozneje izvajanje vseh potrebnih postopkov pravnega posla Sodelovanje z MNVP pri odločanju o predkupni pravici za kmetijska zemljišča na zavarovanem območju, še posebej v primerih, ko park meni, da bi uveljavljanje predkupne pravice bilo smiselno Izvedena redna revizija poslovanja								BG	jan - dec	-	
KAZALNIKI: 1. Potrjen Program 2024 2. Izdelano letno poročilo 2023 3. Izdelano polletno poročilo 4. Pripravljen osnutek programa za leto 2025 5. Urejene poslovne evidence 6. Nabavljena osnovna sredstva 7. Poravnani stroški poslovanja zavoda								Ciljna vrednost:	1 1 1 1 1 1 1		
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:		Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije		Koord.	Izvaj.	PUN	
				1.396	900	0	Vir fin.				
				1.385	900		MNVP				
							PROJ				
				11	0		DPJS				
						TD					
Izvedena konstitutivna seja, vsaj 1 seja Strokovnega sveta, vsaj 2 seji Sveta zavoda priprava gradiv za sejo usklajevanje terminov, razpošiljanje vabil sodelovanje s predsedniki svetov ter člani pisanje zapisnikov, vodenje evidenc obračun in izplačilo sejin in potnih stroškov na zahtevek člana								TJ	jan - dec	-	
KAZALNIK: Izvedene načrtovane seje, izplačani nastali stroški					Ciljna vrednost:	100%					
Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:		Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije		Koord.	Izvaj.	PUN	
				198	6 260	2 940	3 320				0

Redno izobraževanje in izpopolnjevanje zaposlenih, študentje in dijaki na praksi, družbeno koristno delo in prostovoljstvo			2.917	320		MNVP				
						PROJ				
			23	3.000		DPJS				
						TD				
Nakup in izposoja strokovne literature po potrebi Sistematično urejena knjižnica Sprotno spremljana strokovna literatura in periodika Vsaj 1 udeležba na strokovnem posvetu, konferenci, seminarju ali delavnici na zaposlenega udeležba na strokovnih posvetih (ZRSVN, ...) usposabljanje za delo z dokumentarnim in arhivskim gradivom izobraževanje iz varstva in zdravja pri delu ter požarnega varstva izobraževanje in ureditev evidenc GDPR Praktično usposabljanje dijakov in študentov v okviru izobraževalnega programa ureditev pogodbenih obveznosti razporejanje dela, zagotavljanje prehrane na delu evalvacija opravljenе prakse Sprejem oseb na družbeno koristno delo (probacija), prostovoljno delo ureditev pogodbenih obveznosti razporejanje dela, zagotavljanje prehrane na delu evalvacija opravljenega dela							TJ	jan - dec	-	
KAZALNIK: Izvedene načrtovane izobraževalne aktivnosti in izpopolnjevanja ter opravljena dela posredovanih oseb po pogodbah (probacija, izobraževalne ustanove,...)			Ciljna vrednost:	Vsak zaposleni izvede vsaj eno od načrtovanih aktivnosti						
4.4	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Koord.	Izvaj.	PUN
	Najem poslovnih in skladiščnih prostorov	224	15.727	3.327	12.400	0				
				3.300	12.400					
				27						
Spremljanje izvajanja aktivnosti ministrstva / vlade, za ureditev poslovne dokumentacije v zvezi s spremembo naslova sedeža zavoda (Adlešiči 3a) Vzdrževanje optimalnega najemniškega razmerja poslovnih prostorov, vključno s stroški komunale, elektrike in vzdrževanja Skrb za ustrezne pogoje skladiščenja delovnih strojev in priključkov redno vzdrževanje in čiščenje, komunalne storitve, električna energija (A 3a) košnja na travnatih parkiriščih poravnani stroški najemnin in spremljajočih stroškov							BG	jan - dec	-	
KAZALNIK: Urejeno najemno razmerje za poslovne prostore			Ciljna vrednost:	100%						
4.5	Podcilj z načrtovanimi nalogami in aktivnostmi:	Število ur	Odhodki skupaj	Stroški dela	Materialni stroški	Investicije	Vir fin.	Koord.	Izvaj.	PUN
	Spremljanje razpisov za projekte, ki se nanašajo na uresničevanje varstvenih ciljev zavarovanega območja	48	713	713	0	0				
				707						
				6						
Sodelovanje na predstavitvah načrtov za novo projektno obdobje CLLD (LAS DBK), vključevanje lastnih projektnih idej in predlogov Spremljanje razpisov za projektne ideje z večjim finančnim obsegom in možnostmi avansiranja, za celotno ureditev Centra za doživljanje biodiverzitete na ZO KP Kolpa, v Grdunih							TJ	jan - dec	-	
KAZALNIK: Število aktivnosti za pridobitev sofinanciranih projektov			Ciljna vrednost:	Pridobljen vsaj 1 nov projekt, s financiranjem min. 80%						

koordinacija (nosilci nalog): BG - Boris Grabrijan, AGP - Anita Golobič Prosenjak, TJ - Tončka Jankovič

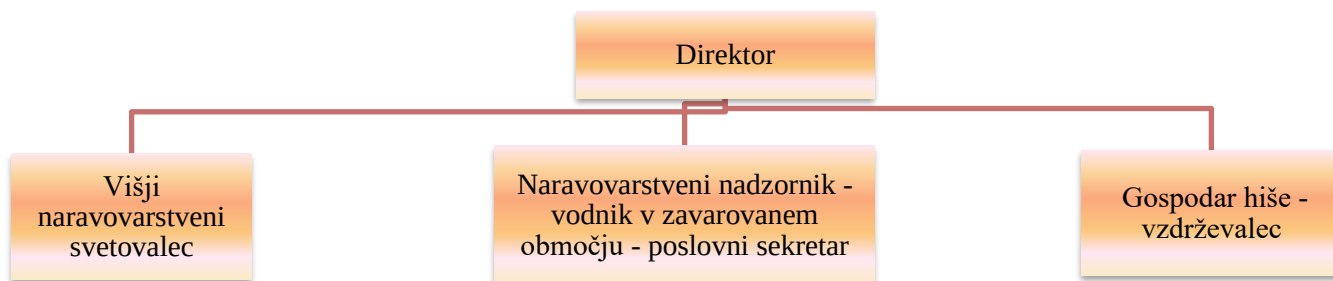
6 KADROVSKI NAČRT

6.1 Zaposlovanje kadrov

Kadrovski načrt je pripravljen v skladu z Uredbo o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 132/2023, z dne 22. 12. 2023), skladno z 2. odstavkom 58. člena ZIPRS za leti 2024 in 2025 (ZIPRS) (Uradni list RS št. 187/21) ter ostalimi predpisi in akti, ki urejajo področje zaposlovanja in delovnih razmerij.

Trenutno število zaposlenih v JZ KP Kolpa, ki se financirajo iz državnega proračuna, ZZZS, ZPIZ in drugih javnih sredstev je skladno z dovoljenim številom zaposlenih iz teh virov, kot je določeno v kadrovskem načrtu za leto 2022 (KN 2022 = 4). Za zagotavljanje nemotenega izvajanja dejavnosti, glede na potrebe in načrtovano poglobljeno delo na naravovarstvenih vsebinah v ZO KP Kolpa ter območjih Natura2000, ki se širijo čez naravno mejo, že od leta 2021 načrtujemo zaposlitev petega javnega uslužbenca na delovno mesto *Naravovarstveni sodelavec III*. Povečane potrebe po dodatnem strokovnem sodelavcu so temeljni razlog za iskanje soglasja ministrstva ter odobritve na Svetu zavoda, za povečanje kadrovskega načrta na 5 zaposlenih.

Preglednica 12: Organigram – organizacijska struktura zaposlenih v JZ KP Kolpa na dan 1. 1. 2024

JZ KP Kolpa ima 8 sistemiziranih delovnih mest, skladno s predlogom Načrta upravljanja. Na dan 1. 1. 2024 so zasedena štiri, od tega sta dve javni uslužbenki zaposleni za nedoločen čas, en javni uslužbenec, zaposlen za določen čas ter direktor, imenovan za štiriletno obdobje – do septembra 2024. Glede na kadrovsko pomanjkanje je naravovarstveni nadzornik razporejen na več različnih delovnih nalog (naravovarstveni nadzor, vodenje v zavarovanem območju, naloge poslovne sekretarke), do pridobitve nadzornika za celotni delovni čas ali vzpostavitve novega višje vrednotenega delovnega mesta naravovarstvenega nadzornika, ob ustrezni spremembi sistemizacije. Zavod ima vzpostavljene pogoje za delovanje prekrškovnega organa in ima povečane potrebe po strokovnem sodelavcu – Naravovarstveni sodelavec III.

Tabela 1: Kadrovski načrt

	I-IV. TR	V. TR	VI. TR	VII. TR	VIII. TR	IX. TR	SKUPAJ
1. Zaposleni, ki jih financira MNVP							
Število zaposlenih na dan 30. 9. 2024	0	1	3	0	0	0	4
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2024 (a + b)	0	1	3	0	0	0	4
a) Št. zaposlenih za določen čas		1	1	0			2
b) Št. zaposlenih za nedoločen čas			2				2
Št. zaposlenih s krajšim delovnim časom							0
Št. napredovanj v plačne razrede							0
Število premestitev							0
Število upokojitev							0
Št. nadomestnih zaposlitev zaradi upokojitev							0
Št. odpovedi pogodb o zaposlitvi							0
2. Št. zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov (DPJS, TD, projektno delo)							
3. SKUPAJ število zaposlenih na dan 31. 12. 2024 (1+2)	0	1	3	0	0	0	4

Stroški dela so izračunani na podlagi načrtovane zasedbe delovnih mest in letnega fonda ur na zaposlenega. Na program dela so razporejene načrtovane dejanske delovne ure štirih zaposlenih JU (8.384 ur), načrtovane ure napotenih na delo

v splošno korist ter usposabljanje dijakov in študentov na praksi (1.680 ur). Predvidena odsotnost za praznike, dopuste, bolniški stalež, predstavlja 1400 ur oz. 14 % skupnega letnega fonda (10.064 ur).

Tabela 2: Načrt stroškov dela

STROŠKI DELA 2024	Skupaj FN 2024	Sredstva MNVP	Drugi viri sredstev	Skupaj javna sredstva	Tržna dejavnost	Delež MNVP v %	
	1	2	3	4=2+3	5=1-4	6	
a) plače in dodatki	113.593	112.650	943	113.593	0	99,17%	
od tega dodatki za delo v posebnih pogojih	0			0			
b) regres za letni dopust	4.813	4.813		4.813		100,00%	
c) povračila in nadomestila	9.313	9.236	77	9.313	0	99,17%	
d) sredstva za delovno uspešnost	1.258	1.248	10	1.258		99,21%	
e) sredstva za nadurno delo	0			0			
f) drugi izdatki (odpravnine, solidarnostne itd.)	0	0		0			
SKUPAJ 1. (a+b+c+d+e+f)	128.977	127.947	1.030	128.977	0		
g) Skupaj bruto plače (a+d+e)	114.851	113.898	953	114.851	0	99,17%	
h) Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+f)	14.126	14.049	77	14.126	0	99,45%	
i) Skupaj prispevki, davek, premije PIZ (j+k)	20.483	20.313	170	20.483	0	99,17%	
SKUPAJ 2. (g+h+i)	149.460	148.260	1.200	149.460	0		
j) prispevki	18.489	18.336	153	18.489	0	99,17%	
k) premije PIZ	1.994	1.977	17	1.994	0	99,15%	
struktura virov fin. stroškov dela v %	100%	99%	0,80%	100,00%	0,00%		

Tabela 3: Sistemiziranost delovnih mest (DM)

Zap. št.	Naziv DM	Število sistemiziranih DM po veljavnem pravilniku (Sistemizacija delovnih mest)	Zasedena DM na dan 31.12.2023	Predvideno število zasedenih DM na dan 31. 12. 2024	Predvideno število zasedenih DM na dan 31. 12. 2025
1	DIREKTOR	1	1	1	1
2	POSLOVNI SEKRETAR IV	1	0	0	0
3	VIŠJI NARAVOVARSTVENI SVETOVALEC	1	1	1	1
4	VIŠJI NARAVOVARSTVENI SVETOVALEC	1	0	0	0
5	NARAVOVARSTVENI NADZORNIK IV	1	1	1	1
6	NARAVOVARSTVENI SODELAVEC III	1	0	0	1*
7	VODNIK V ZAVAROVANEM OBMOČJU IV	1	0	0	0
8	GOSPODAR HIŠE - VZDRŽEVALEC	1	1	1	1
SKUPAJ		8	4	4	5*

*v primeru, da bo to predvideno v sprejetem NU

Tabela 4: Število zaposlenih po virih financiranja

Vir financiranja	Število zaposlenih na dan 1. januarja tekočega leta	Dovoljeno ali ocenjeno število zaposlenih na dan 1. januarja naslednjega leta
1. Državni proračun	4,000	4,000
2. Proračun občin		
3. ZZZS in ZPIZ		
4. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)		
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu		
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij		
7. Sredstva Evropske unije ali drugih mednarodnih virov skupaj s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna		
8. Sredstva ZZZS za zdravnike sekundarije, zdravnike in doktorje dentalne medicine specializante, zdravstvene delavce pripravnike, zdravstvene sodelavce pripravnike; sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstva za projekte in programe, namenjene internacionalizaciji ter kakovosti izobraževanja in znanosti (namenska sredstva)		
9. Sredstva iz sistema javnih del		
10. Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 (Uradni list RS, št. 17/14)		
Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 10. točke)	4,000	4,000
Skupno število zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	4,000	4,000
Skupno število zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	0,000	0,000

6.2 Ostale oblike dela

Z izvajanjem del v splošno korist, opravljanjem praktičnega izobraževanja in podobno, načrtujemo 1.680 delovnih ur opravljenih na programu dela, pretežno v prvi prioriteti.

6.2.1 Študentje in dijaki na praksi ter prostovoljstvo

Glede na izkazan interes dijakov in študentov bo zavod tudi v letu 2024 omogočil praktično usposabljanje, v sodelovanju z domačimi in tujimi ustanovami: Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma, Šolski center Novo mesto, Biotehniški center Naklo, Biotehniški izobraževalni center (BIC) Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Univerza na Primorskem, Univerza v Mariboru, Veleučilište u Karlovcu (VUKA), Univerze, liceji in visoke šole iz Francije (doslej že 6 različnih izobraževalnih ustanov, sklenjen dogovor tudi za skupino iz Liceja Grenoble v letu 2023), University of Art London oz. drugimi zainteresiranimi. Mentorstvo dijakom in študentom nudi direktor zavoda, po pooblastilu pa tudi eden od zaposlenih. Javni zavod bo pokrival stroške zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (M12), stroške prehrane ter druge stroške, ki bi jih praktikanti morebiti imeli zaradi opravljanja dela (prevozni in drugi stroški dela na terenu). Strošek prihoda na delo zavod ne krije, prav tako ne izplačuje nagrad. Praktikantu ali prostovoljcu, ki bi želel opravljati dela v zavarovanem območju in nima možnosti prevoza na delo, se lahko omogoči brezplačno bivanje v Domu CDB Grduni ter službena vozila zavoda (predvsem električna kolesa).

6.2.2 Izvajanje del v korist skupnosti

Zavod ima z Ministrstvom za pravosodje – Uprava za probacijo, sklenjen Sporazum o urejanju medsebojnih pravic in obveznosti v zvezi z izvrševanjem dela v splošno korist. Sodelovanje poteka s Probacijsko enoto Novo mesto. V letu 2024 delo za enkrat nadaljuje en napoten kandidat. Pripravljen dogovor za še dva izvajalca.

Med opravljanjem dela zavod založi stroške zagotavljanja varnega in zdravega dela na izvrševanju dela v splošno korist (prispevek ZPIZ, prispevek za zdravstvo, zdravniški pregled, usposabljanje za varnost pri delu in požarno varnost), osebam, ki so upravičene do socialnovarstvenih prejemkov pa tudi stroške prevoza na delo in malico. Na podlagi določil iz Dogovora med Probacijsko enoto, KP Kolpa in osebo na delu v splošno korist, ob zaključku posameznega dogovora za delo, zavod izstavi Upravi za probacijo zahtevek za povračilo nastalih stroškov v skladu s pogodbo. Druge stroške, povezane z zagotavljanjem varnega in zdravega dela (delovna obleka in obutev, zaščitna sredstva pri delu), krije izvajalec sankcij – JZ KP Kolpa. Podlaga za povračilo stroškov je poročilo o opravljenih urah dela v splošno korist, liste prisotnosti na delu, dokazila o nastalih stroških v skladu z dogovorom.

Predvidene naloge za izvajanje del v splošno korist so: košnja trave, urejanje okolice, čiščenje brežin, zidarska in kamnoseška dela, urejanje sadovnjaka, pobiranje in sušenje sadja, priprava kurjave za muzej na prostem Šokčev dvor Žuniči, urejanje in priprava prireditvenega prostora ter druga fizična dela na zavarovanem območju Krajinski park Kolpa in javnih površinah. Glede na zmožnosti in kompetence lahko napoteni opravlja tudi aktivnosti v okviru rednih javnih nalog zavoda: premeščanje in dostava e-koles, spremljanje stanja električnih polnilnih postaj ter počivališč, urejanje spletne strani, zbiranje objav, urejanje fototeke, kot tudi strokovna dela (načrtovanje, analiziranje,...).

6.2.3 Usposabljanje na delovnem mestu

V sodelovanju z zavodom Želva (podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov) je zavod že sprejel na trimesečno usposabljanje na delovnem mestu osebo z invalidnostjo. V okviru ponudbe smo tudi v letu 2024 zainteresirane pripravljene sprejeti, za aktivnosti, ki jih bi oseba na usposabljanju lahko opravljala.

6.2.4 Izobraževanje

Zaposleni se bodo v okviru možnosti v udeležili izobraževanj za dopolnitev in obnovo znanj za optimalno opravljanje nadzorne službe ter seminarjev in delavnic, povezanih z naravo dela s področja ohranjanja narave, naravovarstvenega nadzora, spodbujanja in ohranjanja biotske raznovrstnosti, interpretacijskega vodenja ter pripovedovanja zgodb.

V skladu s trajnostnimi učinki projekta »Wool« - v katerem KP Kolpa neposredno ni sodeloval, je pa pridobil darilo – standardne statve in namizne statve za volno z namenom zagotavljanja trajnosti projekta, s strani partnerjev iz območja Primorske in Notranjske, so nastale obveznosti interpretacije obiskovalcem ter obvezne udeležbe na delavnici o promocije volne ter delavnici uporabe statev za volno. Prav tako sledi obveznost organizacije ene od izobraževalnih delavnic v Šokčevem dvoru.

Javni uslužbenec na delovnem mestu hišnik-vzdrževalec je v preteklem letu opravil izobraževanje za naravovarstveni nadzor. V letu 2024 bo napoten na izpit za nadzornika, kot tudi na izobraževanje in strokovni izpit iz upravnega postopka ter prekrškovni postopek za peto raven izobrazbe (Uredba, Uradni list RS št. 75/13 in 29/14).

Na predlog direktorja, kot tudi po lastni pobudi, se bodo zaposleni udeleževali strokovnih in drugih z delom zavoda povezanih seminarjev v organizaciji pristojnega ministrstva ali drugih ustanov fizično prisotnostjo, ali preko spleta.

Za krepitev zmogljivosti kadrov v naravovarstvu bodo zaposleni sodelovali na izobraževanjih PUN Natura 2000 ter Projekta LIFE-IP NATURA-SI.

7 FINANČNI NAČRT

7.1 Izhodišča za pripravo finančnega načrta

Finančni načrt je pripravljen skladno z izhodišči pristojnega ministrstva, za pripravo programa dela in finančnega načrta za tekoče leto, v skladu z Zakonom o izvrševanju proračunov RS za leti 2024 in 2025 in načrtovanimi drugimi viri financiranja javne službe ohranjanja narave na zavarovanem območju Krajinski park Kolpa. V skladu s predpisi JZ KP Kolpa, kot posredni proračunski uporabnik, ločeno prikazuje vsa sredstva, vire sredstev in rezultat po vrstah svojih dejavnosti.

Preglednica 13: Finančna izhodišča opravljanja nalog javne službe ohranjanja narave za JZ KP Kolpa

Viri financiranja JZ KP Kolpa - FINANČNA IZHODIŠČA 2024 (v €, po denarnem toku)				Real. 2023	FINANČNI PLAN 2024	Indeks: Plan 2024 / Real. 2023
JAVNA SLUŽBA	Javni viri	MNVP PP 231317	2511-11-0005 - Stroški dela	140.301	148.260	105,67
			2511-11-0005 - Materialni stroški (blago, storitve,...)*	66.910	88.910*	132,88
			2550-23-0004 stroški za investicije	6.999	10.000	142,88
			MNVP - PP 231317 (sredstva za tekoče transferje SKUPAJ)	214.210	247.170	115,39
		Sklad za podn. sprem. PP 231758	2511-11-0005 - PS - invazivne tujerodne vrste	29.653	25.000	84,31
			2560-24-018- PS - invazivne tujerodne vrste (investicije)		15.000	
			2511-11-0005 - PS - mokrišča	14.975	30.000	200,33
			2560-24-018 -- PS - mokrišča (investicije)		5.000	
			2511-11-0005 - PS - krajinske značilnosti		10.000	
			2511-11-0005 - PS - ohranjanje in obnova ekstenzivnih travnišč		14.000	
			2560-24-018 - PS - ohranjanje in obnova ekstenzivnih travnišč (investicije)		1.000	
	Nejavni viri	PROJEKTI (sofinanciranje iz evropskih in drugih sredstev)		1.725	0	0,00
		DPJS (vstopnina ŠD, upravljanje s CDB Grduni, vodenja v okviru JS, Iz drobnice...)		14.169	35.400	249,84
TRŽNA DEJ.	Prodaja blaga in storitev na trgu	TD (prodaja v rokodelskem centru ŠD, prodaja knjig, komercialna vodenja in storitve,...)	1.016	1.500	147,64	
SKUPAJ				275.748	384.070	139,28

V stroških blaga in storitev je vključeno tudi 12.000,00 € sredstev namenjenih izključno za ITV.

Poslovne knjige zagotavljajo možnost ocenjevanja namembnosti, gospodarnosti in učinkovitosti porabe javnih sredstev. Ob upoštevanju zakonodaje in predpisov, ki urejajo finančno poslovanje posrednega proračunskega uporabnika zavod ločeno prikazuje sredstva, vire in rezultate po vrsti svojih dejavnosti pri čemer kot smiselno dopolnitev k temeljni dejavnosti v manjši meri izvaja tudi tržno dejavnost (TD). Zavod prednostno opravlja tiste vrste tržnih dejavnosti, za katere ne obstaja zasebna ponudba na trgu, pri čemer zavod ni privilegiran - ima na trgu enak položaj kot ostali gospodarski subjekti in ne ustvarja nelojalne konkurence lokalnim ponudnikom. Presežek prihodkov nad odhodki tržne dejavnosti se namenja izvajanju javne službe ohranjanja narave. Za ugotavljanje stroškov/odhodkov, ki so nastali pri ustvarjanju prihodkov iz opravljanja javne službe in tržne dejavnosti zavod uporablja sodila, v skladu z Zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11).

Računovodske evidence se vodijo po posameznih dejavnostih, oziroma stroškovnih mestih (SM). Od proračunskih sredstev pristojnega ministrstva se ločeno vodi poraba sredstev namenjenih za CDB Grduni, kot tudi sredstva, povezana z muzejem na prostem in info centrom Šokčev dvor Žuniči. Po posameznih stroškovnih mestih se vodijo investicije, drugi prihodki (in odhodki) javne službe (iz naslova vstopnin, vodenj), drugih prihodki in odhodki nejavni virov javne službe ohranjanja narave ter tržna dejavnost. Vzpostavljena so ločena stroškovna mesta za posamezne projekte, vozila in delovne stroje, skladno s potrebami.

7.2 Predračunski izkazi k FN 2024

V skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 153/21 in 133/23) finančni načrt vsebuje upoštevajoče predračunske izkaze:

Tabela 5: Predračunska bilanca stanja

ČLENITEV SKUPIN KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK			Indeks rasti	
			Realiz. 2022	Realiz. 2023	Plan 2024	2024 / 2022	2024 / 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA V UPRAVLJANJU	001	221.808	193.786	162.655	73,33	83,94
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002					
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003					
02	NEPREMIČNINE	004	143.984	143.984	143.984	100,00	100,00
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	29.247	31.562	34.055	116,44	107,90
04	DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	476.282	484.273	492.412	103,39	101,68
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	369.211	402.909	439.686	119,09	109,13
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008					
07	DOLOGRAČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009					
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010					
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011					
	B) KRATKOČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	012	46.105	34.163	23.100	50,10	66,89
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ VNOČLJIVE VREDNOSTNICE	013	743	138	100	13,46	72,46
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	29.294	14.411	10.000	34,14	69,39
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	1.028	1.082	300	29,18	27,73
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016					
14	TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	9.774	15.183	9.000	92,08	59,28
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018					
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019					
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	370		200		54,05
18	NEPLAČANI ODHODKI	021					
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	4.896	3.349	3.500	71,49	104,51
3	C) ZALOGE	023	2.999	3.236	3.000	100,03	92,71
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024					
31	ZALOGE MATERIALA	025					
32	ZALOGE DROBNEGA MATERIALA	026					
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027					
34	PROIZVODI	028					
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029					
36	ZALOGE BLAGA	030	2.999	3.236	3.000	100,03	92,71
37	DRUGE ZALOGE	031					
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	270.912	231.185	188.755	69,67	81,52
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033					
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	034	17.111	13.765	13.710	80,12	99,60

20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035					
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	9.188	9.949	10.200	111,01	102,52
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	5.872	1.312	1.500	25,54	114,33
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	1.523	1.669	2.000	131,32	119,83
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	12	1	10	83,33	1000,00
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040					
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041					
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042					
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	516	834			
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČEN OBVEZNOSTI	044	253.801	217.420	175.045	68,97	80,51
90	SPLOŠNI SKLAD	045					
91	REZERVNI SKLAD	046					
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047					
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048					
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049					
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREMETENA STREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050					
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051					
9413	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052					
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053					
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054					
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055					
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	221.808	193.786	162.655	73,33	83,94
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057					
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	31.993	23.634	12.390	0,00	0,00
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059					
	I. PASIVA SKUPAJ	061	270.912	231.185	188.755	69,67	81,65
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	062					

Tabela 6: Predračunski izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

PREDRAČUNSKI IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV							
ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPIN KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK			Indeks rasti	
			Realiz. 2022	Realiz. 2023	Plan 2024	2024 / 2022	2024 / 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	316.241	271.785	383.520	121,27	141,11
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	316.241	271.785	382.020	120,80	140,56
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOK.PROIZ.	862					
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOK.PROIZ.	863					
761	PRIHODKI OD PRODAJE MATERIALA IN BLAGA	864	0	0	1.500		
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	25	465	350		
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	0	0	200		
	Č) PREVREDNOTEVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867					
	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868					
	DRUGI PREVREDNOTEVALNI PRIHODKI	869					
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	316.266	272.250	384.070	121,44	141,07
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	170.151	131.697	232.102	136,41	176,24
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	7	500		7142,86
460	STROŠKI MATERIALA	873	39.127	29.788	100.920	257,93	338,79
461	STROŠKI STORITEV	874	131.024	101.902	130.682	99,74	128,24
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	127.563	147.111	149.460	117,17	101,60
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	97.864	125.804	121.658	124,31	96,70
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	16.200	17.689	18.489	114,13	104,52
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	13.499	3.618	9.313	68,99	257,41
462	G) AMORTIZACIJA	879	0	0	0		
463	H) REZERVACIJE	880	0	0	0		
del 465	J) DRUGI STROŠKI	881	332	800	500	150,60	62,50
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	6	10	8	133,33	80,00
468	L) DRUGI ODHODKI	883	4	0	2.000		
	M) PREVREDNOTEVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884					
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885					
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886					
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	298.056	279.618	384.070	128,86	137,36
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	18.210		0		
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889		7.368			
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890					
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	18.210		0		
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0	7.368	0		
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0	0		
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	4	4	4	100,00	100,00
	Število mesecev poslovanja	895	12	12	12	100,00	100,00

Tabela 7: Predračunski izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

PREDRAČUNSKI IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV po vrstah dejavnosti				
ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPIN KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK	
			prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	382.020	1.500
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	382.020	0
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOK.PROIZ.	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOK.PROIZ.	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE MATERIALA IN BLAGA	664	0	1.500
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	350	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	200	0
	Č) PREVREDNOTEVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	0	0
	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0
	DRUGI PREVREDNOTEVALNI PRIHODKI	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	382.570	1.500
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	230.602	1.500
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	500
460	STROŠKI MATERIALA	673	100.420	500
461	STROŠKI STORITEV	674	130.182	500
	F) STROŠKI DELA	675	149.460	0
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	121.658	0
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	18.489	0
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	9.313	0
462	G) AMORTIZACIJA	679	0	0
463	H) DOLGOROČNE REZERVACIJE	680	0	0
del 465	J) DRUGI STROŠKI	681	500	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	8	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	2.000	0
	M) PREVREDNOTEVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	0	0
	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685		
	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686		
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	382.570	1.500
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	0	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689		
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690		
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691		
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692		
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693		

Tabela 8: Predračunski izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu den. toka

PREDRAČUNSKI IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA							
ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPIN KONTOV	Oznaka za AOP	Načelo denarnega toka			INDEKS	
			Realiz. 2022	Realiz. 2023	Plan 2024	2024 / 2022	2024 / 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	328.581	277.365	384.070	116,89	138,47
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	328.197	276.830	382.570	116,57	138,20
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	316.197	261.905	351.370	111,12	134,16
	a) Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	293.389	215.552	250.170	85,27	116,06
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	283.557	208.553	240.170*	84,70	115,16
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	9.832	6.999	10.000	101,71	142,88
	b) Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0	0	0		
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408					
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409					
	c) Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0	1.200		
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411			1.200		
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412					
	d) Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	413	22.808	46.353	100.000	438,44	215,74
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414		44.628	79.000		
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415			21.000		
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	22.808	1.725		0,00	0,00
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417					
del 740	e) Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0	0		
741	f) Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU	419	0	0	0		
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+428+488+489+490+429+430)	420	12.000	14.925	31.200	260,00	209,05
7102	Prejete obresti	422					
del 7100 + del 7101	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividenda javnih podjetij, javnih skladov in javnih finančnih institucij ter drugih podjetij in finančnih institucij	423	25	0			
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487					
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	11.825	14.650	31.050	262,58	211,95
72	Kapitalski prihodki	425					
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	150	275	150	100,00	54,55
731	Prejete donacije iz tujine	427					
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428					
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488					
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489					
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490					
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429					
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430					
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433)	431	384	535	1.500	390,63	280,37
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	432	384	535	1.500	390,63	280,37
del 7102	Prejete obresti	433					
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	314.492	292.368	384.070	122,12	131,37
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	314.108	291.833	382.570	121,80	131,09
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	109.773	121.985	128.977	117,49	105,73
del 4000	Plače in dodatki	440	97.925	108.513	113.593	116,00	104,68
del 4001	Regres za letni dopust	441	5.991	5.204	4.813	80,34	92,49
del 4002	Povračila in nadomestila	442	5.857	8.268	9.313	159,01	112,64
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443			1.258		
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444					
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445					
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446					
	B) Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	17.884	19.248	20.483	114,53	106,42

del 4010	Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	8.898	9.625	11.003	123,66	114,32
del 4011	Prispevki za zdravstveno zavarovanje	449	7.105	7.706	7.288	102,58	94,58
del 4012	Prispevki za zaposlovanje	450	92	67	76	82,61	113,43
del 4013	Prispevki za porodniško varstvo	451	98	109	122	124,49	111,93
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	1.691	1.741	1.994	117,92	114,53
	C) Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	176.275	138.819	201.190	114,13	144,93
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	120.962	50.832	78.090	64,56	153,62
del 4021	Posebni material in storitve	455	4.416	3.803	65.300	1478,71	1717,07
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	10.057	10.350	11.200	111,37	108,21
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	5.482	6.394	13.600	248,08	212,70
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	1.474	1.439	800	54,27	55,59
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	27.066	53.082	25.000	92,37	47,10
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	6.300	4.895	5.200	82,54	106,23
del 4027	Kazni in odškodnine	461					
del 4028	Davek na izplačane plače	462					
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	518	8.024	2.000	386,10	24,93
403	D) Plačila domačih obresti	464	0	0	0		
404	E) Plačila tujih obresti	465	0	0	0		
410	F) Subvencije	466	0	0	0		
411	G) Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	68	0		
412	H) Transferi neprifitnim organizacija in ustanovam	468	0	0	0		
413	I) Drugi tekoči domači transferji	469	344	2.393	2.200		
	J) Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	9.832	9.320	31.920	324,65	342,49
4200	Nakup zgradb in prostorov	471					
4201	Nakup prevoznih sredstev	472					
4202	Nakup opreme	473	9.832	9.320	31.920	324,65	342,49
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474					
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475					
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476					
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477					
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478					
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479					
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480					
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	481	384	535	1.500	390,63	280,37
del 400	A) Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482		0			
del 401	B) Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova porab blaga in storitev na trgu	483					
del 402	C) Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	384	535	1.500	390,63	280,37
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	14.089		0		
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	0	15.003	0		

**vključena tudi predvidena proračunska sredstva drugih ministrstev*

Tabela 9: Predračunski izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

Izjavljamo,
da Predračunski izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov nima stanja.

Tabela 10: Predračunski izkaz računa financiranja določenih uporabnikov

PREDRAČUNSKI IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV							
ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	ZNESEK			INDEKS	
			Realiz. 2022	Realiz. 2023	Plan 2024	2024 / 2022	2024 / 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	0	0	0	0,00	0,00
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)	551		0	0		
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552		0	0		
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553					
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554					
del 5003	Najeti krediti pri proračunu lokalnih skupnosti	555					
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556					
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557					
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558					
501	Zadolževanje v tujini	559					
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560		0	0	0,00	0,00
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	0	0	0		
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562		0	0		
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563					
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564					
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565					
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566					
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567					
del 5503	Odplačila dolga drugim domačim kreditodajalcem	568					
551	Odplačila dolga v tujino	569					
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0	0	0,00	0,00
	IX/1 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0	0	0,00	0,00
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	14.089				
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573		15.003	4.411		29,40

7.3 Načrt investicij

Zavod načrtuje investicije v višini 31.920 €, ki bodo, skladno z izhodišči za pripravo programa dela, v višini 10.000 € financirane iz proračunskih sredstev MNVP, v višini 21.000 € iz Podnebnega sklada (PP231758), 920 € iz drugih prihodkov javne službe. Stroški investicij so ocenjeni glede na rast cen na trgu, razporejeni po prioritetah:

1.1 Vzdrževanje ustreznih stanj ob izvajanju aktivnosti in ukrepov za vzdrževanje ustreznih stanj na zavarovanem območju in znotraj območij N2000, ki segajo v ZO:

1.195 € - nabava zmogljive motorne žage (MNVP)

1.6 Sodelovanje pri izvajanju in izvajanje ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih v zavarovanem območju in izven njega s sredstvi Sklad za podnebne spremembe (PP 231758):

14.500 € - nabava komunalnega mulčarja za izvajanje ukrepov preprečevanja vnosa in širjena ITV (invazivke):

5.000 € - nabava folije za urejanje neprepustnosti kalov (mokrišča)

1.000 € - nabava nitkaste kosilnice in akumulatorske žage za aktivnosti povezane z ohranjanjem in obnovo ekstenzivnih travnišč

500 € - nabava tablice s podatkovnim prenosom za direkten vnos lokacij ITV na terenu

2.1 Terensko vodenje in usmerjanje obiskovalcev, izvajanje dogodkov na prostem

725 € - nabava brezžičnega prenosnega ozvočenja in megafona (MNVP)

3.4 Naloge vključevanja ZO v turistično ponudbo:

9.000 € - izdelava dokumentacije za ureditev domačije Grduni v turistični informacijski center za doživljanje narave ter biodiverzitete s pomočjo modernih tehnologij (8.080 € MNVP + 920 € DPJS).

Tabela 11: Načrt investicij

1.1 zmogljiva motorna žaga za drevesa	Celotna vrednost investicije	Realizacija		Plan		
		predhodna leta	ocena tekoče leto - 2024	2025	2026	naslednja leta
VIRI FINANCIRANJA:	1 do 5	1	2	3	4	5
državni proračun - MNVP	1.195		1.195			
občinski proračun	0					
lastna sredstva - DPJS	0					
ostali viri:	0					
SKUPAJ:	1.195	0	1.195	0	0	0

1.6 komunalni mulčar, folija za kale, nitkasta kosilnica, akumulatorska žaga, tablica s podatkovnim prenosom	Celotna vrednost investicije	Realizacija		Plan		
		predhodna leta	ocena tekoče leto - 2024	2025	2026	naslednja leta
VIRI FINANCIRANJA:	1 do 5	1	2	3	4	5
državni proračun - MNVP	0					
državni proračun - Podnebni sklad	21.000		21.000			
občinski proračun	0					
lastna sredstva - DPJS	0					
ostali viri:	0					
SKUPAJ:	21.000	0	21.000		0	0

2.1 prenosno ozvočenje in megafon	Celotna vrednost investicije	Realizacija		Plan		
		predhodna leta	ocena tekoče leto - 2024	2025	2026	naslednja leta
VIRI FINANCIRANJA:	1 do 5	1	2	3	4	5
državni proračun - MNVP	725		725			
občinski proračun	0					
lastna sredstva - DPJS	0					
ostali viri:	0					
SKUPAJ:	725	0	725	0	0	0

3.4. projektna dokumentacija - CDB Grduni	Celotna vrednost investicije	Realizacija		Plan		
		predhodna leta	ocena tekoče leto - 2024	2025	2026	naslednja leta
VIRI FINANCIRANJA:	1 do 5	1	2	3	4	5
državni proračun - MNVP	116.500	1.982	8.080			
občinski proračun	0					
lastna sredstva - DPJS	3.500	580	920			
ostali viri: projekt	600.000					
SKUPAJ:	720.000	2.562	9.000			

VSE INVESTICIJE SKUPAJ	Celotna vrednost investicije	Realizacija		Plan		
		predhodna leta	ocena tekoče leto - 2024	2025	2026	naslednja leta
VIRI FINANCIRANJA:	1 do 5	1	2	3	4	5
državni proračun - MNVP	118.420	1.982	10.000			
državni proračun - Podnebni sklad	88.000	0	21.000		0	0
občinski proračun	0	0	0	0	0	0
lastna sredstva - DPJS	3.500	580	920			
ostali viri:	600.000	0	0			
SKUPAJ:	809.920	2.562	31.920			

7.4 Izdatki po virih financiranja

Finančni načrt poleg javnih virov, načrtovanih z izhodišči ministrstva, vključuje tudi prihodke in odhodke iz naslova nejavnih virov ter tržne dejavnosti, ki odražajo prizadevnost zaposlenih za pridobivanje dodatnih sredstev (nejavnih virov javne službe) za izvedbo programa dela.

Tabela 12: Izdatki po virih financiranja

Viri financiranja		Javni viri				Nejavni viri		Tržna dejavnost	SKUPAJ po vrsti izdatka	
		Sredstva državnega proračuna (MNVP)	PP 231758 - Podnebni sklad	Uprava za probacijo	Sredstva občinskega proračuna	Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	Projektna sredstva	Sredstva prodaje blaga in storitev na trgu	v €	%
Vrsta izdatka	Plače in drugi izdatki zaposlenih skupaj s prispevki in davki	148.260				1.200			149.460	38,91%
	Izdatki za blago in storitve	88.910	79.000	3.000		30.280	-	1.500	202.690	52,77%
	Izdatki financiranja								-	
	Investicijski izdatki	10.000	21.000			920			31.920	8,31%
SKUPAJ po virih (v € in %)		247.170	100.000	3.000	-	32.400	-	1.500	384.070	
		64,36%	26,04%	0,78%		8,44%		0,39%		100%

9 PRILOGE

Priloga 1: Naloge upravljanja zavarovanih območij - 133. člen ZON

(Uradni list RS št. 96/04 – UPB, s spremembami in dopolnitvami)

- (1) Upravljavec zavarovanega območja opravlja varstvene, strokovne, nadzorne in upravljaljske naloge na zavarovanem območju.
- (2) Upravljavec opravlja kot javno službo te naloge:
- pripravlja predlog načrta upravljanja;
 - sprejema letni program dela na podlagi načrta upravljanja in poročilo o izvajanju letnega programa dela za preteklo leto ter opravlja oziroma skrbi za opravljanje v programu dela oziroma načrtu upravljanja določenih nalog;
 - sodeluje z lokalnimi skupnostmi pri doseganju namena zavarovanja in zastavljenih ciljev varstva in razvoja zavarovanih območij;
 - stalno spremlja in analizira stanje narave, biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot na zavarovanem območju;
 - sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih v zavarovanem območju in izven njega, če so ta območja območno povezana z zavarovanim območjem;
 - upravlja nepremičnine, ki so v lasti ustanovitelja na zavarovanem območju, za potrebe upravljanja, če je v aktu o zavarovanju tako določeno;
 - sodeluje z zavodom pri pripravi naravovarstvenih smernic za del, ki se nanaša na zavarovano območje;
 - izvaja ukrepe varstva na zavarovanem območju;
 - sklepa pogodbe za varstvo naravnih vrednot na zavarovanem območju iz 47. člena tega zakona;
 - sklepa pogodbe o skrbništvu nad naravnimi vrednotami na zavarovanem območju iz 48. člena tega zakona;
 - usklajuje in spremlja izvajanje raziskovalnih nalog v zvezi z zavarovanim območjem;
 - skrbi za vzdrževanje, obnavljanje in varovanje naravnih vrednot na zavarovanem območju;
 - skrbi za predstavljanje zavarovanega območja;
 - sodeluje z lastniki zemljišč na zavarovanem območju, jim strokovno pomaga in svetuje;
 - pripravlja in vzdržuje poti in označbe ter drugo infrastrukturo, ki je namenjena obisku zavarovanega območja;
 - vodi obiskovalce po zavarovanem območju;
 - zagotavlja dostop do informacij o zavarovanem območju.
- (3) Letni program dela na podlagi načrta upravljanja in poročilo o izvajanju letnega programa dela za preteklo leto upravljavec posreduje ministrstvu v soglasje.
- (4) Na podlagi javnega pooblastila izvaja upravljavec neposredni nadzor na zavarovanem območju in upravlja z bazami podatkov, ki se nanašajo na zavarovano območje, v skladu s tem zakonom.
- (5) Ne glede na določbi drugega in tretjega odstavka tega člena se lahko v aktu o zavarovanju določi, da opravlja upravljavec samo nekatere naloge iz drugega in tretjega odstavka tega člena, če je s tem izpolnjen namen, zaradi katerega je bilo območje zavarovano.

Priloga 2: Kulturni in naravni spomeniki ter naravni rezervat v KP Kolpa

KP Kolpa	Krajevna skupnost Stari trg	Krajevna skupnost Sinji vrh	Krajevna skupnost Vinica	Krajevna skupnost Adlešiči
	Kolpa	Kolpa	Kolpa	Kolpa
Naravni spomeniki	Dečinska stena Velika stena nad Radenci Kobiljača	Fortunova brajda, uničena? (čakamo na ugotovitve inšpekcije, policija sporočila, da se postopek nadaljuje)	Jama v kamnolomu Grajska lipa Zdenec Jarbol Ziljske vrbe	Marindolska lipa Lipa v vasi Marindol Marindolski stelniki Vrhovske vrtače Dolenjski zdenec Fučkovski zdenec
Kulturni spomeniki	Stari trg ob Kolpi - Cerkev sv. Jožefa (EŠD 2316) Stari trg ob Kolpi - Pomembnejši grobovi (EŠD 10110) Dečina - Špeharjeva hiša (EŠD 10088) Gorenji Radenci - Ivančeva hiša (EŠD 10093) Gorenji Radenci - Arheološko najdišče Straža (EŠD 10092) Srednji Radenci - Cerkev sv. Marije Magdalene (EŠD 2318)	Breg pri Sinjem Vrh - Mlin in jez (EŠD 10086) Daljne Njive - Francoski kamen (EŠD 19325) Damelj - Cerkev sv. Mihaela (EŠD 2662) Damelj - Mlin z žago (EŠD 23890)	Vinica - Grad (EŠD 813) Vinica - Cerkev Matere božje na Žežlju (EŠD 2657) Vinica - Kapelice križevega pota na Žežlju (EŠD 10113) Vinica - Benetičev mlin (EŠD 23891) Vinica - Arheološko najdišče Šlemine (EŠD 9625) Podklanec - Cerkev sv. Jožefa (EŠD 2658) Zilje - Cerkev sv. Antona Padovanskega (EŠD 2174) Zilje - Kapelica svete Družine (EŠD 7464) Preloka - Šola (EŠD 24967) Preloka - Cerkev sv. Trojice (EŠD 2173)	Žuniči - Domačija Šokčev dvor (EŠD 7603) Miliči - Cerkev sv. Petra in Pavla (EŠD10096) Pobrežje pri Adlešičih - Mlin in žaga (EŠD 10099) Pobrežje pri Adlešičih - Območje gradu (EŠD 9560)
Strogi naravni rezervat				Hrastova loza

Priloga 3: Uredba o Krajinskem parku Kolpa – izvleček

1. člen - namen in varstveni cilji

1. Z namenom, da se zavarujejo naravne vrednote ter ohrani biotska raznovrstnost in krajinska pestrost, se območje ob reki Kolpi od Starega trga do Fučkovcev določi za Krajinski park Kolpa (v nadaljnjem besedilu: park)
2. Namen ustanovitve parka je tudi povezovanje gospodarskega in socialnega razvoja na območju parka ter čezmejno sodelovanje
3. Varstveni cilji v parku so: ohranitev naravnih vrednot, ohranitev velike biotske raznovrstnosti, ohranitev populacij ogroženih in mednarodno varovanih prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst (v nadaljnjem besedilu: rastlinske in živalske vrste), ohranitev najmanj obstoječega obsega habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju in ohranitev krajine z mozaično razporejenostjo krajinskih struktur
4. Na območju parka se omogočajo in spodbujajo razvojne možnosti prebivalstva in trajnostni razvoj, ki je prilagojen značilnostim in potrebam varovanja parka, ter omogoča duhovno sprostitvev in bogatitev človeka.

6. člen - razvojne usmeritve

Na območju parka se v okviru namena ustanovitve parka spodbuja trajnostni razvoj ob hkratnem zagotavljanju razvojnih možnosti prebivalstva, ki se uresničujejo zlasti:

- s spodbujanjem razvoja podeželja in trajnostnih oblik kmetovanja, ki so usklajene z varstvom naravnih vrednot in kulturne dediščine ter ohranjanjem biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti
- s spodbujanjem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, izboljšanjem kmetijske infrastrukture in ohranitvijo naselij
- s povezovanjem kmetijske in turistične dejavnosti
- z okolju prijaznim turizmom in rekreacijo, izboljšanjem turistične infrastrukture in z gradnjo oziroma prenovo že obstoječih prenočitvenih zmogljivosti, pri čemer se obiskovalce usmerja na ekološko manj občutljiva območja
- z urejanjem prostora in obnovo vasi, tako da se ohranja krajinska pestrost in kulturna dediščina, izboljša okoljska, cestna in energetska infrastruktura ter omogočajo dopolnilne dejavnosti in nova delovna mesta
- z ohranjanjem kulturne dediščine
- z uporabo okolju prijaznih tehnologij in metod pri gospodarjenju z naravnimi viri, tako da se ohranja njihova ekosistemska vrednost in obnovljivost ter da se ohranjajo življenjski prostori rastlinskih in živalskih vrst in naravne vrednote.

7. člen - ukrepi

1. Razvojne usmeritve se uresničujejo zlasti z naslednjimi ukrepi:
 - omogočanjem sodelovanja prebivalstva na območju parka pri pridobivanju finančnih sredstev skozi različne razvojne programe iz različnih občinskih, državnih in meddržavnih virov
 - usmerjanjem sredstev lokalnih, državnih in mednarodnih skladov, ustanov oziroma organizacij v varstvene in razvojne projekte, usklajene z namenom ustanovitve parka
 - vzpodbujanjem razvoja tistih gospodarskih in drugih dejavnosti, ki s sonaravnim načinom izkoriščanja naravnih dobrin zagotavljajo gospodarski in socialni razvoj
 - izobraževanjem in ozaveščanjem prebivalstva na območju parka in nudenjem strokovne pomoči le temu
2. Razvojne usmeritve in ukrepi se podrobneje določijo v načrtu upravljanja parka.

16. člen - naravovarstvene naloge

- skrb za ohranjanje oziroma vzpostavljanje take rabe zemljišč, izvajanja dejavnosti in posegov, ki varujejo naravne vrednote in ohranjajo biotsko raznovrstnost
- ohranjanje oziroma vzpostavljanje takega stanja v prostoru, ki zagotavlja ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst
- ohranjanje za park značilne mozaične krajine in
- druge naloge, ki varujejo naravne vrednote in ohranjajo biotsko raznovrstnost ter krajinsko pestrost in so v skladu z načrtom upravljanja parka.

22. člen – naloge upravljavca

1. Upravljevec parka opravlja v okviru javne službe naslednje dejavnosti:
 - pripravlja predlog načrta upravljanja parka
 - sprejema letne programe dela parka na podlagi načrta upravljanja parka in opravlja oziroma skrbi za tam določene naloge
 - stalno spremlja in analizira stanje naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti v parku in pripravlja poročila o stanju v parku
 - skrbi za izvajanje varstvenih režimov in razvojnih usmeritev ter izvaja naravovarstvene naloge
 - skrbi za vzdrževanje, obnavljanje in varovanje naravnih vrednot v parku in drugih vrednih delov parka
 - sklepa pogodbe o varstvu iz zakona, ki ureja ohranjanje narave
 - sodeluje z zavodom pri pripravi naravovarstvenih smernic za del, ki se nanaša na park
 - sodeluje pri pripravi območnega in regionalnega razvojnega programa
 - usklajuje in spremlja raziskovalne naloge v zvezi s parkom

- izvaja mednarodne projekte in sodeluje pri njihovem izvajanju, tudi z namenom pridobivanja sredstev za delovanje parka, predstavitev in strokovnih raziskavah parka
 - skrbi za predstavitev parka, ki vključuje tudi ozaveščanje javnosti o pomenu parka
 - zagotavlja dostop do informacij o parku in vodi informacijski center parka
 - sodeluje z lokalnimi skupnostmi pri doseganju namena varstva in razvoja parka
 - sodeluje z lastniki zemljišč na območju parka in jim strokovno pomaga in svetuje
 - pripravlja in vzdržuje poti in označbe v parku ter drugo parkovno infrastrukturo, potrebno za obisk parka in opravlja vodniško službo po parku
 - ureja naravne vrednote ali dele parka za ogledovanje in obiskovanje v skladu z načrtom upravljanja parka
 - izvaja druge naloge v sklopu varstva in razvoja parka v skladu s to uredbo.
2. Upravljavec parka opravlja kot javno službo tudi naloge, ki se nanašajo na upravljanje z nepremičninami v parku, ki so v lasti države in služijo namenom parka.
 3. Podrobnejše naloge glede obsega upravljanja z nepremičninami v lasti države se določijo v aktu o ustanovitvi javnega zavoda.
 4. Vlada s sklepom določi nepremične iz drugega odstavka tega člena.

23. člen (javna pooblastila)

Poleg dejavnosti iz prejšnjega člena upravljavec parka v okviru javnih pooblastil: izvaja neposredni nadzor v parku

- upravlja z bazami podatkov, ki se nanašajo na park.

26. člen – financiranje (sredstva)

1. Upravljavec parka pridobiva finančna sredstva za upravljanje parka:
 - iz državnega proračuna
 - z vstopninami, dotacijami in donacijami
 - s sredstvi, pridobljenimi z upravljanjem nepremičnin
 - s prihodki od prodaje blaga in storitev, ki jih opravlja
 - iz različnih mednarodnih programov pomoči
 - s pridobivanjem sredstev na podlagi sofinanciranja programov in projektov, ki so v skladu z namenom ustanovitve parka, iz sredstev lokalnih, državnih in mednarodnih skladov, ustanov oziroma drugih organizacij
 - iz drugih virov.
2. Upravljavec parka lahko pridobiva sredstva tudi iz proračunov lokalnih skupnosti v skladu z njihovimi programi oziroma sprejetim načrtom upravljanja parka.
3. Del sredstev, pridobljenih na način iz prvega odstavka tega člena, se lahko namenijo za izvajanje razvojnih usmeritev parka v skladu z načrtom upravljanja parka.
4. Podrobnejše pogoje za pridobivanje sredstev iz prejšnjega odstavka, merila in postopke razdeljevanja sredstev ter odločanje o razdeljevanju in nadzor nad namensko porabo sredstev predpiše minister, pristojen za ohranjanje narave.

Priloga 4: Pravne podlage za delovanje zavoda

- 1 **Zakon o ohranjanju narave** (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10).
- 2 **Uredba o Krajinskem parku Kolpa** (Uradni list RS, št. 85/06, 46/14 – ZON-C in 54/18).
- 3 **Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Krajinski park Kolpa** (Uradni list RS, št. 98/06 in 47/09).
- 4 **Statut Javnega zavoda Krajinski park Kolpa** (Uradni list RS, št. 50/07 in 72/10).
- 5 **Ustava Republike Slovenije** (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a).
- 6 **Zakon o varstvu okolja** (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIUROKOE, 158/20 in 44/22 – ZVO-2).
- 7 **Zakon o splošnem upravnem postopku** (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb).
- 8 **Zakon o varstvu kulturne dediščine** (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE).
- 9 **Zakon o varstvu podzemnih jam** (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg).
- 10 **Zakon o prekrških (ZP-1)** (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US).
- 11 **Kazenski zakonik (KZ)** (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21 in 105/22 – ZZNŠPP in 16/23).
- 12 **Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot** (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23).
- 13 **Pravilnik o označevanju zavarovanih območij, naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000** (Uradni list RS, št. 145/21).
- 14 **Pravilnik o službenem znaku, izkaznici in uniformi naravovarstvenih nadzornikov** (Uradni list RS, št. 41/15 in 64/17).
- 15 **Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam** (Uradni list RS, št. 82/02, 42/10).
- 16 **Uredba o določitvi programa usposabljanja za izvajanje neposrednega nadzora v naravi** (Uradni list RS, št. 30/03 in 56/15).
- 17 **Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000)** (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18).
- 18 **Uredba o ekološko pomembnih območjih** (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18).
- 19 **Uredba o habitatnih tipih** (Uradni list RS, št. 112/03, 36/09 in 33/13).
- 20 **Uredba o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami** (Uradni list RS, št. 39/08, 106/10, 78/12 in 58/17).
- 21 **Uredba o zatočišču za živali prosto živčih vrst** (Uradni list RS, št. 98/02, 46/04, 39/08).
- 22 **Uredba o zavarovanih prostoživečih rastlinskih vrstah** (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14).
- 23 **Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah** (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
- 24 **Uredba o zvrsteh naravnih vrednot** (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Predpisi s finančnega področja:

1. Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19, 153/21 in 133/23).
2. Uredba o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 162/22).
3. Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08).
4. Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425).
5. Zakon o javnih financah – ZJF (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23).
6. Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13, 90/14 – ZDU-II, 60/17 in 72/19).
7. Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11).
8. Zakon o računovodstvu – ZR (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE).
9. Zakon za uravnoteženje javnih financ – ZUJF (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA).

Interni akti Javnega zavoda Krajinski park Kolpa

1. Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v javnem zavodu Krajinski park Kolpa
2. Dogovor o preprečevanju in odpravljanju posledic mobbinga v Javnem zavodu krajinski park Kolpa
3. Pravilnik o izvajanju notranje kontrole in ugotavljanju prisotnosti alkohola in nedovoljenih psiho aktivnih substanc pri zaposlenih v javnem zavodu Krajinski park Kolpa
4. Pravilnik o računovodstvu Javnega zavoda Krajinski park Kolpa
5. Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov
6. Pravilnik o razpolaganju z darili
7. Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ
8. Izjava o varnosti z oceno tveganja
9. Pravilnik o popisu
10. Katalog informacij javnega značaja
11. Načrt integritete
12. Načrt promocije zdravja na delovnem mestu
13. Sodila za razmejevanje dejavnosti JZ KP Kolpa na javno službo in tržno dejavnost

Priloga 5: Načrt spremljanja dogodkov v letu 2024

Datum	Kratek opis dogodka	Kraj izvajanja	Organizator dogodka	Vrsta sodelovanja (aktivnosti se bodo izvajale v skladu z navodili za varno izvajanje dejavnosti zaradi COVID-19)	Načrtovani izdatki JZ KP Kolpa	
					Udel. zap.	Opis
jan – mar	Udeležba na občnih zbora oziroma letnih skupščinah na podlagi povabil krajevnih skupnosti, društev, agrarnih skupnosti iz območja KP Kolpa	Krajinski park Kolpa	JZ KP Kolpa	udeležba direktorja ali pooblaščen osebe, predvidoma na 8 občnih zbora	1-2	službeno vozilo
jan-okt	Aktivnosti v okviru projekta »Iz drobnice«	Po vsej Slovenji	Partnerske org.	Predstavitev dosežkov ter izobraževanja	2	Prevoz, dnevnice, stroški predavateljev in animatorjev, material
jan – apr in okt – dec	Prelo – ob zgodnje pomladnih, jesenskih in zimskih večerih se širša javnost ob mojstrih domačih obrti uči predenja, vezenja, kvačkanja, tkanja, spletnja iz protja in ličkanja ter drugih uporabnih ročnih spretnosti.	Prostori KP Kolpa in druge lokacije po parku	JZ KP Kolpa	Prenos znanj, učenje domačih obrti, izvajanje delavnic, organizacija predavanj, delavnic, udeležba na dogodkih...	1	uporaba prostorov KP Kolpa, službeno vozilo ob dogodkih na terenu
apr – okt	Predstavitev ponudbe dobrot in rokodelskih izdelkov ter kulturne dediščine iz zavarovanega območja KP Kolpa	Mestne tržnice, prireditveni prostori (Črnomelj, Metlika, Semič, Novo mesto, Domžale, Ljubljana,...)	Občine, turistične pisarne, ministrstvo	Prodajna predstavitev, prikaz običaja zelenega Jurija,...	2-3	avtobusni prevoz, službeno vozilo, priklopniki – Belokranjski (kolo)dvor
27. 1.	Muzejska noč	Prilisce, Ozalj	Udruga Zora	Sodelovanje pri predstavitvi	2	prevoz
31. 1	Senzorično ocenjevanje suhomesnatih proizvodov	Novo mesto	KGZS-KGZ Novo mesto	Sodelovanje na tečaju	1	prevoz
2. 2.	Svetovni dan varstva mokrišč v Krajinskem parku Kolpa	Krajinski park Kolpa	JZ KP Kolpa	prispevek za medije ogled mokrišč	1	Stroški prevoza udeležencev
marec / april	Strokovno ocenjevanje domačih žganj in sadnih sokov z zaključno prireditvijo	Rim	Sadarsko društvo Bele krajine, KP Kolpa	član ocenjevalne komisije, hostesi, udeležba na podelitvi diplom	1-3	službeno vozilo, sodelovanje pri izvedbi degustacije ter zaključne prireditve
marec, april	Čistilna akcija KP Kolpa ob Svetovnem dnevu voda (22. marec) in Dnevu zemlje (22. april), čistilna akcija	Krajinski park Kolpa	JZ KP Kolpa	aktiviranje društev in prostovoljcev, pobiranje smeti na relaciji Prelesje – Dragoši	1-4	malica udeležencem akcije, gorivo za motorne žage, zaščitna sredstva in orodja, prevoz
marec	Prikaz pisanja Belokranjskih pisanic, prenos znanja na udeležence	Adlešiči, Vinica, Damelj, Prelesje	JZ KP Kolpa, KUD Božo Račič	Priprava, mentorstvo in izvedba vsaj 4 delavnic na ZO, nabava materiala	1	službeno vozilo, material
22.- 24. 3.	28. Gregorjev sejem – Skupaj za samooskrbo	Novo mesto	KZ Trebnje Krka	Predstavitev ZO s promocijskimi materiali, animacije za obiskovalce	2	službeno vozilo, potni stroški
1. april	13. Jurijev pohod po grajski pešpoti (Žuniči – Dragoši), na velikonočni ponedeljek, v počastitev Svetovnega dne zemlje	KP Kolpa	JZ KP Kolpa	urejanje pešpoti, košnja, obsekavanje organizacija dogodka in strokovno vodenje pohoda	2	avtobusni prevoz, malica in darilo pohodnikom
23. april.	Jurjevo – tradicionalni ljudski običaj: obhod »Zelenega Jureta« po domačijah in obdarovanje z zeleno brezovo vejico	Vinica, Adlešiči	KUD Oton Župančič Vinica, KD Adlešiči	fotografiranje spreveda zelenega Jurija, objava za medije	1-2	službeno vozilo
april	Dobrodošli v Domžalah – prodajno promocijska predstavitev ZO območja KP Kolpa in Bele krajine	Domžale tržnica	KUD Božo Račič Občina Domžale, KP Kolpa	Organizacija in izvedba Jurjevega spreveda in tržnega dne	2	avtobusni prevoz, promocijski material, rekviziti
30. april	Pohod po Sejmski pešpoti	Žuniči – Vinica	JZ KP Kolpa; KUD Preloški muzikanti	urejanje pešpoti, košnja, obsekovanje, organizacija dogodka	2	službeno vozilo, delovni stroji in orodja, gorivo
maj	Teden vseživljenjskega učenja 2024	KP Kolpa	ZIK Črnomelj	poročanje o dogodkih, objave aktualnih dogodkov	1	/
12. 5.	Tradicionalni mednarodni Pohod po najjužnejši slovenski pešpoti in Dan Evrope	Srednji Radenci – Damelj – Srednji Radenci	TD Poljanska dolina ob Kolpi	udeležba na prireditvi, postavitve promocijske stojnice na poti, priprava poti	1-2	službeno vozilo
17.-19. 5.	Predstavitev dejavnosti KP Kolpa na osrednji tradicionalni prireditvi Vinska vigred v Beli krajini	Metlika	Prireditveni odbor Vinske vigredi	promocijski materiali	1-2	službeno vozilo
26. 5.	DAN ODPRTIH VRAT V KP KOLPA ob Svetovnem dnevu biodiverzitete (22. maj) in Evropskem dnevu parkov (24. maj)	Žuniči – Šokčev dvor	JZ KP Kolpa	organizacija dogodka, objava v medijih, vodena predstavitev in sprejem gostov, stojnice z rokodelskimi izdelki ter pridelki s kmetij, rokodelske	3	pogače, pijača za obiskovalce, malica za sodelujoče, službeno vozilo

				delavnice, kulturni program, srečanje z lokalnimi prebivalci		
junij	Tradicionalni pohod po Župančičevi poti	Dragatuš - Vinica	ŠTD Vinica	udeležba na dogodku, sodelovanje pri organizaciji	2	službeno vozilo
julij - september	ODPRTA VRATA BELE KRAJINE – v rednih dnevnih ali tedenskih terminih odpirajo vrata najrazličnejši ponudniki iz BK	Šokčev dvor, Žuniči	JZ KP Kolpa	Vodena predstavitev vsak torek, s pričetkom ob 11. uri in zaključkom ob 13. uri	2	material za sprejem, peka pogače
2. 6.	Belokranjska razstava ovac in koz v Semiču	Semič	DRD Bela krajina	predstavitev ZO in aktivnosti na projektu Blagovna znamka Bele krajine – Belokranjski (kolo)dvor, rokodelske delavnice	3	službeno vozilo in priklopnik, priprava pokušin iz lokalnih surovin in proizvodov
23. 6.	Kresni večer – tradicionalni ljudski običaj: obhod domačij v Krajevni skupnosti Adlešiči s kresno pesmijo Bog daj, bog daj dober večer, daj bog, Marija daj dobro leto	Adlešiči	KUD Božo Račič Adlešiči, učenci OŠ Vinica	Snemanje, fotografiranje, objava za medije	2	službeno vozilo
21.–25. 6.	Predstavitev dejavnosti KP Kolpa na tradicionalni osrednji belokranjski prireditvi - Jurjevanje v Beli krajini	Črnomelj	Občina Črnomelj, RIC Bele krajina	predstavitev ZO in aktivnosti na projektu Blagovna znamka Bele krajine – Belokranjski (kolo)dvor, rokodelske delavnice	2-3	službeno vozilo in priklopnik, priprava pokušin iz lokalnih surovin in proizvodov
6.7.	Prireditve v ŠD ob priložnosti rallyja starodobnih vozil	Žuniči	Društvo starodobnih vozil Bk	Predstavitev ZO, KS ŠD, nastop tamburaške skupine, pogostitev	2+praktikanti, prosto voljci	službeno vozilo, KoloDvor...
jul - avg	Predstavitev KP Kolpa na lokacijah ob Kolpi	Kampi in šotorišča ob Kolpi,...	KP Kolpa	predstavitev JZ KP Kolpa in zavarovanega območja gostom, promocijski materiali	2	službeno vozilo
23. – 25. 8.	AGRA 2024 – mednarodni kmetijsko – živilski sejem	Gornja Radgona	Pomurski sejem, skupnost parkov, KP Goričko	predstavitev s promocijskimi materiali, animacije za obiskovalce, sodelovanje - predavanje na strokovnem posvetu	2	nastanitev in prehrana sodelavcem, potni stroški
7. 9.	BICKA – festival ovčje volne na Solčavskem	Solčava	JZ Center Rinka	vodena strokovna ekskurzija za deležnike, predstavitev ZO, rokodelske delavnice	3	organizacija, prevoz in vodenje
20.-22. 9.	NARAVA - ZDRAVJE 2024 – sejem ponudbe izdelkov, dejavnosti in idej za zdravo življenje	Ljubljana	Gospodarsko razstavišče LJ	predstavitev dejavnosti KP Kolpa v okviru zavarovanih območij oz. destinacije	1	kotizacija, potni stroški
30.9.	JESENSKA ZGODBA V ŠOKČEVEM DVORU, ob Svetovnem dnevu turizma (27. september)	Šokčev dvor, Žuniči	JZ KP Kolpa	vodena predstavitev ZO, avtohtonih pasem živali in aktivnosti na projektu KBZBK – Belokranjski KoloDvor ter Iz drobnice, rokodelske delavnice, kulturni program, srečanje z lokalnimi prebivalci	3	organizacija, namestitve opreme, najem šotora, material za pokušine, nastopajoči
september	Letno srečanje zaposlenih v ZO	Kolpa	KO Kolpa	Strokovne in družabne aktivnosti	4	Prevoz, dnevnice
okt. – dec.	Strokovna ekskurzija zaposlenih v KP Kolpa in deležnikov iz zavarovanega območja	Izbrano zavarovano območje	KP Kolpa	organizacija ekskurzije, povabilo deležnikom iz parka	4	organizacija, avtobusni prevoz, vstopnine, vodenje
2. 10.	Evropski dan opazovanja ptic v Krajinskem parku Kolpa	Krajinski park Kolpa	JZ KP Kolpa	objava za medije	1	/
10.-12. 11.	Likovna kolonija – VINOREL	Adlešiči - Žuniči – Grduni - Prilišče (HR)	JZ KP Kolpa, Udruga Zora in ULAK Karlovec	priprava materialov, organizacija dogodka, prehrane ter nočitev za slikarje, izvedba razstave	2	prehrana in nočitve za slikarje, platna, barve, gorivo za službeno vozilo

Priloga 6: PUN tabela – grmišča in travišča

	ID območja	Ime območja	Skupina območij	Koda vrste /HT	EU koda	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Taksonomska skupina	Tip varstvene cilja	Populacija na katero se nanaša varstveni cilj	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MAX	Enota številčne vrednosti dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Natančnejša prostorska umestitev dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja	Oprede litev tipa strukture na katero se nanaša dolgoročni podrobni varstveni cilj	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (številčna) MIN	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (številčna) MAX	Enota številčne vrednosti podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)	Natančnejša prostorska umestitev podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja	Opredeli tev tipa strukture na katero se nanaša podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Tip varstvene ukrepa (šifrant)	Skupina ukrepov	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep	Sektor	Odgovorni nosilci	Vir financiranja	Ukrepi KP Kolpa	Leto ali obdobje izvedbe	Točka v programu dela, kazalniki
PUNMON1258	SI300296	Mari ndol	Mari ndol	HT_6510	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (Alopecurus pratensis, Sanguis orba officinalis)		grmišča in travišča	Velikost habitata nega tipa		225		ha					se obnovi na	225		ha			popis izhodišč nega stanja	monitoringi in raziskave	kartirani habitatni tip			vars tvo nara ve	Javni zavod Krajinski park Kolpa	redno delo, ostala proračunska sredstva, projekt	Kartiranje HT (opušča nje rabe, preintenzivna raba)	2024, 2025	točka 1.1; izveden monitoring, kartiranje

Priloga 7: PUN tabela – dvoživke, mehkužci, sesalci

Zaporedna številka	ID območja	Ime območja	Skupina območij	Koda vrste /HT	EU koda	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Taksonomska skupina	Tip varstvenega cilja	0	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MAX	Enota številčne vrednosti dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Natančnejša prostorska umestitev dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja	Opredeelitev tipa strukture na katero se nanaša dolgoročni podrobni varstveni cilj	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (številčna) MIN	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (številčna) MAX	Enota številčne vrednosti podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)	Natančnejša prostorska umestitev podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja	Opredelitev tipa strukture na katero se nanaša podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Tip varstvenega ukrepa (šifrant)	Skupina ukrepov	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep	Sektor	Odgovorni nosilci	Nujnost ukrepanja	Vir financiranja	Ukrepi KP Kolpa	Leto ali obdobje izvedbe	Točka v programu dela, kazalniki
PUNUKRE_05578	SI3000263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1193	1193	hribski urh	Bombina variegata	dvoživke	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					brez tujerodnih vrst v stoječih vodah			se obnovi na				brez tujerodnih vrst v stoječih vodah			varstvo narave	ukrepi komunikacije	komunikacijske aktivnosti			varstvo narave	ZRSVN, Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	komunikacijske aktivnosti glede škodljivosti tujerodnih vrst, ozaveščanje ljudi o pomenu biotske raznovrstnosti, redni monitoringi, vzdrževalna dela	2024-2029	Točka 1.1, 1.2, objave v medijih, osebni kontakt predstavitev problema
PUNUKRE_05583	SI3000263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1193	1193	hribski urh	Bombina variegata	dvoživke	Specifične lastnosti, strukture, procesi				mreža stoječih vod v različnih sukcesijskih			se obnovi na				mreža stoječih vod v različnih sukcesijskih stopnja			varstvo narave	ukrepi na terenu	obnovitev in vzpostavitvi mrestišča			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	komunikacijske aktivnosti glede škodljivosti tujerodnih	2024-2029	Točka 1.1, 1.2; izvedena dela, predstavitev javnosti	

									habitat a					stopnja h brez rib						h brez rib													vrst, ozaveščan je o ITV, redni monitorin gi, vzdrževaln a dela, ozaveščan je ljudi o pomenu biotske raznovrstn osti				
PUNUKRE _05701	SI300 0263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1 032	10 32	navadn i škržek	Unio crassu s	mehkuž ci	Specifi čne lastnos ti, strukturu, procesi habitat a					muljast a in mivkast a obala						muljast a in mivkast a obala				nadzor	vzpor edni ukrepi	izvajati neposre dni nadzor				varstv o narav e	Javni zavod Krajin ski park Kolpa	priori teta 2	redno delo	izvajanje neposred nega nadzora v času poletne turistične sezon	202 4- 202 9	1.4. izveden nadzor in svetovan je v čassu turističn e sezone	
PUNUKRE _05702	SI300 0263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1 032	10 32	navadn i škržek	Unio crassu s	mehkuž ci	Specifi čne lastnos ti, strukturu, procesi habitat a					muljast a in mivkast a obala						muljast a in mivkast a obala				varstv o narave	vzpor edni ukrepi	upravlja nje zavarova nih območij	usmerj ati turize m in čolnarj enje zaradi varstva muljast e obale			varstv o narav e	Javni zavod Krajin ski park Kolpa	priori teta 2	redno delo, projekt	izvajanje neposred nega nadzora v času poletne turistične sezon	202 4- 202 9	1.4. izveden nadzor in svetovan je v čassu turističn e sezone	
PUNUKRE _05862	SI300 0263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1 167	11 67	veliki pupek	Trituru s carnife x	dvoživk e	Specifi čne lastnos ti, strukturu, procesi habitat a				mreža stoječih vod v različni h sukcesij skih stopnja h brez rib							mreža stoječih vod v različnih sukcesij skih stopnja h brez rib				varstv o narave	ukrepi komuni kacije	komunik acijske aktivnos ti			varstv o narav e	ZRSV N, Javni zavod Krajin ski park Kolpa	priori teta 2	redno delo	· komuni kacijske aktivnosti glede škodljivost i tujerodnih vrst,	202 4- 202 9	1.6, medijske objave, komunik acija z prebival ci		
PUNUKRE _05863	SI300 0263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1 167	11 67	veliki pupek	Trituru s carnife x	dvoživk e	Specifi čne lastnos ti, strukturu, procesi habitat a				mreža stoječih vod v različni h sukcesij skih stopnja h brez rib							mreža stoječih vod v različnih sukcesij skih stopnja h brez rib				varstv o narave	ukrepi na terenu	obnovite v	obnovi ti in vzpost aviti mrestiš ča		varstv o narav e	Javni zavod Krajin ski park Kolpa	priori teta 2	redno delo	ozaveščan je ljudi o pomenu biotske raznovrstn osti	202 4- 202 9	1.6, medijske objave, komunik acija z prebival ci		
PUNUKRE _05874	SI300 0263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1 355	13 55	vidra	Lutra lutra	sesalci	Specifi čne lastnos ti, strukturu, procesi habitat a					mirne cone							mirne cone				varstv o narave	vzpor edni ukrepi	določiti mirne cone				varstv o narav e	Javni zavod Krajin ski park Kolpa	priori teta 2	projekt	redno spremljanj e stanja in iskanje sledi vidre in njenih iztrebkov, ostankov hrane, dričalnic v blatu vzdolž celotnega vodotoka, monitorin g vrste vzdolž celotnega parka	202 4- 202 9	1.5, 1.4, opravlja nje nadzora, svetoval no delo

PUNUKRE_05875	SI3000263	Koče vsko	Koče vsko	SP_1355	1355	vidra	Lutralutra	sesalci	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					mirne cone					ohrani se							varstvo narave	vzporedni ukrepi	upravljanje zavarovanih območij	usmerjati obisk			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	redno spremljanje stanja in iskanje sledi vidre in njenih iztrebkov, ostankov hrane, drščalnic v blatu vzdolž celotnega vodotoka, monitorin g vrste vzdolž celotnega parka	2024-2029	1.5, 1.4, opravljanje nadzora, svetovalno delo
PUNUKRE_05887	SI3000263	Koče vsko	Koče vsko	HT_3260	3260	Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez Ranunculion fluitantis in Callitriche-Batrachion		sladke celinske vode	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata nega tipa					brez invazivnih tujerodnih vrst					ohrani se							varstvo narave	ukrepi komunikacije	komunikacijske aktivnosti			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	spremljanje stanja, monitorin g ITV, aktivnosti odstranjevanja ITV, komunikacijske aktivnosti	2024-2029	1.6, urejanje katastra, izvajanje del odstranjevanja, objave v medijih	
PUNUKRE_05888	SI3000263	Koče vsko	Koče vsko	HT_3260	3260	Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez Ranunculion fluitantis in Callitriche-Batrachion		sladke celinske vode	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata nega tipa					brez invazivnih tujerodnih vrst					ohrani se							varstvo narave	ukrepi na terenu	obnovitev	odstraniti invazivne tujerodne vrste			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	spremljanje stanja, monitorin g ITV, aktivnosti odstranjevanja ITV, komunikacijske aktivnosti	2024-2029	1.6, urejanje katastra, izvajanje del odstranjevanja, objave v medijih
PUNUKRE_05936	SI3000175	Kolpa	Kolpa	SP_1220	1220	močviriska sklednica	Emys orbicularis	plazilci	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					brez tujerodnih vrst želv					ohrani se							varstvo narave	ukrepi na terenu	obnovitev	omejiti razširjanje tujerodnih invazivnih vrst			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	projekt	Monitorin g vrste na celotnem območju parka in N2000	2024-2029	1.5, odstranjevanje tujerodnih vrst
PUNUKRE_05951	SI3000175	Kolpa	Kolpa	SP_1032	1032	navadni škrlček	Unio crassus	mehkužci	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					muljasta in mivkast obala					se obnovi na							nadzor	vzporedni ukrepi	izvajati neposredni nadzor			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	podrobnejša raziskava populacije v celotnem toku Kolpe, Komunikacija	2024-2029	1.5, ozaveščanje deležnikov o kolonijah in ukrepih varovanja	

PUNUKRE_06030	SI3000175	Kolpa	Kolpa	SP_1355	1355	vidra	Lutra	sesalci	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					mirne cone					ohranitse					mirne cone				varstvo narave	vzporedni ukrepi	upravljanje zavarovanih območij	usmerjati obisk		varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	redno spremljanje stanja in iskanje sledi vidre in njenih iztrebkov, ostankov hrane, dričalnic v blatu vzdolž celotnega vodotoka, inventarizacija vrste vzdolž celotnega parka	2024-2029	1.5, 1.4, opravljanje nadzora, svetovalno delo
PUNUKRE_06039	SI3000175	Kolpa	Kolpa	HT_3260	3260	Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez Ranunculion fluitantis in Callitriche-Batrachion		sladke celinske vode	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata nega tipa					brez invazivnih tujerodnih vrst					ohranitse					brez invazivnih tujerodnih vrst				varstvo narave	ukrepi komunikacije	komunikacijske aktivnosti		varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 2	redno delo	odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst vzdolž celotnega vodotoka Kolpa na območju parka na najbolj problematičnih predelih, komunikacijske aktivnosti o škodljivem vplivu tujerodnih vrst na avtohtone habitadne tipe	2024-2029	1.1, Izvedba del odstranjevanja, komunikacijske aktivnosti	
PUNUKRE_08506	SI3000296	Mariandol	Mariandol	HT_6510	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)		grmišča in travišča	Velikost habitata nega tipa	225		ha				se obnovi na	225		ha						varstvo narave	ukrepi komunikacije	komunikacijske aktivnosti			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 1	redno delo, projekt	spremljanje stanja, komunikacijske aktivnosti z deležniki	2024-2029	1.1, kartiranje, komunikacijske aktivnosti, varstvene pogodbe			
PUNUKRE_08509	SI3000296	Mariandol	Mariandol	HT_6510	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)		grmišča in travišča	Velikost habitata nega tipa	225		ha				se obnovi na	225		ha						nadzor	vzporedni ukrepi	izvajati neposredni nadzor	nadzor ustrezne rabe travišč		varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 1	redno delo	kartiranje HT (preintenzivna raba, opuščanje rabe)	2025	1.1, kartiranje, komunikacijske aktivnosti, varstvene pogodbe			

PUNUKRE_08514	SI3000296	Mari ndol	Mari ndol	HT_6510	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)		grmišča in travišča	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa				košnja 2- do 3-krat letno							se obnovi na							varstvo narave	ukrepi na terenu	odkup in/ali vzdrževanje odkupljenih zemljišč				varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 1	redno delo, ostala proračunska sredstva, projekt	kartiranje HT (preintenzivna raba, opuščanje rabe)	2025	1.1, kartiranje, komunikacijske aktivnosti, varstvene pogodbe
PUNUKRE_08515	SI3000296	Mari ndol	Mari ndol	HT_6510	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)		grmišča in travišča	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa				košnja 2- do 3-krat letno							se obnovi na							varstvo narave	ukrepi na terenu	pogodbeno varstvo	določijo strokovne podlage			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 1	redno delo, ostala proračunska sredstva	kartiranje HT (preintenzivna raba, opuščanje rabe)	2025	1.1, kartiranje, komunikacijske aktivnosti, varstvene pogodbe
PUNUKRE_08517	SI3000296	Mari ndol	Mari ndol	HT_6510	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)		grmišča in travišča	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa				košnja 2- do 3-krat letno							se obnovi na							prilagojena kmetijska praksa	ukrepi na terenu	zagotoviti doseganje varstvenega cilja z izvajanjem SKP	Testiranje naravovarstvenih ukrepov na zavarovanih območjih	kmetijstvo	MKGPP, Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 1	redno delo, ostala proračunska sredstva	kartiranje HT (preintenzivna raba, opuščanje rabe)	2025	1.1, kartiranje, komunikacijske aktivnosti, varstvene pogodbe		
PUNUKRE_08520	SI3000296	Mari ndol	Mari ndol	HT_6210	6210	Polnara vna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (*pomebna rastišča kukavičevk)		grmišča in travišča	Velikost habitatnega tipa		85		ha							se obnovi na	85		ha				varstvo narave	ukrepi komunikacije	komunikacijske aktivnosti			varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 1	redno delo, projekt	kartiranje HT (preintenzivna raba, opuščanje rabe)	2025	1.1, kartiranje, komunikacijske aktivnosti, varstvene pogodbe	
PUNUKRE_08523	SI3000296	Mari ndol	Mari ndol	HT_6210	6210	Polnara vna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia)		grmišča in travišča	Velikost habitatnega tipa		85		ha							se obnovi na	85		ha				nadzor	vzporedni ukrepi	izvajati neposredni nadzor	nadzor ustrezne rabe travišč		varstvo narave	Javni zavod Krajinski park Kolpa	prioriteta 1	redno delo	kartiranje HT (preintenzivna raba, opuščanje rabe)	2025	1.1, kartiranje, komunikacijske aktivnosti, varstvene pogodbe	

